

שעה"כ

2		הקדמת המו"ל
3	תפילה בעשיה - 3, שם ארארית"א - 4, תפילה בשמחה - 5, קבלת ואהבת לרעך כמוך - 6, לא להתפלל בקול רם - 8, אמירת עשרת הדברות - 8, ח"י ברכות - 8, יפנה ויטול (שערות הראש והזקן) - 9, נטילת ידים - 11, סדר נטילת ידים - 13, אשר יצר - 18, אלקי נשמה - 21, הנותן לשכוי בינה - 26, לא ללבוש ב' בגדים ביחד - 30, לבישת המלבושים - 31, לבישת מנעלים - 32, מאה ברכות - 36,	הקדמה
38	ההפרש בין כוונת ברכת המצות ובין כוונת ברכת הנהנין, חוץ מי"ח ברכות העמידה	כוונת הברכות הק'

שעה"כ

הקדמת המו"ל

עיי לשון רבינו בכוונות תפילין פרק ב: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתשרה שכינתך במעשה ידי, ותצליחני בכתיבתי זאת, שאני כותב ספר זו לשם קדושת תלמוד תורה שציונו ה' אלהינו, ותצילינו מטעות הכתיבה ומטעות הכוונה, אמן כן יהי רצון, ויהי נועם ה' אלהינו כו', עכ"ל.

הנה ספר זה ככל ספרי, אמור לעזור ללומד להבין דברי האריז"ל ולכן הבאתי היכן שדבריו היה עשירים מקום אחר, ובפרט בפע"ח, ועיי לשון הלש"ו בהק' לשער הפונה קדים: ספר הנורא פרי עין חיים הנה הדפוס היותר משובח והיותר מתוקן שראיתי הוא דפוס דובראונא תקס"ד, אמנם גם הוא משובש הרבה ואפשר להגיהו מספר שער הכוונות הנדפס בירושלים ע"ה ת"ו. כי בימינו זכינו שנדפסו בירושלים ע"ה ת"ו כל השמונה שערים, והם: שער הקדמות, שער הכוונות, שער מאמרי רשב"י עם שער מאמרי רו"ל, שער הפסוקים עם ספר הליקוטים, שער המצות, שער הגלגולים, שער רוח הקודש. וכל אלו השמונה שערים הם מה שסידרם מהרש"ו ז"ל בנו של מהרח"ו ז"ל מכת"ק של מהרח"ו ז"ל. והגם שעיקרן כל הדברים הנאמרים בכל השמונה שערים הנה הם בהספרים שחשבנו לעיל, עכ"ו הנה נמצא בהם חידושים רבים ג"כ. וגם הרי אפשר לתקן מהם כל השיבושים שבהספרים הקודמים שהם נדפסו מהעתקות שונות, אבל כל השמונה שערים הרי הם מכת"ק של מהרח"ו ז"ל. אמנם הנה בכל הספרים הקודמים שחשבנו לעיל נמצא ג"כ חידושים רבים למאד מה שלא נמצא בהשמונה שערים כלל. וכו' ונמצא בפרי עין חיים ענינים רבים מה שלא נמצא בשער הכוונות. וכו' וסדר הלימוד בעין חיים למתחילים כתבנו שם בהקדמה ע"ש. ועכ"פ הוא כי העין חיים הוא העיקר לכל, ומצורף אליו הספר מבוא שערים, ואח"כ הפרי עין חיים, אלא שנצרך להגיהו מספר שער הכוונות כנ"ל, ואח"כ שאר כל הספרים הנזכרים. [יש להודגיש שאחרי ע"ח לומדים פע"ח ולא שעה"כ, ונראה לי שזה יותר קריא, וכמו שכל לומד יראה לעצמו, ועוד שהרי נראה מסידור הרש"ש שהוא גם כן לקח הפע"ח כמקור לדברי הכוונות כמו השעה"כ עצמו].

וכמובן כל מקום שאפשר להביא מקורו בדברי הוהר הבאתי, וגם הבאתי את

הגליונות הלש"ו

שעה"כ

הקדמה אחת קטנה

¹דע כי כל תפילה היא בעולם העשיה², בסוד תפילה לעני (תהלים קב א), והיא המלכות⁴³ השואלת צרכיה ומתפללת אל זעיר אנפין⁵. וסימנך ואני תפלה⁷⁶ (שם קט ד), וזהו הטעם שכל לשון תפלה נכתב בתורה בלשון שפיכת נפש, כמו שאמר הכתוב (שמואל

- מאיר הכוונה -

¹ פע"ח ל ע"ד.

² מלכות לעשיה (נוסף בפע"ח).

³ לכה ועניה (נוסף בפע"ח).

⁴ עי' זהר ח"א כד ע"א: דצלותא איהי מצוה, ודא שכינתא ואורייתא דאיהו קב"ה, לא צריך הפסקה בינייהו (ש"ש). ועי' זהר (ח"א השמטות דף רסב ע"ב) צלותא דאיהי שכינתא אדני סלקא לגבי בעלה דאיהו יהו"ה וסליקת כלא דבזמנא דאיהו מתכסי מינה באלין קליפין איהי אתקריאת עניה יבשא ולית לה אלא מה דיהבין עבדין בחשאי.

תרגום: התפלה, שהיא שכינה, אדנ"י, עולה לבעלה שהוא יהו"ה, ומעלה הכל. שבזמן שהוא מתכסה ממנה בקלפות הללו, היא נקראת עניה יבשה, ואין לה אלא מה שנותנים עבדים בחשאי. ועי' תיקו"ז סה ע"א: ועוד שכינתא אתקריאת צדקה וקודשא בריך הוא בעל צדקה ובגלותא איהי עניה ובנהא עניים וקודשא בריך הוא כביכול איהו עני כד איהו בר מאתריה ובגינה אתמר הן אראלם צעקו חוצה וכו' ובאן אתר איהו עני ואיהי עניה בצדיק דאיהו ברית ובגין דחאבו ביה ישראל לתתא איהו נהר יחרב ויבש בבית ראשון ושני.

תרגום: ועוד שכינה נקראת צדקה והקדוש ברוך הוא בעל צדקה ובגלות היא עניה ובניה עניים והקדוש ברוך הוא כביכול הוא עני כשהוא מחוץ למקומו ובגללה נאמר הן אראלם צעקו חצה וכו' ובאיזה מקום הוא עני והיא עניה בצדיק שהוא ברית ומשום שחטאו בו ישראל למטה הנהר ההוא יחרב ויבש בבית ראשון ושני

מהתיקונים משמע שיש עניות של הדעת שהוא הפנימיות והמתקלא גם אצל הז"א. עי' שער הק"ש פרק ה ד"ה כוונת יחוד ק"ש שתפילה דרבנן ובנה"י וי"ל כי כל נה"י נקרא עשיה כי עשיה היא נוק' וכל נה"י נתן לנוק', עי' זהר ח"א קנא ע"ב ג' עדרי צאן [הובא לקמן הערה] (ש"ש).

⁵ בעלה שיתן לה חסרונה (נוסף בפע"ח).

⁶ עי' תיקו"ז ז ע"א: ובגין דא אתמר בה אשה (ויקרא יב ב) כי תזריע אתתא אית לה לאקדמא בכל פקודיא דאתמר בה אשה יראת ה' היא תתהלל (משלי לא ל) ובגין דא מצא אשה בקדמיתא מצא טוב (שם יח כב) דאתמר ביה טוב ה' לכל (תהלים קמה ט) ואי אקדים לה בצלותא כמה דאוקמוהו⁶ אדנ"י שפתי תפתח (שם נא יז) מיד ויפק רצון מה' (משלי יח כב) ובגין דא כוונה דאיהי מחשבה צריך לאקדמה למצוה ובגין דא שויאו רבנן כוון מחשבתא דצלותא בברכה קדמאה דהכי אוקמוהו אם לא כוון בברכה ראשונה חוזר לראש

ובגין דא צריך לאקדמא יראה מסטרא דשכינתא בין באורייתא בין בפקודיא אבל מסטרא דקודשא בריך הוא צריך לאקדמא אורייתא ליראה בכל פקודיא דיראה דאורייתא אית דאתקרי נוקבא תורה שבעל פה דבגינה אתמר תמן אז ירננו עצי היער (תהלים צו יב)

תרגום: ולכן נאמר בה "אשה כי תזריע" אשה יש לה להקדים בכל המצוות, שנאמר בה "אשה יראת ה' היא תתהלל". ולכן "מצא אשה" בתחלה "מצא טוב", שנאמר בו "טוב יהו"ה לכל". ואם הקדים אותה בתפלה, כמו שבארו "אדנ"י שפתי תפתח", מיד "ויפק רצון מה'", ולכן הכוונה שהיא מחשבה צריך להקדים למצוה, ולכן שמו חכמים כוונת מחשבת התפלה בברכה הראשונה, שכן פרשוהו (ברכות לד ע"ב)⁶, אם לא כוון בברכה ראשונה חוזר לראש.

ולכן צריך להקדים יראה מצד השכינה בין בתורה בין במצוות, אבל מצד של הקדוש ברוך הוא, צריך להקדים תורה ליראה בכל המצוות, שיראה של תורה יש שנקראת הנקבה, תורה שבעל פה, שבשבילה נאמר שם "אז ירננו עצי היער".
⁷ כי אני היא המלכות (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

א' א טו) ואשפוך את נפשי לפני ה' ⁸, והיא ⁹ בחינת מלכות דאצילות או עולם העשיה הנקרא נפש ¹⁰.

מצאתי כתוב בספרי המקובלים שהאומר שם זה הקדוש בשומע תפלה שאין תפלתו חוזרת ריקם, ולא כתבתי ניקוד אלפא ביתות וניקוד השמות, לפי שאין אתנו יודע עד מה, עד ישקיף וירא ה' משמים.
ונלע"ד חיים כי הוא שם זה ארארית"א ¹¹, כי ראשי תיבותיו הוא, אחד ראש אהדותו ראש יחוד תמורתו אחד ^{12, 13}.

הקדמה אחת בענין צרות המשיח ¹⁴.
צריך לדעת מ"ש חז"ל (סנהדרין צז ע"ב) די לו להקב"ה באבלו ודי להם לישראל באבלם ¹⁵.

ומאמר זה יובן בהקדמה אחת, והיא כי קודם דור המבול ודור הפלגה, היה הקב"ה משפיע שפע נשמותיו הקדושות ששים רבוא נשמות קדושות, עד שדור המבול קלקלו כ"כ שבחר השי"ת לכלותם, כדי לצרוף אותם בנה ובבניו כמו שנבאר אח"כ ¹⁶. וכן בדור

- מאיר הכוונה -

⁸ ורזים כמוהו (נוסף צפע"ח).

⁹ שהיא או (פע"ח).

¹⁰ "הנקרא נפש" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "כי שנהים נקראים נפש". ס"א לכן התפילה נקראת כלשון שיחה. דכתיב תפלה לעני וכו' יספוך שיחו (נוסף צפע"ח).

¹¹ אַרְאֲרִיתָא (ש"ש על פי ספר הקנה, אמנם אצלנו זה בספר הפליאה עמוד ריח). וז"ל הספר הפליאה: על מה שנקרא אראריתא ר"ל אחד ראש אחדות ראש יחודו תמורתו אחד ר"ל לא תוכל למצא אם תרצה להמירו בשום ענין אלא אחד שהוא ראש לכל ראש וסוף לכל סוף. ועי' אריכות בספר פרדס רמונים (שער כא פרק ג), ועי' ע"ח שער פו"ח דרוש יג.

¹² ז"ל תפילת ר' נחוניאל בן הקנה: אייחד שמך בשמות הכתר שהם אַרְאֲרִיתָא ר"ת אחד ראש אהדותו [כראש] (רוממותו) יחודו תמורתו אחד.

¹³ פיסקה זו ליתא צפע"ח. מע"ח דע כי יש מלאך א' ממונה על התפילה ומעלה אותה למעלה בעת ההיא בכח שם י"י [י"ה - ליקוטי תורה] שעמו בנה [לייר - ליקוטי תורה] הקב"ה את העולמים ולכל עולם ועולם מהלך ת"ק שנה ובעת אחד מהלך אותם והנה על אלו המלאכים נאמר ורגליהם רגל ישרה כי אותיות ישרה הוא ת"ק י"ה [שעולה ת"ק שנה בחי' י"ה לז"א - נוסף בליקוטי תורה] והנה תפילה [ואתחנן - ליקוטי תורה] כמנין ישרה וזהו רמז משה ואתחנן אל ה' בעת ההיא ר"ל כי בעת ההיא כנ"ל [חליתי פני מלאכים שיעלו תפילתי העולה כמנין ואתחנן - ליקוטי תורה] מעלין התפילה ת"ק שנה הליכה לכן ישרה תפלה ואתחנן מנין א' לרמזו כל הנ"ל [וזהו בעת ההיא היינו בעת שהתפלגו עולין ע"י המלאכים המעלין התפלה ע"י שם י"ה - ליקוטי תורה]. (נוסף צפע"ח).

¹⁴ עי' לקמן דרושי תפילין דרוש ה והערה.

¹⁵ עי' סנהדרין צז ע"ב: אמר רב כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים ושמואל אמר דיו לאבל שיעמוד באבלו כתנאי רבי אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין אלא הקדוש ברוך הוא מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושין תשובה ומחזירין למוטב.
וז"ל הש"ש: דיו להקב"ה באבלו, ר"ל שנפרע בעונם ע"י הגלות והריגה ודיו לישראל באבלם ר"ל שסבלו עונם ע"י הגלגול והריגה ובזה נמחל עונותם ואין צריך עוד תשובה ובלא שתשובה הם נגאלים.

¹⁶ עי' ענין דור המבול ודור הפלגה וכו' בדרושי הפסח א' (ריש דרוש א'). ועי' הערה בסוף הספר

.1

שעה"כ

הפלגה היו ג"כ שפע הנשמות הקדושות על דרך הכולל, עד שפגמו בעון המגדל וחלקם הקב"ה לשבעים שרים, ובירר לישראל לו שנאמר (דברים לב ט) כי חלק ה' עמו¹⁷.

וכשישראל נכנסו לארץ, והיו ששים רבוא נשמות קדושות, דור אחר דור ופגמו ג"כ בעון ע"ז ש"ד ג"ע וכיוצא, והיה משלח להם נביאיו להוכיח, לראות אם יחזרו בתשובה, כדי שלא יהיה צורך לעשות צירוף הצריך לנשמתם, כמו חרב ורעב כו'. וכשהעונות גברו ולא רצו לחזור בתשובה, וראה בחכמתו שצריך לעשות להם צירוף כולל, מפני שכבר לא יועיל להם להמית אותם במיתה כדרך בני אדם ושיחזרו בגלגול, כי העונות גברו כמו בדור המבול, ואז נחרב הבית.

וא"ת והרי אותם שעבדו ע"ז בדור אחר, או אותם שהמיתו לזכריה במקדש. לא קבלו ענשם שכבר מתו, זה אינו, שהקב"ה המיתם כדי לגלגלם, ואותם עצמם שעבדו ע"ז בדור אחר או שהמיתו לזכריה, הם עצמם באו בגלגול לקבל ענשם בחורבן הבית, וכל אחד קבל ענשו כפי מה שחטא. יש שנהנה בעבירה מעט, יהרג בצער היותר נקל שאפשר וימות תיכף. ויש שנהנה הרבה ובעל בעילות הרבה או כדומה, הנה לאיש הזה ידקרוהו ויחיה ימי מספר ברעב ובחוסר כל, ויראה את בניו שהומים לעיניו ח"ו, הכל במדה במשקל כדי למרק כל אחד כפי מה שחטא.

ואותם בני ישראל שנשארו מן החורבן, היה כור ומצרף להביא כל אותם הנשמות שנהרגו, ולכך בימי גלות בבל ובית שני היו פרים ורבים הרבה, ע"כ¹⁸.

¹⁹אסור לאדם להתפלל תפילתו בעצבון²⁰, ואם נעשה כך אין נפשו יכול לקבל האור העליון הנמשך עליו²¹ בעת התפילה. אמנם בעת שמתודה הוידוי, ומפרט הטאיו, אז טוב להתעצב בלבד, אבל בשאר התפילה נמשך לו נזק נפלא גדול על ידי עצבות²². אבל צריך להראות לפניו ית' הכנעה גדולה באימה ויראה, אמנם תהיה בשמחה יתירה וגדולה בכל האפשר כדמיון העבד המשמש את רבו בשמחה יתירה, ואם משמשו בעצבות עבודתו נמאסת לפניו²³, וכמעט שעיקר המעלה והשלמות והשגת רוח הקודש תלויה בדבר זה, בין בעת תפילתו ובין כשעושה איזה מצוה משאר המצוות, וכמו שאמרו בגמרא (ברכות ז ע"ב) מההוא דהוה קבדה טובא כו' ואמר תפילין קא מנחנא²⁴, ואל תבוז לענין זה כי שכרו גדול מאד²⁵.

- מאיר הכוונה -

¹⁷ עי' זהר ח"ג רחצ ע"ב: קב"ה ברר לון לממנן תריסין על שאר אמין ואתון מה כתיב כי חלק יי' עמו יעקב חבל נחלתו דלא יהב להו לרברבא ולא למלאכא ולא לממנא אחרא.

תרגום: הקדוש ברוך הוא ברר להם לממוני המגנים על שאר האומות ואתם מה כתוב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו שלא נתן אותם לשר ולא למלאך ולא לממונה אחר.

¹⁸ עי' ש"ש שנראה לו שזהו מכתבת הרמ"ק.

¹⁹ פע"ח כח ע"ב.

²⁰ עי' הערה בסוף הספר 2.

²¹ זו (פע"ח).

²² "נמשך לו נזק נפלא גדול על ידי עצבותו" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "לא יקיים נגד עיניו קום עצבות אפילו לאגות עזירות שחטא בהם".

²³ ודע שהתפלה דמע מרוכה לפי שהדמעות נמשכין מחו"צ וכשאלו צ' ספירות נפתחים אז יחול אור כתר עליהם וימשכו רחמים לכל המדות הר"א הלוי להר"מ קורדיווארי (נוסף בפע"ח).

²⁴ ז"ל: מאי וגילו ברעדה אמר רב אדא בר מתנא אמר רבה במקום גילה שם תהא רעדה אביי הוה יתיב קמיה דרבה חזייה דהוה קא בדח טובא אמר וגילו ברעדה כתיב אמר ליה אנא תפילין

שעה"כ

²⁶קודם שהאדם יסדר תפילתו בבית הכנסת מפרשת העקידה ואילך²⁷, צריך שיקבל עליו מצות (ויקרא יט יח) ואהבת לרעך כמוך. ויכוין לאהוב כל אחד מבני ישראל

- מאיר הכוונה -

מנחנא רבי ירמיה הוה יתיב קמיה דרבי זירא חזייה דהוה קא בדח טובא אמר ליה בכל עצב יהיה מותר כתיב אמר ליה אנא תפילין מנחנא.

²⁵ עי' זהר ח"ב קסה ע"א: ועלזו לפניו מלפניו לא כתיב אלא לפניו דהא לית מאן דינדע ביה כלום אבל לפניו מאן דעייל לקמיה דהאי רקיע אצטריך למיעל בחדוה ולא בעציבו כלל בגין דהאי רקיעא גרים דתמן לא שריא עציבו ורוגזא כלל דהא תמן כלא איהו בחדוה ועל דא כהן גדול דקיימא לקמיה לא הוה עאל לבי קודשא בר בחדוה ולאחזאה חדוה דהא אתרא גרים ועל דא כתיב (שם ק ב) עבדו את יהוה בשמחה באו לפניו ברננה דהא אצטריך דלא לאחזאה בה עציבו ואי תימא אי הכי האי מאן דאיהו בצערא ובדוחקא דלא יכיל למחדי לביה ומגו דוחקיה אית ליה למתבע רחמין קמי מלכא עלאה אי הכי לא יצלי צלותא כלל ולא ייעול בעציבו כלל דהא לא יכיל למחדי לביה ולאעלא קמיה בחדוה מאי תקונא אית ליה להאי בר נש אלא ודאי הא תנינן כל תרעין ננעלו ואסגירו ותרעין דדמעין לא אסגירו ולית דמעה אלא מגו צערא ועציבו וכל אינון דממנן על אינון תרעין כלהו מתברין גזיזין ומנעולין ועיילין אינון דמעין וההיא צלותא עאלת קמי מלכא קדישא כדין ההוא אתר אית ליה דוחקא מההוא עציבו ודוחקא דההוא בר נש כמה דאת אמר (ישעיה סג ט) בכל צרתם לא צר תיאובתיה דההוא עלמא עלאה לגבי האי אתר דככורא דתיאובתיה תדיר לגבה דנוקבא כד מלכא עאל לגבי מטרוניתא אשכח לה בעציבו כדין כל מה דאיהי בעאת בידהא אתמסר וההוא בר נש וההיא צלותא לא אהדר בריקניא וקודשא בריך הוא חייס עליה זכאה חולקיה דההוא בר נש דאושיד דמעין קמי קודשא בריך הוא בצלותיה תרגום: ועלזו לפניו לא כתוב מלפניו אלא לפניו שהרי אין מי שידע בו כלום אבל לפניו מי שנכנס אצל הרקיע הזה צריך להיכנס בשמחה ולא בעצב כלל משום שהרקיע הזה גורם ששם לא שורה עצב ורגז כלל שהרי שם הכל בשמחה.

ועל זה כהן גדול שעומד לפניו לא היה נכנס לבית הקדש רק בשמחה ולהראות שמחה שהרי המקום גורם ועל זה כתוב עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה שהרי צריך שלא להראות בו עצב.

ואם תאמר אם כך מי שהוא בצער ודחק שלא יכול לשמח את לבו ומתוך דחקו יש לו לבקש רחמים לפני המלך העליון אם כך לא יתפלל תפלה כלל ולא יכנס בעצב כלל שהרי לא יכול לשמח את לבו ולהיכנס לפניו בשמחה מה התקון שיש לאדם הזה.

אלא ודאי הרי שנינו כל השערים ננעלו ונסגרו ושערי דמעות לא נסגרו ואין דמעה אלא מתוך צער ועצב וכל אותם הממנים על אותם השערים כולם משברים חתיכות קשות ומנעולים ומכניסים אותן דמעות ואותה תפלה נכנסת לפני המלך הקדוש.

ואז לאותו מקום יש דחק מאותו עצב ודחק של אותו אדם כמו שנאמר בכל צרתם לא (לו) צר תשוקת אותו העולם העליון למקום הזה כזכר שתשוקתו תמיד אל הנקבה כשנכנס המלך למלכה ומוצא אותה בעצב אז כל מה שהיא רוצה נמסר בידיה ואותו אדם ואותה תפלה לא חוזרת ריקם והקדוש ברוך הוא חס עליו אשרי חלקו של אותו אדם ששופך דמעות לפני הקדוש ברוך הוא בתפלתו.

ועי' שער המצות פרק א': גם דע כי העושה מצוה אין מספיק לו במה שיעשה אותם שהרי מצינו בדברי רז"ל שאמרו כל העושה מצוה א' מטיבין לו ומאריכין לו ימיו וכיוצא בזה אמרו כל המקיים מצוה פלוני יש לו כך וכך והנה אנחנו ראינו כמה וכמה מצות שעושים בני אדם ואינם מתקיימים דברי רבותינו ח"ו בענין גודל שכרם אפילו בעולם הזה אבל השרש שהכל נשען עליו הוא שבעשיית המצוה אל יחשוב שהוא עליו כמשא וממהר להסיר מעליו אבל יחשוב בשכלו כאלו בעשותו אותה המצוה ירויח אלף אלפים דינרי זהב ויהיה שמח בעשותו אותה המצוה בשמחה שאין לה קץ מלב ומנפש ובחשק גדול כאלו ממש בפועל נותנים לו אלף אלפים דינרי זהב אם יעשה אותה מצוה וז"ס הפ' תחת אשר לא עבדת את ה' אלקים בשמחה ובטוב לבב וכו' וז"ס רב ברונא דחד יומא סמך גאולה לתפילה ולא פסק חוכא מפומיה כל ההוא יומא וזה יורה על היות אמונת בטחונו בבורא ית' בתכלית האחרון יותר משאם היה השכר מזומן לפניו בפועל וכפי גודל שמחתו באמת ובטוב לבב הפנימי כך יזכה לקבל אור עליון ואם יתמיד בזה אין ספק שישירה עליו רה"ק וענין זה נוהג בקיום כל המצות כולם בין בעת שעסוק בתורה שיהיה בחשק גדול נמרץ בהתלהבות עצום כאלו עומד לפני המלך ומשרת לפניו בחשק גדול מצוא חן בעיניו לקבל ממנו מעלה יתירה וגדולה.

²⁶ פע"ח כח ע"ב.

²⁷ "מפרשת העקידה ואילך" נמחק בפע"ח.

שעה"כ

כנפשו, כי עי"ז תעלה תפילתו כלולה מכל תפילות²⁸ ישראל, ותוכל לעלות למעלה ולעשות פרי³⁰²⁹.³¹ ובפרט אהבת (א ע"ג) החברים העוסקים בתורה ביחד, צריך כל אחד ואחד לכלול עצמו כאלו הוא אבר אחד מן החברים שלו. ובפרט אם יש להאדם ידיעה והשגה לדעת ולהכיר לחברו בבחינת הנשמה, ואם יש איזה חבר מהם בצרה צריכים כולם לשתף עצמם בצערו, או מחמת חולי או מחמת בנים ח"ו, ויתפללו עליו. וכן בכל תפילותיו וצרכיו ודבריו ישתף את חברו עמו, ומאד הזהירני מורי ז"ל בענין אהבת החברים שלנו של חברתינו³².

- מאיר הכוונה -

²⁸ נמחק בפע"ח.

²⁹ וילכח (נוסף בפע"ח).

³⁰ זהר ח"ג מט ע"ב:

<p>(שם סה ג) שומע תפלה עדיך וגו' שומע תפלה דא קודשא בריך הוא רבי חזקיה אמר שומע תפלה שומע תפלות מבעי ליה מהו שומע תפלה אלא תפלה דא כנסת ישראל דאיהי תפלה דכתיב (שם קט ד) ואני תפלה (ס"א (שם סט יד) ואני תפלתי) ודוד בגין כנסת ישראל קאמר לה ומה דאמר ואני תפלה כלא חד ועל דא שומע תפלה ודא תפלה של יד דכתיב (שמות יג טז) על ידכה בה"א עדיך כל בשר יבאו בשעתא דגופא שריא בצערא במרעין במכתשין כמה דאת אמר (&) ובשר כי יהיה בעורו את הנגע בעור הבשר הבשר החי ובגין כך לא כתיב (&) כל רוח יבאו אלא כל בשר יבאו מהו עדיך אלא כמה דאתמר (&) והובא אל הכהן דא הוא קודשא בריך הוא הדא הוא דכתיב (&) ואם יראנה הכהן תא חזי באתר חד אהרן הכהן ובאתרא אחרא הכהן סתם ודא קודשא בריך הוא אמר רבי יצחק והא כתיב (&) נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן אי הכי דא קודשא בריך הוא אמר ליה אין בגין דביה תלייא כל דכיותא וכל קדושה אמר ליה אי הכי אמאי והובא והועלה מבעי ליה אמר ליה כמה דאת אמר (שמות כז ז) והובא את בדיו בטבעות דעייל דא בגו דא אוף הכא והובא דיכנסון ליה לכהנא לדכאה ליה (כד אהדר ביה) ויעלון מלה קמיה</p>	<p>שומע תפלה עדיך וגו', שומע תפלה זה הקדוש ברוך הוא. רבי חזקיה אמר שומע תפלה, היה צריך להיות שומע תפלות, מה זה שומע תפלה. אלא תפלה זו כנסת ישראל, שהיא תפלה, שכתוב ואני תפלה (ואני תפילתי), ודוד אמר אותה בשביל כנסת ישראל. ומה שאמר ואני תפלה הכל אחד. ועל זה שומע תפלה, וזו תפלה של יד, שכתוב על ידכה בה"א. עדיך כל בשר יבואו, בשעה שהגוף שרוי בצער במחלות ומכות, כמו שנאמר ובשר כי יהיה בעורו, את הנגע בעור הבשר, הבשר החי, ולכן לא כתוב כל רוח יבואו, אלא כל בשר יבואו. מה זה "עדיך" אלא כמו שנאמר, והובא אל הכהן, זהו הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב ואם יראנה הכהן. בא וראה, במקום אחד אהרן הכהן, ובמקום אחר הכהן סתם, וזה הקדוש ברוך הוא. אמר רבי יצחק, והרי כתוב נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן, אם כך זה הקדוש ברוך הוא. אמר לו, כן. משום שבו תלויה כל טהרה וכל קדושה. אמר לו אם כך למה והובא, היה צריך להיות והועלה. אמר לו כמו שנאמר, והובא את בדיו בטבעות, שמכניס זה לתוך זה, כמו כן כאן "והובא" שיכנסו לכהן לטהר אותו, (כשחוזר בו) ויכניסו דבר לפניו.</p>
--	--

³¹ שעה"ג הק' לת.

³² עי' הערה בסוף הספר.

שעה"כ

³³ גם הזהירני מאד מורי ז"ל שלא להכניס האצבע לתוך האזנים כדי לנקות הזוהמא שבהם בתוך התפלה כלל³⁴, מהתחלת הברכות עד גמר עלינו לשבת, ואם עשה כך צריך נטילה.

³⁵ גם מעולם לא התפלל תפילתו בקול רם, אפילו סדר התפילה של מיושב כגון הזמירות וכיוצא בהם, להורות הכנעה ואימה ויראה לפני השי"ת³⁶. ואמנם ביום שבת היה מרים ומגביה קולו בנעימה בתפילה דמיושב יותר מעט ממה שהיה עושה בחול. ואף זה לא היה עושה אלא מפני כבוד השבת³⁷.

גם הייתי נוהג לומר בכל בקר קודם התפלה פרשת המן ועשרת הדברות וכיוצא בזה בפרשיות אחרות³⁸, ומנעני מורי ז"ל שלא לאומרם³⁹ ובפרט בעשרת הדברות הזכיר לי טעמו של דבר, כי הרי בימי הראשונים קבעום בתפלה, ומפני המינין שלא יאמרו שאין עוד ח"ו תורה מן השמים אלא עשרת הדברות בלבד, לכן בטלום, ומי זה יערב אל לבו לחזק את המינין ולנהוג מה שביטלו רז"ל בגמרא (ברכות יב ע"א).

⁴⁰ ענין⁴¹ מורי ז"ל בקומו בלילה אף אם היה קודם אור היום היה מסדר כל הברכות של שחר עד פרשת העקידה, ואח"כ היה קורא ועוסק בתורה, ובהאיר היום היה מתעטף בתחילה בציצית ואח"כ היה מניח תפילין⁴², הפך מן המקדימין התפילין אל הטלית, וטעות גמור הוא בידם, כמו שיתבאר סודם למטה בע"ה. ואח"כ היה מתחיל תפלתו ואומר מן פרשת העקידה ואילך.

כל הח"י ברכות שיש מן על נט"י⁴³ עד סוף ברכת התורה, כולן חייב האדם לסדרם ולברכם בכל יום אע"פ שלא נתחייב הוא בהם, לפי שכולם הם רמזים נפלאים אל אורות

- מאיר הכוונה -

³³ פע"ח כח ע"ב.

³⁴ עי' או"ח (סימן צב סעיף ז) מקום מטונף היינו מקומות המכוסין באדם לפי שיש בהם מלמולי זיעה וכן אם חיקך הראש: הגה ולכן אסור ליגע במקומות אלו בשעה שעומדים בתפלה או עוסק בתורה (כל בו) וכן בצואת האוזן והאף כ"א ע"י בגד (מהרי"ל).
³⁵ פע"ח כח ע"ב.

³⁶ גם מעולם לא התפלל תפילתו בקול רם, אפילו סדר התפילה של מיושב כגון הזמירות וכיוצא בהם, להורות הכנעה ואימה ויראה לפני השי"ת נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "גם ראיתי למורי זלה"ה שלא היה מרים קולו בתפלתו אפילו בזמירות ובתפלה דמיושב לפי שצריך להראות הכנעה לפני השי"ת כעבד המתחנן לקונו".

³⁷ גם כל הזמירות והקרבנות ותפלה דמיושב שהוא דיוצר היה אומר הכל מסידור שצידו (נוסף בפע"ח).

³⁸ "וכיוצא בזה בפרשיות אחרות" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "אחר התמיד".

³⁹ לאומרו (פע"ח כט ע"א).

⁴⁰ פע"ח יב ע"א.

⁴¹ נמחק בפע"ח.

⁴² ואח"כ היה הולך לבה"כ מעוטף ומוכתר בתפילין וצליצית טלית גדול וקס היה מתחיל מן

אלקינו ואלקיי אבותינו שהוא פרשת העקידה (נוסף בפע"ח)

⁴³ הנותן לשכוי בינה (פע"ח).

שעה"כ

עליונים, ואין לבטלם אפילו אם האדם לא ישן בלילה או אם לא הסיר מצנפתו או בגדיו או סודרו או מנעליו וכיוצא בזה, צריך לברכן בכל יום כולן אע"פ שלא נתחייב בהם, לפי שעל מנהגו של עולם נתקנו, הוין מברכת שעשה לי כל צרכי ביום ט' באב ויום הכיפורים, שאז כל העולם יחפים⁴⁴, וגם הוין מברכת ענט"י ומברכת אשר יצר, ששתי ברכות אלו אם לא נתחייב בהם אין לברך עליהם⁴⁵.

גם בענין הי"ח ברכות הנזכרות אשר נהגו העולם לסדרם בבית הכנסת וכל העם משיבין אמן אחריהם, ויש מפקפקין ומגמגמין בדבר זה לומר שכיון שענו השומעין אמן אחר האיש הראשון שבירך אותם כבר יצאו כולם ידי חובתן ואסור להם לחזור ולברכן. וראיתי את מורי ז"ל שהוא לא היה מסדרם בביה"כ אלא בביתו בקומו ממיטתו כפי סדר הנזכר בנמרא (ברכות ט ע"ב), אבל כשהיה איזה אדם מברך ומסדר הברכות בביה"כ, היה עונה אחריהם אמן, ואפילו אם היה באמצע הזמירות, היה מפסיק לענות אחריהם אמן, אף אם היו המברכים רבים⁴⁶.

גם הי"ח ברכות שיש מברכת ענט"י⁴⁷ עד סוף ברכת התורה, הנה הם כדוגמת הי"ח אזכרות שיש באותם הפסוקים של יהי כבוד ד' לעולם כו', וכנגד הח"י אזכרות שיש בשירת הים, ושם ביארנו סודם ע"ש (לקמן יא ע"ד וז ע"ד, ועי' עוד פע"ח לה ע"ד) (שהם בז"א דעשיה).

⁴⁸ונבאר תחילה דרך כללות ענין ב' הברכות הראשונות של יפנה ויטול ידיו וזה עניינם: דע כי שתי המעשים האלו הם בסוד תיקון עולם העשיה⁴⁹, וזה עניינם: יפנה ויעשה צרכיו.

הכוונה בזה הוא⁵⁰ דע יש באדם העליון⁵¹ ב' בחינות שערות, אם⁵² שערות הראש ואם⁵³ שערות דיקנא.

והנה שערות הזקן דז"א הם תקיפין ודינין קשים מאוד⁵⁴, שהיותם משתלשלים ויורדין למטה נעשה מהם המותרות⁵⁵ שהם סוד⁵⁶ הקליפות⁵⁷.

- מאיר הכוונה -

⁴⁴ "כל העולם יחפים" נמחק בפע"ח, וצמקומו איתא "שאז הכל אסורים צנעילת הסנדל".
⁴⁵ ענין ח"י ברכות שהוא מן הגותן לשכוי צינה עד סוף ברכת התורה כבר ביארנו שהם י"ח ברכאין דמטטרוין של עשיה והם בחי' ו' צירופים של שדי [אל"ז - לש"ו] שיש בו' כלים האמלעים דז"א דעשיה כמבואר צמקומו (פע"ח יג ע"ג).

⁴⁶ ובזכרת התורה של שחר היה עונה אמן בין זכרה ראשונה להערב נא והוא כמ"ס הפוסקים כי הם ב' ברכות ואלעפ"י שמתחיל והערב נא בזיו"ו אינו אלא ב' ברכות ואינו זכרה א' וע"כ היה עונה אמן באמצע ב' ברכות אלו (נוסף בפע"ח).

⁴⁷ עי' לעיל הערה.

⁴⁸ פע"ח יג ע"א.

⁴⁹ עי' לקמן דרוש תפילת השחר יא ע"ד והלאה.

⁵⁰ מצינו ב' נקדים יש צאדם העליון הוא ז"א דעשיה: הא' הוא נקב האחור של הגדולים והב' הוא נקב היסוד של הקטנים והענין הוא כי כבר ביארנו כי השערות צבאדם הם בחינת מ"נ של בירור המלכים וכולם הם דינין תקיפין (נוסף בפע"ח).

⁵¹ שהוא ז"א (נוסף בפע"ח).

⁵² נמחק בפע"ח.

⁵³ נמחק בפע"ח.

⁵⁴ עי' אד"ר קלה ע"ב, ועי' ע"ח א"א ה כלל ב.

שעה"כ

⁵⁸ ואמנם שערות דיקנא דאריך אנפין הם רחמים, יען כי הם לבנים⁶⁰⁵⁹, ולכן הם כופין⁶¹ את הדינין. אבל בז"א הם שערות חזקים מאד, יען כי הם שחורים, והם דינין תקיפין.

וזהו הטעם כי בנוקבא דזעיר אנפין לא יש בה בחינת זקן, לפי שדינין שבדיקנא הם חזקים מאד⁶², ואם הנקבה שהיא האחרונה שבכולן הסמוכה אל הקליפות היתה לה זקן, היה אל החיצונים⁶³ אחיזה גדולה בה, והיו הדינין מתרבים לאין קץ. (וא ע"ד) והנה מסוף הדיקנא יצא ממותרות⁶⁴ בחי' הקליפות, ומקום יציאת המותר⁶⁵ הזה הוא נקב האחור העומד בין נצה והוד, תרי ירכין⁶⁶, בבחינה⁶⁷ החיצונית שבהם⁶⁸, בסוף אדם דעשיה⁶⁹, אשר שם סמוך לו הוא מקום הקליפות, וזהו סוד יפנה. אבל שערות הראש אינם כ"כ קשים, ולכן הם נמצאים גם בראש הנקבה⁷⁰, ועל כן אין נמשכים מותרות קליפה כמו אותם שבזקן. ואמנם יוצאים מהם מותרות דינין תקיפין מאד, אבל לא קליפות. ועיקר מוצאם הוא דרך היסוד⁷¹, אשר שם הוא המעבר הב' הרוחה מותרות המים דרך פנים ולא דרך אחור.

- מאיר הכוונה -

⁵⁵ עי' אד"ר קלד ע"א שתיקון ט' היא מותרי מוחא, אמנם הגר"א בספד"צ משמע שזה כל הדיקנא, ועי' גר"א יהל אור שזה כך בשערות הראש גם @להוסיף. ועי' מים אדירים מג, שהם באים מעכירת ופסולת המוח.

⁵⁶ "מהם המותרות שהם סוד" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "ממותרם בחי".

⁵⁷ ממש (נוסף בפע"ח).

⁵⁸ והנה גם בא"א יס' ז' מיני שערות ההם (נוסף בפע"ח).

⁵⁹ עי' אד"ר קכח ע"ב.

⁶⁰ כמ"ש ושער ראשו כעמר נקי (נוסף בפע"ח).

⁶¹ יס' זהם כח לכפות את הדינים ולבסמם (פע"ח).

⁶² עי' אד"ר רצו ע"א שערות דנוקבא כלין ביה גווי (ס"א גווי בגו גווי), כדכתיב ודלת ראשך כארגמן (שם ז), אתקטר גבורה בחמש גבוראן. תרגום: @

⁶³ הקלי' (פע"ח)

⁶⁴ המותרות שלהם והם (פע"ח).

⁶⁵ מותרות (פע"ח).

⁶⁶ תרי ירכין" נמחק בפע"ח.

⁶⁷ כלי (נוסף בפע"ח).

⁶⁸ כמבואר אללנו שיש ג' כלים בכל ספירה וספירה (נוסף בפע"ח).

⁶⁹ שהוא ז"א אשר שם ואז מאותו נקב יונקים הקליפות כולם אשר שם (נוסף בפע"ח).

⁷⁰ כי אין כ"כ חשך אם יונקים מהם החיצונים ואין המותרות שלהם המתכררים מהם ונעשים סיגים כל כך קשים ולכן אינם בחי' הקליפות ממש אמנם הם דינים קשים עד מאד ועיקר מוצאם לחוץ הוא לך נקב השמאלי שזיסוד כנודע שיש בו ז' נקבים א' להוציא טפת זרע וקרי וא' ללחות מותר המים (נוסף בפע"ח).

⁷¹ עי' שער מאמרי רשב"י י ע"א ז"ל: דע כי האבר הקדוש העליון יש לו שתי צנורות בתחתון כי מבשרי אחזה אלוה והאחד מזריע זרע קודש והצינור השני דוחה המותרות ומותרות אלו הם שור' הדינים וכמ"ש בס' הכוונות בדרוש יפנה ויטול וגם שם נתבאר שכל זה הוא בז"א דעשיה ומוציאן לחוץ ושתי הצנורות האלו הם סמוכין זה לזה כי אין ביניהם אלא כקליפת השום וכנגדם ח' וט' זה קדש וזה חול זמ"ש דהא ח' לקבנך כי הם סמוכין זה לזה ובדבר מועט אפשר להתערב קדש בחול ח"ו ולפיכך אין ראוי לברא העולם בבחי' זו.

שעה"כ

ואלו הב' מיני מוצאות הם גדולים וקטנים אשר באדם העליון דעשיה⁷². והרי ביארנו ענין יפנה האדם בבקר, וכל זה הוא בעשיה כנוצר בזוהר פרשת במדבר (קכ ע"ב)⁷³, כי כנגד זה הוא תיקון סדר הקרבנות שאנו אומרים בתפלה⁷⁵⁷⁴, ונודע שהם בעשיה, וגם זה יתבאר אצלנו לקמן היטב מאד ע"ש.

ואמנם ענין יטול האדם⁷⁶ הוא באופן אחר, כי כמו שיש שערות⁷⁷ באדם העליון דעשיה שהם בחינת הדינין הקשים כנוצר, גם מלבד זה יש באדם עצמו סוד חמש מיני גבורות שהם: פ"ה, וחוט"ם, וזרו"ע, וי"ד, ואצבעו"ת⁷⁸, כמבואר אצלנו⁷⁹ באידרת נשא⁸⁰.

- מאיר הכוונה -

⁷² והנה ענין ז' נקבים אלו הנקב השמאלי של היסוד נתבאר בענין טעם בני גל ובני לאובן וחאי צבט המנשי שיאלו לח"ל וע"ס וכן בענין מערת המכפלה שהיתה תחלה זיד בני חת וע"ס ואמנם בענין הנקב האחר נתבאר אצלנו בענין לרוך ז"ל במאמר פרשת תלוא דף קפ"ד ז' בענין אינון תלת נקודין וכו' והראשון מהם נקרא סטרא אחרא והוא בחי' זה הנקב האחר וז"ס פעור וע"ס אך הם יונקים מן המוחין לקטנות שיואל הארתם אל העורף העליון ומשם נמשך קו היושר עד פעור התחתון וכבר ידעת מ"ס בפרשת נשא כי שערות הזקן ממותרות מוחא נפקו וסיומם יואל לך פעור אל הקליפות ודי בזה (נוסף בפע"ח).

⁷³ עי' לשונו הובא בסוף הספר.

⁷⁴

⁷⁵ עי' לקמן יב ע"א.

⁷⁶ "יטול האדם" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "הנטיילה".

⁷⁷ הזקן (נוסף בפע"ח).

⁷⁸ פ"ה, וחוט"ם, וזרו"ע, וי"ד, ואצבעו"ת" נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "הפה וב' נקבי החוטם והזרועות והאצבעות".

⁷⁹ נמחק בפע"ח.

⁸⁰ קלז ע"ב: ותאנא חמש גבוראן אינון בהאי זעיר אנפין ואסתלקו לאלף וארבע מאה גבוראן ומתפשטאן בחוטמיו בפומא בדרועוי בידין באצבעין ובג"כ כתיב מי ימלל גבורות יי' (תהלים קו) גבורת כתיב הכא גבורות וכתוב התם (ד"ה א כט) לך יי' הגדולה והגבורה אלא הכי תאנא כד אתחבראן כלהו גבוראן כחדא אקרי גבורה חדא.

תרגום: ולמדנו: חמש גבורות הן בזה הז"א ועולות לאלף וארבע מאות גבורות ומתפשטות בחוטם, בפה, בזרועות, בידים, באצבעות. לכך נאמר "מי ימלל גבורות ה'". כתוב כאן "גבורת"? כתוב כאן "גבורות"! ונאמר שם "לך ה' הגדולה והגבורה"? אלא כך למדנו: כשמתחברות כל הגבורות כאחת, אז נקראות גבורה אחת.

ועי' ע"ח שער כב פרק ג: והנה, כשירדו אלקים דקטנות אל ג' אמצעיות דז"א, אז נעשו ב' הידים דז"א מבחי' ב' שמות דאלקים, כי כפי הזמנים כך משתנים הפעולות. ועתה, כשירדו אל הזרועות⁸⁰, אז נעשו בחי' ידים של ז"א מן מוחין דאלקים, ואז ה' אצבעות היד מה' אותיות אלה"ם, גם י"ד פרקין של אצבעות הם מילוי שם אלקים, והם י"ג אותיות⁸⁰, ובהם כללות השם, כנגד י"ד פרקין, והזרוע כולו כנגד השם אלקים עצמו, ולכן שורש הדינין בזרועות, כי הם סוד מנצפ"ך כפולות בימין ושמאל. והנה הדינין יש להם ה' מקומות כנוצר באדרא (קלז ע"ב), וא' מהם הוא הזרוע, וזהו הטעם שהקליפות נאחזות שם תמיד, וז"ס נטילת ידים.

ועי' שער לא פרק ב ז"ל: ואמנם צריך לידע על איזה סבה היתה כך, כי הרי אנו רואין שקו האמצעי נמשך ביושר בלי הפסק, ובב' הקוין ימיני ושמאלי יש הפסק בין חסד ונצח, ובין גבורה להוד, כי הרי הזרועות הם בפירוד מן השוקיים, ואין הקוין מחוברים יחד. ולהשיב את כל זאת צריך שנבאר לך מה ענין הצפרנים של האדם, גם ענין הקליפות והחצונים שמצינו לרז"ל (זהר ח"א רכג ע"ב) שיניקתן מן הצפרנים, לכן צריך הקוצצן ליטול את ידיו. גם אמרו (זהר ח"א קפד ע"ב) כי בשחרית רוח רעה שורה על הידים, ואינה מסתלקת עד שיטול ידיו במים. גם להבין ענין נר"ה שהם (ברכות ו ע"א) ברכי דרבנן דשלהי מנייהו הוי, כי שם מתאחזין הקליפות בסוד (תיקו"ז עג ע"ב) שקר אין לו רגלים, ובסוד (איכה א יג) כל היום דר"ה היפך הוד, וכיוצא בזה. והרי נר"ה הם סוד ערבי נחל (ויקרא כג מ), סתומים ואין להם פתח פתוח כמו היסוד, וא"כ מהיכן הם יונקים⁸⁰.

שעה"כ

והנה שערות הזקן⁸¹ הם סביב החוטם וסביב הפה וסביב הזרוע⁸² וכו'. אמנם אלו⁸³ עצמם הנו' הם נמשכים ומתפשטין עד סיום האצבעות, ומשם יונקים החיצונים, כי כל גבורות האלו הם מתפשטין דרך הזרוע אל סיום האצבעות, ולכן יש ה' אצבעות ביד ימין כנגד ה' אותיות מנצפ"ך שהם ה' גבורות הנזכרות, אשר סיום התפשטותם הוא באצבעות. וכבר ידעת כי הם אותיות כפולות, ולכן הם ג"כ ה' גבורות אחרות ביד שמאל, בה' אצבעותיו השמאליות.

ואמנם כל זה הוא בז"א, לפי ששם אפילו בחסד שלו יש סיגים כנודע⁸⁴, כי גם מן הכסף יוצאים סיגים, וכן מן המים שהם בחסד יש בהם עכירות ושמרים⁸⁵ כנודע. וכן על דרך זה יש ברגלים ממש בה' אצבעותיו הימניים וה' השמאלים, ולכן לא תמצא אבר שיתגלו בו מציאות כל העשר אלא בידיים וברגלים, לפי ששם הוא סיום השתלשלות הדינין.

וזהו הטעם יטול ידיו בבקר אף אם לא עשה צרכיו, וזה לסיבת כדי להעביר מהם הזוהמא, כי כל זה הוא בסוד העשיה, אשר שם הוא סיום התפשטות הדינין ויציאת המותרות.

ואמנם אף אם ביארנו כי יטול ידיו הוא בסוד עולם העשיה, הנה הוא בו בבחינת היצירה אשר ובה, רוצה לומר בז"א אשר בעשיה, והבן זה ואל תתמה אם תמצא במקום אחר שהוא ביצירה.

והנה כבר ידעת כי יש ראשון לטומאה, ויש שני ושלישי ורביעי, והנה הם מלמטה למעלה. כיצד: הראשון הוא בעשיה, כי הקליפה אשר שם נקרא ראשון. והקליפה שביצירה נקרא שני, ולכן החולין הם ביצירה, והידיים⁸⁶ הם שניות, ושני עושה שלישי בחולין⁸⁷. והתרומה הוא בבריאה, והקליפה אשר שם סביב לבריאה נק' שלישי, ומטמא⁸⁸ את התרומה שהיא בבריאה. והרביעי הוא פוסל בקדשים כנגד הקליפה שבאצילות, המטמא את הקדשים שהוא אצילות הנקרא קדשים. ואמנם המת הנקרא אבי אבות

- מאיר הכוונה -

אבל הענין דע, כי הקליפה מקום יניקתה הוא מסוף האצבעות מקום הצפרנים, כי משם או"פ בוקע ויוצא בין בצפרני ידיו בין בצפרני רגליו, כי מן הידיים בוקע אור לצאת ולכנס בראשי הירכיים כנ"ל, ואז יונקים משם בעודו מגולה שם. וז"ס שארז"ל (שבת יד ע"א) כי הידיים עסקניות הן ושניות לטומאה, וצריכין נטילה אפי' לחולין קודם אכילה, גם בקום האדם בבוקר ממטתו בלילה כבר שרתה עליהן רוח רעה וצריכין נט"י שחרית כנודע. כי לעולם החצונים כל יניקתן הוא מן הקצוות ומסיומן, כי אין להם רשות לעלות אל מקום הקדושה, אבל יונקים ממקום סיומא. והנה בקצוות ההם של הזרועות ושל הירכיים שם אחיזתן ויניקתן. והנה אנו רואין בחוש הראות כי הבשר שבסוף האצבע נבקע, ומתוכו יוצא וגדל הצפורן ויוצא לחוץ, ודרך אותו בקיעה יוצאין האורות הנ"ל, ויונקים משם החצונים לפעמים כשיש פגם ח"ו בישראל ולא תמיד.

⁸¹ ז"א (נוסף בפע"ח).

⁸² וסביב הזרוע נמחק בפע"ח.

⁸³ ה"ג (נוסף בפע"ח).

⁸⁴ עי' אד"ר קלז ע"א לגבי ז' צבעי העיין, שאפילו החסד שבז"א נחשב כדין.

⁸⁵ שהם מים עכורים (פע"ח).

⁸⁶ טמא בחולין וכו' ושם הם הידיים ולכן (פע"ח).

⁸⁷ בתרומה (פע"ח).

⁸⁸ ופוסל (פע"ח).

שעה"כ

הטומאה אינו בכלל אלו הארבעה, ויתבאר במקומו (&)⁸⁹. וגם עיין בשער המצות בפרשת עקב בענין נטילת ידים של המזון (לח ע"א), כי שם נתבאר ענין זה היטב.

⁹⁰ועתה נבאר סדר נטילת ידים של שחרית⁹¹, הנה בתחילה יטול הכלי של המים בידו הימנית ונותנו בידו השמאלית⁹², ואח"כ שופך מים מידו השמאלית על ידו הימנית, ואח"כ ישפוך⁹³ מים מידו הימנית על ידו השמאלית, הרי פעם אחת, וחוזר כסדר הזה פעם ב' וג', באופן שתרחוץ כל יד ויד ג' פעמים. ולא תרחצם יחד ג'פ כל יד, אלא פעם אחת ביד זו ופעם אחרת ביד הב' בסרוגין, כי ע"י כן רוח הטומאה הנקראת שיבת"א⁹⁴ בת מלך היא ומקפדת ודולגת וקופצת עד שנעתקת לגמרי משם, ואם לאו אינה נעתקת וכן נמצא בזה"ר בכ"י (##*).

ועתה נבאר כוונת ברכת על נטילת ידים, הנה בברכה זו יש י"ג תיבות, והם כנגד י"ג מידות דא"א דעשיה⁹⁵, וכמו שביארתי לך כי נט"י היא בעשיה בסוד יפנ"ה ויטול ידיו בנ"ל.

⁹⁶ואנו צריכים להעלותם ולזקפם⁹⁷ ולמתקם⁹⁸ חמש הגבורות שבהם ע"י מימי החסד שהם ה' חסדים. ולפי שאין המים ניטלים בזרועות אלא בידים⁹⁹, לכן לפחות אנו צריכים וכו'.

- מאיר הכוונה -

⁸⁹ שהם סיגים הנשארים מזיכור המלכים שמתו והם תחת עולם העשייה (נוסף בפע"ח).

⁹⁰ פע"ח יב ע"א.

⁹¹ כדי להעביר רוח הטומאה שעליהן (נוסף בפע"ח).

⁹² עי' זהר ח"א קצח ע"ב: ז"ל: הא תנינן דכד בר נש קם בצפרא בעי לאסחאה ידוי מגו נטלא דמיא דאיהו מאנא ליטול מניה מיא מגו מאן דאסחי ידוי בקדמיתא כמה דאוקמוה ותא חזי בגין נטלא דא אוקימנא מלה ותו דבעיא ליה לבר נש לנטלא ידא ימינא בשמאלא בגין לשלטאה ימינא על שמאלא ויסתחי ימינא מן שמאלא ובגין כך איהו נטילא ועל דא מאן דנטיל ידוי יטול ימינא בשמאלא לאשלטא ימינא על שמאלא בגין דלא יהיב דוכתא ליצר הרע לשלטאה כלל והא אוקימנא.

תרגום: הרי שנינו, שכשאדם קם בבוקר, צריך לרחוץ ידיו מתוך נטלה של מים, שהוא כלי ליטול ממנו מים, מתוך מי שרחץ ידו בראשונה, כמו שבארוהו. ובא וראה, בשביל הנטלה הזו בארנו את הדבר. ועוד, שצריך אדם ליטול יד ימין בשמאל, כדי להשליט ימין על שמאל, וירחץ הימין מן השמאל, ומשום זה היא נטילה. ועל כן מי שנוטל ידו, יטול ימין בשמאל, להשליט הימין על השמאל, כדי שלא יתן מקום ליצר הרע לשלוט כלל, והנה בארנו.

⁹³ תקח הכלי בידך הימנית ותשפוך (פע"ח).

⁹⁴ חולין קו ע"ב ושבת קט ע"א

⁹⁵ וזה ענין הכוונה של ענט"י בתחלה תכוין שהוא צ"א בעשיה כנ"ל@@@

⁹⁶ בפע"ח אחרי הפיסקא הג"ל ד"ה וזהו הטעם צ"א פסקא זו.

ענין הגזתה ידים יתבאר לך במ"ס צענין פראוף ל"ה וע"ס גם צענין נשיאת כפים וע"ס איך דרך כפרני האלצעות דרך הבקיעות אשר קם האורות של מוחין בוקעין ויוצאין לחוץ ואז האורות נכנסין בראשי פראון עילאין נ"ה שהם ב' הרגלים ומאירים בה ולפעמים אנו צריכים ואז אנו מעלים הידים למעלה כדי שאותם האורות ילאו משם ויאירו צפראוף ל"ה העומדת אחורי דעת דזעיר וזה נעשה בנשיאת כפים בצרכת כהנים כמבואר במקומו ואמנם עתה ענין הגזתה הידים הוא מפני שגודע כי הידים הם עסקניות ושניות לטומאה ורוח רעה קורה על הידים והענין הוא כי אין אחיזת החימונים אלא בסיוס הדינים ובקלוותיהן כנ"ל ואין להם כח לינק למעלה מהקדושה אלא מסיומא ולמטה וע"כ הוסמו הצפריים על ראשי האלצעות שהוא לבוש קשה למאוד והוא של קדושה שאל"כ לעולם היו ידים טמאות כנזכר בפרשת ויקהל (&) ע"ס

שעה"כ

ע"א} להבר יחד שתי הזרועות באופן שלא יצאו קשרי הזרועות לאחור, בסוד כל אחוריהם ביתה (מלכים א' ז כה)¹⁰¹¹⁰⁰. גם צריך לפשוט כפות הידים כמי שרוצה לקבל בהם איזה דבר, וזה לרמוז קבלת המהרה¹⁰².

- מאיר הכוונה -

ואמנם העודף מפרנסיס מכנגד זכר האלבע קס הוא אחיזת הקליפות ויניקתן מאותן האורות הבוקעים מתחת הפרנסיס ולכן כריך לחתוך אותם הפרנסיס שגדלו יותר מדאי ולהיות כי קס אחיזת הקליפות על כן כריך לטול הידים צמים שהם צחי' החסד הכולל ה' חסדים ועי"כ נמתקים הה' גבורות למנפך הכפולות בה' אלבעות יד ימין ויד שמאל ואז הקליפות שהיו נאחזים צאותם ה"ג קבה' אלבעות הכפולות כנזכר הם נחיים ומתגרשים ומסתלקים משם ע"י הה"ח כי לעולם החסד דוחה ומגרש הקליפות משם אך אנו יראים שאם נניח האלבעות כפופים למטה ימשכו האורות ז' מוחין דזעיר הנמשכים לדרך הקוים ימין ושמאל לדרך הזרועות וילאו לדרך בקיעות הפרנסיס ויחזרו הקליפות להתאחז קס ולניק משם על כן תיכף אחר הנטילה שנסתלקו הקליפות אנו מעלים הידים למעלה ומגביהים אותם עד הראש וע"י הגבהת הידים חוזרים האורות שהיו מתפשטות בהם ללכת לדרך הפרנסיס ונכנסים במקומם וחוזרים עם המוחין דזעיר עצמו ממקום שילאו ועי"כ הקליפות אינם חוזרים להתאחז קס עוד.

עוד כוונה אחרת זענין הגבהת הידים למעלה שהוא עליית הידים אלו שזעשיה אל היצירה ע"י קס מ"ז שזליצירה כמ"ק זכוונת הזכרות ע"ק ותחלה נבאר לך ענין המים כי תכוין בהם כאשר תקח בידך קודם שתרחץ בהם תכוין כי כל צחי' המים אלו הם ז' אותיות מ"י של קס חלקים ויכוין צא' וחמשים יודי"ן שיש ז' אחוריים של ד' שמות ע"ז ס"ג מ"ה ז"ן וז' אחוריים של ד' שמות אהי"ה ז' יודי"ן וא' לאלפין וא' דהי"ן וז' אחוריים של ג' שמות חלקים דיודי"ן לאלפין דהי"ן והם כמנין מ"י של חלקים (פע"ח יב ע"ד).

⁹⁷ אל מדרגתם הראשונה שהיה לז"א צחי' ראש ממך (פע"ח יב ע"ג).

⁹⁸ עי' ע"ח שער לא פרק ב: גם הבן סוד נט"י, שלא אמר רחיצת ידים אלא בלשון נטילה, לרמז שצריך לשאת ולנטלם בסוד (תהלים קלד ב) שאו ידיכם קודש, כנזכר בגמרא (סוטה לט ע"א) ובזוהר (ח"ג דף יג ע"א). והטעם כי הנה רחיצת ידים סבתה הוא להרחיק הקליפות מקצוות אצבעותיו ומצפרנים, כי שם מקומם כנ"ל, וזהו ע"י מימי החסד, וכדי שלא יחזרו הקליפות להתאחז באור היוצא מהם, צריך להגביה כלפי ג"ר הנקרא קדש, ואז אור היוצא חוזר ונכנס תוך המוחין ממש ממקום שיצאו.

⁹⁹ עי' שער מאמרי רשב"י מב ע"א: מן נקב השמאלי שהוא צורת נ' כפופה הפוכה משם מתפשט רוחא דחיי שבו דרך הזרוע דז"א כי גם הזרוע הוא צורת ו' פשוטה ויען כי הזרוע סגור וסתום ואין לו פתח פתוח בסופו להוציא אורו משם אל המלכות לכן אין רוחא דחיי דנקב שמאלי דחוטם דאריך אפין יוצא אל המלכות רק בסתום גמור ואינו נגלה כנז' אצלנו ענין יציאת האורות דרך סופי האצבעות במקום הצפרנים. ואיך משם נעשות פרצוף לאה. אבל לעתיד לבא יתבסמו דיני הזרועות ואז יוכל לצאת רוחא דחיי דרך הזרוע אל המלכות בגילוי גמור.

¹⁰⁰ עי' זהר (ח"א קנד ע"א): תו א"ר אלעזר הא דאתמר לאה אולידת שית בנין וברתא חדא הכי הוא ודאי רחל תרי בנין ודאי בני שפחות ארבעה תקונא דלהון היך קיימי אלא אינון ארבע קשרים דאקרון אחורים דכתיב (מ"א ז כה) וכל אחוריהם ביתה דהא בדרועא ימינא תלת קשרין אבל קשרא חד באמצעייתא דאיהו רב ואיהו אחור דאשתאר לבר וכן חד בדרועא שמאלא וכן חד בירכא ימינא וכן חד בירכא שמאלא וכד אתתקן כלא אשתכחו כלהו ביתה לקיימא קרא דכתיב וכל אחוריהם ביתה כל שאר קשורין כלהו אתחזיין במישר ואלין נפקין לבר מדרועין ולבר מירכין לאתחזאה בבני השפחות דאע"ג דאינון במניינא לא חשיבי כבני רחל ולא וביני כן נפקי לבר דבר אחר אלין אינון ארבע דכל שאר קשרין נטלי בגינייהו ואלין נטלי לון אמר רבי אבא הכי הוא ודאי (נ"א א"ר אבא דא לאו דא) ועל דא כלא מתתקן כחדא:

תרגום: עוד אמר רבי אלעזר, זה שנאמר לאה הולידה ששה בנים ובת אחת, כך זה ודאי. רחל שני בנים ודאי בני השפחות ארבעה. תקונם איך עומדים, אלא אותם ארבעה קשרים שנקראים אחוריים, שכתוב "וכל אחוריהם ביתה", שהרי בזרוע ימין שלשה פרקים, אבל פרק אחד באמצע שהוא גדול, והוא אחור, שנשאר בחוץ. וכן אחד בזרוע שמאל, וכן אחד בירך ימין, וכן אחד בירך שמאל. וכשהכל נתקן, נמצאו כולם ביתה, לקיים את הפסוק שכתוב "וכל אחוריהם ביתה". כל

שעה"כ

והנה ענין עליתם אינם עולים לעולם אלא בשם בן מ"ב¹⁰³, והנה נרמז שם בן מ"ב בשלשה הידים הנזכרין בתקונין (י ע"ב¹⁰⁴) בסוד יד הגדולה (שמות יד לא) ויד החזקה (דברים

- מאיר הכוונה -

שאר הפרקים, כולם נראים ביושר, ואלו יוצאים מחוץ לזרועות ומחוץ לירכים להראות בבני השפחות, שאף על גב שהם במנין, אינם חשובים כבני רחל ולאה, ולכן יצאו בחוץ. דבר אחר, אלו הם הארבעה שכל שאר הקשרים נוטלים בשבילם, ואלו נוטלים אותם. אמר רבי אבא, כך זה ודאי, (אמר רבי אבא, זה לא זה) ועל כן הכל נתקן יחד. דאקרון אחורים - שרשם של בלהה וזלפה הוא באחוריים דרחל ולאה (חו"ג נו"ה). ועי' ע"ח שער הקלי' פרק ב' (הקדו"ש מד ע"ד). אשתכחו כלהו ביתה - משא"כ בסטרא אחרא שאחוריהם לחוץ ככתוב בפרשת פקודי רמד ע"ב (ד"א).

¹⁰¹ גם כריך צעת שתגזיה ידך עד כנגד הראש שתכוין להכניס קשרי הזרועות לפניך מן הגוף שהם בסוד כל אחוריהם ציתה כנזכר בפרשת וילאל והם אלילי הזרועות הנקרא קובלים בלע"ז וטעם הדבר לפי שכיון שאינם רוחלים זמים אלל הידים והאלצעות ולל הזרועות ולכן לפחות כריך לחצר ב' הזרועות ביחד וקשרי הזרועות לפניך כנ"ל (פע"ח).

¹⁰² ואמנם הטעם שאין אנו רוחלים הזרועות הוא כמ"ס בפרשת נשא על החוטמא דזעיר אנפין לאית ביה תרין נוקדין וכו' ושם נתבאר כי בחוטם הזעיר שם מתקבצין כל הגבורות שבו וב' נקבי החוטם הם ב' אותיות ראשונות למנלפ"ך שהם ס סתומה ונ כזה ומ' סתומה מימין ונו"ן הפוכה משמאל בנקב הב' ומן חוטם דל"א נמשך רוחא דחיי אל זעיר והנה אוחו הנקב החוטם הב' דזעיר הנרמז בלות נ' הפוכה הוא מתפשט בזרוע דזעיר אנפין השמאלי ששם בחי' המלכות בסוד תפלה של יד וע"כ זרוע דל"א הוא סתום ואין בו פתח פתוח כמו בקו האמלעי שהוא הגוף ול"כ הזרוע הוא אורתו פשוטה למנלפ"ך

ולעתיד לבוא ימשך גם כן רוחא דחיי מחוטמא דע"ק דרך הזרועות דל"א ואז יתבסמו ליני הזרועות וגבורותיו ואז ימשך דרך שם האי רוחא דחיי אל המלכות שהיא תפלה של יד הניתנית בזרוע והוא הנקרא מלכא משיחא הנזכר באלכא רבא והנה עתה בגלות נמשך ההוא רוחא דחיי בזרוע זעיר ומשם נמשך אל המלכות שהיא תפלה של יד אמנם אינו אלל בסיתוס וכנזכר כי אין בזרוע פתח פתוח כנ"ל אלל לעתיד לבא ב"ב ימשך בגלוי גמור ע"כ אין לנו עתה נט"י רק עד הפרק עצמו דזרוע כי אין לנו עתה כח לבסמו ולמתקו עד לעתיד לבא (פע"ח).

זרוע דל"א הוא סתום - ר"ל משום שאין בנו כח עתה להמשיך רוחא דחיי אל המלכות עד ביאת המשיח במהרה וכמו שפרש והולך (לש"ו).

¹⁰³ עי' לקמן דרושי קדיש דרוש א: אין שום עליה בעולמות אלא ע"י שם בן מ"ב ושם זה של מ"ב הוא אשר מעלה כל העליות שיש בכל העולמות משום דאיהו סליק ולא נחית כנז' פ' תרומה קל"ב ע"ב. ועי' עי' שעה"מ מ ע"א, שהוא מ"ב של פשוט ומילוי ומילוי דמילוי. וז"ל הזהר תרומה ז"ל: שמא דמ"ב אתון רזא דיליה אבהן דקא מתעטרן בעלמא עלאה ועלמא עלאה במה דלעילא (ס"א וסלקא רזא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף) ועל דא סליק ולא נחית ואתעטר גו מחשבה עילאה זכאה חולקא דמאן דידע ליה ואזדהר ביה. תרגום: השם של מ"ב אותיות הסוד שלו האבות שמתעטרים בעולם העליון והעולם העליון במה שלמעלה (ועולה הסוד שלמעלה למעלה עד שמתעטר באין סוף) ולכן עולה ולא יורד ומתעטר בתוך המחשבה העליונה אשרי חלקו של מי שמכיר אותו ונזהר בו. ועי' שם טו ע"ד שיעקר המעלה הוא הג' י"ד?

שעה"כ

ז' (יט) ויד רמה (שמות יד ח) באמצעיתא, כיצד יהו"ה אלקינו יהו"ה בימין, כו"ז במוכס"ז כו"ז ביד שמאל¹⁰⁵, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א באמצע, הרי מ"ב¹⁰⁶.

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁴ ז"ל: יד יהו"ה מימינא דאתמר בה וירא ישראל את היד הגדולה מסטרא דחסד יד רמה מסטרא דתפארת דאתמר בה ובני ישראל יוצאים ביד רמה יד חזקה באמצעיתא דאיהי יד יהו"ה הויה למהוי רחמי מכל סטרא דינא כבוש באמצעיתא יד רמה עלה אתמר והיה ה' למלך על כל הארץ ותלת זמנין י"ד אינון מ"ב אזכרות דתפלין דיד ותפלין דרישא תרגום: יד יהו"ה מימין, שנאמר בה "וירא ישראל את היד הגדולה" (שם יד לא) מצד החסד. יד רמה מצד התפארת, שנאמר בה "ובני ישראל יוצאים ביד רמה" (שם ח). יד חזקה באמצע, שהיא יד יהו"ה הויה להיות רחמים מכל צד, דין כבוש באמצע. יד רמה, עליה נאמר "והיה יהו"ה למלך על כל הארץ", ושלש פעמים י"ד הם מ"ב אזכרות של תפלין של יד ותפלין של ראש. ד"א – הסיבה ששם היד רמה שהיא הת"ת בשמאל והיד חזקה באמצע היא בחי' תפלין דר"ת שהחסדים טובבים את הגבורות.

ועי' עוד לט ע"א: תגין {לט ע"א} תליין במחשבה דלבא ומוחא¹⁰⁴ נקודין בדבורא דפומא אתון בעובדא דאברין ולאלין (נ"א ומאלין) נקודין וטעמי ואתון עביד ההוא סתים וגניז כורסיא טמירא עלאה ועליה אתמר אתה ה' לעולם תשב וכו' מאי אתה ההוא דאתמר ביה ה' אלקי אתה ארוממך בההוא דאתמר ביה רום ידיהו נשא ובגין דא אתמר למי נושאין כפים לרום השמים¹⁰⁴ הה"ד רום ידיהו נשא ומאי ניהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו חכמה כ"ח מ"ה¹⁰⁴ ועליה אתמר [מ ע"א] כ"ח מ"עשיו ה"גיד לעמו והאי איהו כ"ח פרקין דידין דמלכא עלאה דאינון כו"ז במוכס"ז כו"ז כנויין דיחודא עלאה דאיהו יהו"ה אלהינו יהו"ה ובגין דאסתלק האי חילא מישראל אתמר בהון וילכו בלא כח לפני רודף

תרגום: התגים תלויים במחשבת הלב והמה, הנקודות בדבור הפה, האותיות במעשה האיברים. ולא לו (ומאלו) הנקודות וטעמים ואותיות עושה אותו סתום וגנוז כסא טמיר עליון, ועליו נאמר "אתה יהו"ה לעולם תשב וכו'" (&), מה זה "אתה", אותו שנאמר בו "יהו"ה אלהי אתה ארוממך" (&), באותו שנאמר בו "רום ידיהו נשא" (&), ובשבילו נאמר, למי נושאין כפים לרום השמים, זהו שכתוב "רום ידיהו נשא", ומיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא חכמה כ"ח מ"ה, ועליו נאמר "כ"ח מ"עשיו ה"גיד לעמו" (&), וזהו כ"ח הפרקים של ידי המלך העליון, שהן כו"ז במוכס"ז כו"ז. הכנויים של היחוד העליון, שהוא יהו"ה אלהינו יהו"ה. ומשום שהסתלק הכח הזה מישראל, נאמר בהם "וילכו בלא כח לפני רודף" (&).

¹⁰⁵ התחלקות של ה' אלקינו ה' בימין וכו"ז וכו' בשמאל היא בתיקו"ז ה ע"ב. ועי' עוד שם טז ע"ב שכו"ז וכו' הוא כינוי למט"ט [ולכן ביצירה]. ועי' גר"א לט ע"ב ז"ל: דאינון כו"ז כו' - הן בב' הידים השמות עצמן ב"ד פרקין דימין וחילופם בשמאל, ובכל א' מהידיים כולל ג' אבהן כמ"ש באד"ר (דף קמב ע"ב) דרועא קדמאה ג' קשרין אתקשרו ביה ואתכלילו כו' בג' קשרין דאבהתא כו' ע"ש. ופרק הד' שהן האצבעאן הוא אדם, כל הג' חיות חג"ת, ונושאין אותן לאדם בחכמה, ואלו ג' חיות הן ג' השמות דיחודא, והן מתייחדין באחד שהוא השלמת, ל"ב שבילין לאדם, וז"ש ידיהו יהו"ה, ג' הנ"ל, והן בר"ת נש"א ועי' עוד עו ע"א בענין סילוק הידים למעלה.

ועי' קב ע"א: יד הגדולה דאתמר בה וירא ישראל את היד הגדולה ותניינא יד החזקה הה"ד (דברים ד') וביד חזקה וכו' ורזא דמלה ה' אלקינו ה' יד הגדולה (כו"ז במוכס"ז כו"ז י"ד) החזקה ואינון (נ"א אימא עלאה ואימא תתאה) יד עלאה מסטרא דימינא יד תתאה מסטרא דשמאלא תרגום: יד הגדולה אחת שנאמר בה וירא ישראל את היד הגדולה והשנית יד החזקה זהו שכתוב וביד חזקה וכו' וסוד הדבר יהו"ה אלהינו יהו"ה י"ד הגדולה כו"ז במוכס"ז כו"ז י"ד החזקה והם יד עליונה מצד הימין יד תחתונה מצד שמאל.

¹⁰⁶ כי שם זה ביצירה כנודע וככה ג' ידים אלו שם מ"ב לנו מעלים ואוחזים בעשיה להעלותן ביצירה והם בחי' חג"ת וזהו הכוונה ענט"י ר"ל הגבחה כמו וינטלם וינשאם שהוא הגבחה אל היצירה ע"י ג' הידים כנזכר כי כן דרך הידים לאחוז ולהעלות והרי נמשכת הארת פנים של היצירה בעשייה שהוא שם מ"ה דאלפי"ן שהוא ביצירה כנודע וגם כריך להמשיך האחוריים של מ"ה ליצירה בעשייה כנודע כי האחור ליצירה שהוא שם מ"ה הם היורדים למטה להאיר בעשייה ולכן תכוין בר"ת ענ"י שם בגימטריא ק"ל (נוסף בפע"ח יג ע"א).

ואמנם הכוונה בעת הנטילה עצמה הם ג' נטילות בסירוגין ביד ימין וג' נטילות בסירוגין ביד שמאל ואח"כ כריך לשפסף שתייהן ביחד בסוד היד הגדולה בימין יד החזקה בשמאל ויד רמה באמצע ותכוין בג' נטילות יד ימין אל שם מ"ב דהוי"ה ליודי"ן שהוא מילוי המילוי שלו שהוא כ"ח אותיות

שעה"כ

העשיה. גם יכוין כי ר"ת ענמ"י הוא עני בנימי ק"ל, שהוא הריבוע והאחוריים¹¹⁹ של הוי"ה דמ"ה דאלפין דיצירה¹²⁰, להמשיך משם אור ג"כ אל עולם העשיה. וכבר ידעת כי ה' אצבעות הם ה' גבורות מנצפ"ך והם כפולות, וכנגדם ה' אצבעות ביד ימין וה' ביד שמאל¹²¹. וצריך להעלותם עד ג' ראשונות, ואז נטהרים ע"י המים, שהם ה' חסדים. גם תכוין למה שהודעתך איך אור המוחין דז"א נמשכין דרך צפרני האצבעות ושם נאחזים החיצונים, ואמנם ע"י העלתם למעלה אינם נאחזין לפי שאין יוצאים אז האורות משם¹²².

¹²³ ברכת אשר יצר היא כנגד אבא¹²⁴ [דזו"ן]¹²⁵ שבעולם העשיה, ולכן יש בה מ"ה תיבות¹²⁶ כמספר אדם שהוא חכמה אבא¹²⁷ וז"ש "אשר יצר את האדם בחכמה", כי

- מאיר הכוונה -

¹¹⁹ היינו הרבוע שהיא האחוריים.

¹²⁰ יו"ד, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א וא"ו, יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

¹²¹ עי' לעיל הערה 80.

¹²² ולמטה אלא שחוזרים ונכנסים בהמוחין דז"א ממקום שיצאו מפע"ח (לש"ו), וכן הוא בע"ח לעיל הערה 98.
¹²³ פע"ח יג ע"ב.

¹²⁴ עי' לקמן הערה וכאן הוא אבא הכולל אר"א עלאין, ולכן עיי"ש בסידור שכוללת גם אמא במילת יצר.
¹²⁵ נמחק בפע"ח.

ואמנם העודף מצפונים מכנגד צפ"ר האצבע שם הוא אחיזת הקליפות ויניקתן מאותן האורות הצוקעים מתחת הצפונים ולכן צריך לחתוך אותם הצפונים שגדלו יותר מדאי ולהיות כי שם אחיזת הקליפות על כן צריך ליטול הידים צמים שהם בחי' החסד הכולל ה' חסדים ועיי"כ נמתקים הה' גבורות דמנצפ"ך הכפולות זה' אצבעות יד ימין ויד שמאל ואז הקליפות שהיו נאחזים ב"א צפ"ר זה' אצבעות הכפולות כנזכר הם נדחים ומתגרשים ומסתלקים משם ע"י הה"ח כי לעולם החסד דוחה ומגרש הקליפות משם אך אנו יראים שאם נניח האצבעות כפופים למטה ימשכו האורות ב' מוחין דזעיר הנמשכים דרך הקוים ימין ושמאל דרך הזרועות וילאו דרך בקיעות הצפונים ויחזרו הקליפות להתאחז שם ולינק משם על כן תיכף אחר הגטילה שנסתלקו הקליפות אנו מעלים הידים למעלה ומגביהים אותם עד הראש וע"י הגבהת הידים חוזרים האורות שהיו מתפשטות בהם ללאת דרך הצפונים ונכנסים במקומם וחוזרים עם המוחין דזעיר עצמו ממקום שילאו ועיי"כ הקליפות אינם חוזרים להתאחז שם עוד (פע"ח).

ועי' פע"ח: וטעם הדבר לכוין כי תחלה היו בחי' רישא דז"א והענין בזה שנודע כי מתחלה צעת שנאלל ז"א היה חג"ת בצחינת רישא דלזיה ונ"ה בצחינת זרועות ויסוד בצחינת גוף ואח"כ נכנסו בו ג' מוחין ואז נעשו בו חז"ל וחג"ת נעשו בצחי' ב' זרועות וגופא ונה"י ב' שוקין ואמה ולכן אנו מגביהים אותם בשעת הזכרה לכוין ולרמוז ולהעלותם אל מדגתם הראשונה שהיה לזעיר בצחי' ראש ממש

¹²⁶ ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בחכמה. וברא בו נקבים נקבים. חלולים חלולים. גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יסתם אחד מהם או אם יפתח אחד מהם אי אפשר להתקים אפלו שעה אחת. ברוך אתה ה', רופא כל בשר ומפליא לעשות.
¹²⁷ כח מ"ה (פע"ח).

¹²⁸ עי' זוהר (חלק ג דף לד ע"א): אש עלאה כסא רחמים, אש תתאה כסא דין, ואינון בינה ומלכות, מלכות אש עולה, בינה אש יורד, יהו"ה עמודא דאמצעייתא אחיד בתרווייהו, בינה יהו"ה

שעה"כ

מסוד החכמה העליונה¹²⁹ נוצר זה האדם¹³⁰ שנרמז בו. ולפי שהיצירה קודמת אל העשייה לזה אמר "אשר יצר את האדם", כי ע"י היצירה נעשית העשייה. והנה לפי שהג' ספירות עליונות הם סוד הבריאה¹³¹, והאדם שהוא חכמה הוא א' מן הג', לזה אמר "וברא בו", כי הוא מבחי' הבריאה¹³². וזהו לשון "בו", כי בו, באדם עצמו שהוא בחי' הבריאה שבעשייה, ברא בו. כנודע¹³³ כי ג"ר דעשייה הם בריאה שבעשייה, והו"ק הם יצירה שבעשייה, והעשירית עשייה שבעשייה.

והנה נקבים אלו הם בחינת ז' נקבים שבראש האדם שהוא אבא¹³⁴ כנזכר בר"מ פרשת משפטים (ק"ז ע"א¹³⁵)¹³⁶. ואמנם הם סוד עינים [ואודנין] וחוטם ופה וכו'¹³⁷, והם סוד ז' דגלגלתא¹³⁸. והנה הענין הוא כי אין אנו צריכין כאן בעשייה אלא בחי' אור הנקבים

- מאיר הכוונה -

מלכות. תפארת כד אחיד לון, שריא עליה חכמה, דביה כ"ח מ"ה, מ"ה, איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, כ"ח דיליה, יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף. תרגום:

ועי' שער העקודים פרק ח.

¹²⁹ היינו חכמה דיצירה (סידור וש"ש), וצ"ע למה לא לומר חכמה דאצילות (וכ"ה ביפ"ש), עי' ע"ח שער אצילות פרק א: אור א"ס בכח התלבשותו בחכמה דא"ק זה האציל תחתיו עולם האצילות, וז"ס (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית. ¹³⁰ היינו חכמה דעשייה.

¹³¹ עי' ע"ח שער מול"מ ב דהג"ר הם כחד חשיבון, ועי' דע"ה ח"ב קטו ע"ג שם מביא רבינו ראיא לכך מתיקו"ז כד ע"ב: אימא עלאה מקננא בכרסייא בתלת ספירן עלאין. ¹³² שבעשייה (נוסף בפע"ח).

¹³³ ש"כ"א מד' עולמות אצ"ע כלול מכולם (פע"ח).

¹³⁴ "שהוא אבא" נמחק בפע"ח.

¹³⁵ ז'ל: ולעולם דינא דמלכותא דינא ודינא בלב ואתמר ביה הלב רואה ובגין דא אין לו לדיין אלא מה שעניו רואות והכא לית דיין אלא קודשא בריך הוא מה שעניו רואות (ד"ה ב טז ט) כי יהו"ה עניו משוטטות (איוב לד כא) עניו על דרכי איש ובהון (שיר ב ט) משגיח מן החלונות בשבע נוקבין דבר נש בתרין עיינין ותרין אודנין ותרין נוקבין דחוטמא ופומא הא שבע דאמא עלאה והכי בעובדוי אסתכל בשבע מסטרא דשכינתא תתאה בתרין ידן וצואר תלת וגוף וברית תרין הא חמש תרין רגלין הא שבע י"ה יו"ד ה"א בשבע אתוון דיליה אסתכל בשבע נוקבין דרישא נקבים על שם נקבה דנקביה פתוחות לקבל ו"ה וא"ו ה"א בשבע אתוון דיליה אסתכל בשבעה אברין דלתתא דאינון תקונא דגופא דבהון עשיית המצות

תרגום: ולעולם דין המלכות הוא דין והדין בלב ונאמר בו הלב רואה ולכן אין לו לדין אלא מה שעניו רואות וכאן אין דין אלא הקדוש ברוך הוא מה שעניו רואות כי ה' עניו משוטטות עניו על דרכי איש. ובהן משגיח מן החלונות בשבעת נקבי האדם בשתי עיניים ושתי אזנים ושני נקבי החטם והפה הרי שבע של האם העליונה וכך במעשיו הסתכל בשבע מצד השכינה התחתונה בשתי ידיים וצואר שלש וגוף וברית שתיים הרי חמש שתי רגלים הרי שבע י"ה יו"ד ה"א בשבע אותיותיו מסתכל בשבעת נקבי הראש נקבים על שם נקבה שנקביה פתוחות לקבל ו"ה וא"ו ה"א בשבע אותיותיו מסתכל בשבעה האיברים שלמטה שהם תקון הגוף שבהם עשית המצוות. ¹³⁶ והם כראש האדם שהוא אבא סנוסף בפע"ח.

¹³⁷ נמחק בפע"ח.

¹³⁸ היינו נקבי גלגלתא שמשפיעים וממילא מקבילים לז' אברי הגוף, ועי' ש"ש, וכאן אין הכוונה כפפ"ט שזה מדבר על נקבי יציאת המותרות, אלא כאן כוונתו לשפע עליון הבא מהמוחין לגוף, ואם כן צ"ע למה תקנו על עשיית צרכיו, ואפשר שכאן רואים דוגמא בעולם התחתון שבו רואים שפע במדה.

שעה"כ

האלו¹³⁹, לפי שהדינין הם צורך קיום¹⁴⁰ העולם, כדי שיוכלו לקבל אור העליון ע"י המדה הניתנת בהם¹⁴¹, ע"י הדינים הקוצבים קצבה ומדה באורות שלא ישפיעו יותר מדאי¹⁴². ובפרט בעולם העשיה, אשר שם צריכין הדינין בהכרח, כי שם הוא ענין¹⁴³ סנדלפון¹⁴⁴ שהוא בגמ' פ"ר, שהם סוד ה' גבורות מנצפ"ך שהם בגימ' פ"ר. והנה אם בחינת הרחמים יפתחו יותר מדאי דרך אותם הנקבים, ודאי הוא כי יתבטלו הדינין שבעשיה ויתבטל העולם, וכן אם יסתתמו יותר מדאי ולא ימשכו הרחמים יתרבו הדינין ויהיו הם לבדם בלתי רחמים, ועי"ז "א"א להתקיים אפילו שעה אחת", דהיינו בחי' מלכות שבעשיה¹⁴⁵ הנקרא שעה א' כנז' בתיקונים תיקון ס"ט (קטו ע"ב¹⁴⁶) בסוד מזל שעה גורם (שבת קנו ע"א)

- מאיר הכוונה -

¹³⁹ היינו מיעוט האור, ע"י שבירה פרק ב' וכן ע"י בהגר"א על ספד"צ ב ע"ג ד"ה ולזה וז"ל: וזהו עיקר התיקון להתמעט האור שיוכלו התחתונים לקבל האור.
¹⁴⁰ לורך קיום נמחק בפע"ח ובמקומו איתא לתועלת

¹⁴¹ הקלוצה לו (פע"ח).

¹⁴² "שלא ישפיעו יותר מדאי" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "ההס כסוד זולניאל לקרדינותא הגנתת קלצה וקו המדה והרי כי איז תיקון אלל ע"י הדינין והבן זה מאלד ואס זה התיקון הוא ככל העולמות מכ"ש בעולם העשיה".

¹⁴³ "הוא ענין" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "הדינים הס".

¹⁴⁴ ע"י עץ חיים (שער מג פרק ב): עולם העשיה נק' עולם האופנים סנדלפון כי הוא סנדל של השכינה והשכינה מבפנים וזהו סנדלפון כי השכינה נקרא רגל בסוד והארץ הדום רגלי וזהו סנדלה והבן זה. וע"י עוד שער מו פרק ז.

¹⁴⁵ ???

¹⁴⁶ ז"ל: ובגין דא אתמר ביה דור הולך ודור בא ולית דור פחות מששים רבוא ולעילא דור הולך דא ו' דסליק לשתין רבוא בשית ספירן והארץ לעולם עומדת דא שכינתא דאיהי עומדת ליה ואיהי שעתא דקיימא ליה ובגינה אתמר לית מזל יומא גרים אלא מזל שעתא גרים {קטז ע"א} ולית לכל בר נש קיימא שעתא דהא אית בר נש צדיק דלא קיימא ליה שעתא דלא קיימא שעתא אלא לבעלה והאי שעתא מינה בני חיי ומזוני לבר נש ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא תליא מלתא מאי מזלא דילה בעלה ולבעלה לית מזל כמה דאוקיימא אין מזל לישראל ואף על גב דכלא תליא במזלא אפילו ספר תורה שבהיכל היכל שכינתא תתאה ספר תורה צדיק ותריסר מזלות אינון ואינון ו' (דאשתכח ו') (נ"ל דאשתכחו מאת א') ודא רזא דוא"ו וא' תמן ו' עלאה דאיהו מזלא עלאה דסליק במחשבה [ק ע"א] דאיהו א' תמן ו' דאמצעייתא דאת א' איהו מזלא דכלא דסליק באת י' עלאה דאיהי ברישא דאת א' וכד סליק במחשבה אתמר ישראל עלה במחשבה דאיהי י' דעל רישא דא' ובגין דא לית מזל לישראל (דהא במחשבה סליק וכל מזלא איהו ממנא על שעתא מ"ב מזלות) דאיהו מזלא דכלא וכל מזלות מניה תליין דאינון ו' ו' די ממנן על תריסר שעותי דאינון ה"א ה"א זכאה איהו מאן דקיימא ליה שעתא תרגום: ומשום זה נאמר בו דור הולך ודור בא ואין דור פחות מששים רבוא ולמעלה דור הולך זה ו' שעולה לששים רבוא בשש ספירות והארץ לעולם עומדת זו שכינה שהיא עומדת לו והיא השעה שעומדת לו ובשבילה נאמר אין מזל היום גורם אלא מזל השעה גורם ולא לכל אדם עומדת השעה שהרי יש אדם צדיק שאין השעה עומדת לו שלא עומדת השעה אלא לבעלה ומהשעה הזו בנים חיים ומזונות לאדם ומשום זה פרשוה בעלי המשנה בנים חיים ומזונות לא בזכות הם תלויים אלא במזל תלוי הדבר מה המזל שלה בעלה ולבעלה אין מזל כמו שבארנו אין מזל לישראל ואף על גב שהכל תלוי במזל אפלו ספר תורה שבהיכל היכל שכינה התחתונה ספר תורה צדיק ושנים עשר מזלות הם והם ו"ו (שנמצא ו') (שנמצאו מהאות א' וזה הסוד של וא"ו וא' שם ו' עליונה שהוא המזל העליון שעולה במחשבה) שהוא א שם ו' של האמצע של אות א הוא המזל של הכל שעולה באות י' העליונה שהיא בראש האות א וכשעולה במחשבה נאמר ישראל עלה במחשבה שהיא י' שעל ראש הא' ומשום זה אין מזל לישראל (שהרי במחשבה עולה וכל מזל הוא ממונה על שעה משנים עשר מזלות) שהוא המזל של הכל וכל המזלות תלויים ממנו שהם ו' ו' שממונים על שתיים עשרה שעות שהם ה"א ה"א אשרי הוא מי שעומדת לו השעה

שעה"כ

ובסוד שעה עומדת לו (עירובין יג ע"ב). ועי"כ¹⁴⁷ "רופא כל בשר" בסוד מיתוק הדינין ע"י הרחמים, כי הבשר הם דינים בישראל סומקא (זהר ח"א כח ע"א), והוא בעשיה כי משם הוא סוד הבשר. ועל כן¹⁴⁸ הוא "מפליא לעשות", ר"ל כי הוא ממשיך¹⁴⁹ הנתיב העליון¹⁵⁰ הנק' פל"א¹⁵¹ עד עולם העשיה, כדי למתק דיני' וזהו "ומפליא לעשות". ונרמזה העשיה במלת לעשות.

ומ"ש "גלוי וידוע"¹⁵² לפני כסא כבודך", הוא בעולם האצילות¹⁵³, אשר הוא יותר פנימי מכסא הכבוד שהוא הבריאה, ומ"ש "לפני כסא כבודך", ומשם נגלים וידועים בחי' הנקבים האלו למתקם משם ע"י הנקבים ההם, מן האצילות היושב פנימי מן כסא כבודך שהוא הבריאה כנז'.

¹⁵⁴ברכת אלקי נשמה שנתתה בי כו'.¹⁵⁵ ברכה זו סמוכה לחברתה לפי שהיא כנגד אימא [דזו"ן]¹⁵⁶ דעשיה המחוברת תדיר עם אבא^{157,158}, [והבן] זה¹⁵⁹. הנה אעפ"י שלא כל אדם זוכה לחלק הנק' נשמה^{160,161}, עכ"ז הנה יש לו חלק¹⁶² בנשמת אדה"ר שהיה כולל כל הנבראים^{163,164}, אעפ"י שהאדם [ב ע"ב] הזה עדיין לא זכה אליה הוא בעצמו.

- מאיר הכוונה -

¹⁴⁷ ועי"כ נמחק צפע"ח ובמקומו איתא ולכן הוא.

¹⁴⁸ ועל כן נמחק צפע"ח ובמקומו איתא ולכן.

¹⁴⁹ אור (נוסף צפע"ח).

¹⁵⁰ עי' לקמן ג ע"א והערה.

¹⁵¹ הרב אמר שכל זה באצילות, ולא יצירה.

¹⁵² ב' לשונות האלה צ"ע בהם, ול"נ שידוע שגילוי ית' בעליונים מכונים מופלא ומכוסה, וההפך של מופלא היא ידוע, וההפך של מכוסה היא גלוי, וצ"ע. ולגבי הלשון מופלא ומכוסה עי' בהגר"א על תיקו"ז קלח ע"א, ז"ל, מכוסה הוא ח"ס עלאה אורא עלאה ומופלא הוא רישא עילאה לכל רישין, עי' לש"ו ביאורים ח"א כ ע"ד שמשנה הגרסא כאן, שמכוסה למעלה ממופלא. ועי' אד"ז רפח ע"ב, האי עתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין, לא אדכר ולא אשתכח ובגין דאיהו רישא עלאה לכל עלאין, לא אדכר בר רישא חדא בלא גופא, לקיימא כלא והאי טמיר וסתים וגניז מכלא.

¹⁵³ הוא בעולם האצילות נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא אר"ל כי מאותן נקבים העליונים של האצילות (פע"ח).

¹⁵⁴ פע"ח שער הזכרות פרק ז דף יג ע"ג.

¹⁵⁵ וכבר נתבאר כי היא כנגד אמא שצבעיה ולכן (נוסף צפע"ח).

¹⁵⁶ עם החכמה ללא פסיק זיווגייהו מזינייהו (פע"ח).

¹⁵⁷ "דעשיה המחוברת תדיר עם אבא" נמחק צפע"ח.

¹⁵⁸ עי' זהר ח"ג ד ע"א.

¹⁵⁹ קשה שהרב לא מזכיר שום דבר בענין אמא או ישו"ת ועוד הוא מפרש את כל הברכה על האדם עצמו ולא על תיקון העולמות כמש"כ לעיל באשר יצר.

¹⁶⁰ הנה אעפ"י שלא כל אדם זוכה לחלק הנק' נשמה נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא אר"ל פ שרוב ז"א אינם זוכים אלל לנפש כלכל והלואי שתהיה שלימה.

¹⁶¹ עי' זהר בהעלותך קנב ע"א: ז"ל: אורייתא אית לה גופא ואינון פקודי אורייתא דאקרון גופי תורה האי גופא מתלבשא בלבושין דאינון ספורין דהאי עלמא טפשיין דעלמא לא מסתכלי אלא בההוא לבושא דאיהו ספור דאורייתא ולא ידעי יתיר ולא מסתכלי במה דאיהו תחות ההוא לבושא

שעה"כ

ואמרו "טהורה היא" כנגד עולם האצילות אשר משם נשמה לנשמה¹⁶⁵. "אתה בראת", כנגד חלק הנשמה הבאה מן הבריאה. "אתה יצרת", הוא סוד הרוח הבא מן היצירה. "אתה נפחתה בי", הוא סוד הנפש שבעשיה. ונמצא כי באמרו "נשמה שנתת בי", כלל כל הד' חלקים הנז', וקראם כלם בשם נשמה. "ואתה עתיד ליטלה ממני כו'", הוא¹⁶⁶ בסוד מ"ג, ואח"כ אתה עתיד להחזירה בי בבקר, בסוד (איכה ג נג) חדשים לבקרים¹⁶⁸¹⁶⁷.

- מאיר הכוונה -

אינון דידעין יתיר לא מסתכלן בלבושא אלא בגופא דאיהו תחות ההוא לבושא. חכימין עבדי דמלכא עלאה אינון דקיימו בטורא דסיני לא מסתכלי אלא בנשמתא דאיהי עקרא דכלא אורייתא ממש (ולעלמא) ולזמנא דאתי זמינין לאסתכלא בנשמתא דנשמתא דאורייתא. תרגום: תורה, יש לה גוף, והם מצות התורה הנקראים גופי תורה. אותו הגוף מתלבש בלבושים שהם סיפורים של זה העולם. טפשי העולם אינם מתבוננים אלא באותו הלבוש שהוא סיפור התורה ואינם יודעים יותר מכך, ולא מתבוננים במה שהוא מתחת אותו הלבוש. אלה שידעיים יותר, לא מתבוננים בלבוש אלא בגוף שהוא תחת אותו לבוש. חכמים עבדי המלך העליון, אלה שעמדו בהר סיני לא מתבוננים אלא בנשמה שהיא עיקר של כל התורה ממש, ולעתיד (ולעולם) לבא, עתידים להתבונן בנשמה דנשמה של התורה.¹⁶² נשמה (נוסף בפע"ח).

¹⁶³ שהיה כולל כל הנזכרים (נמחק בפע"ח).

¹⁶⁴ עי' שמ"ר (פ"מ סי' ג) עד שאדה"ר מוטל גולם הראה לו הקב"ה כל צדיק וצדיק שעתיד לעמוד ממנו יש שהוא תלוי בראשו של אדם ויש שהוא תלוי בשערו ויש שהוא תלוי במצחו ויש בעיניו ויש בחוטמו ויש בפיו ויש באזנו ויש במלתיו.¹⁶⁵ עולם האצילות אשר משם נשמה לנשמה נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא כנגד נשמה לנשמה שהוא מן האצילות.

¹⁶⁶ והנה המלכות נוטלת הנשמה (פע"ח).

¹⁶⁷ והנה המלכות נוטלת הנשמה לנח"י מ"נ כלילה ואחר כך צבוקר היא מחזרת אותה צכוד חדשים לצבוקרים וגם לעתיד יהיה כן (פע"ח) (ונודע כי ואתה היא מלכות) (פע"ח).

¹⁶⁸ זהר ויקהל ריג ע"ב (לש"ו).

ז"ל:

תרגום:

עי' שער הנסירה פרק ג: וכמו שנשמת הצדיקים מעלין מ"ן בכל לילה בעת השינה אל המל', והיא מחדשת אותן בסוד (איכה ג כג) חדשים לבקרים. ועי' לקמן (נג ע"ב) והנה ז"ס חדשים לבקרים רבה אמונתך כי המלכו' הנק' אמונה נעשית גדולה ורבה בכל לילה ע"י כל נשמות התחתונים העולים בכל לילה להכלל ולהתעבר בתוכה כדי להתחדש שם בהיותם בתוכה ואח"כ בבקר יוצאות משם מחודשות וזמ"ש חדשים לבקרים. עלייתה לתועלת גדול לגוף כי על ידי זה הוא מתחדש בכל יום בכח וחיות חדש תמיד (ביאורים ח"ב כו ע"ג) והנה אנו רואין בכל עניני פעולה ומעשה, הן בפעולה שכלית הנתחדש ונולד בהשכלת בני אדם, והן בפעולה מעשיית הנעשה בכחות הפועל בעסקו ועשייתו, הנה הוא יוצא ונמשך רק ע"י התעוררות, אם בהתעוררות שכלו והשכלתו, אם בהתעוררות כחותיו. וכל התעוררות הנה הוא בהבחנת תנועה שכלית או כחות הגוף הם מתעוררים ומתנועעים, וכל תנועה הנה הוא בבחי' העתקה שנעתק כח מכת, והוא בבחי' פירוד וריבוי, שכלתו השכל או הגוף מתנועעים האחד מחברו, ומתגלה ריבויים, ומתלהטים זה בזה, ומאירים לחוץ, ונעשה מזה פעולה חדשה. (דע"ה ח"א ז ע"ג)

עי' זהר ח"א יט ע"א: בר נש לתתא אית ליה דיוקנא וציורא ולא איהו בקיומא כגוונא דהני דלעילא ציורא ודיוקנא דלעיל מצטיירין בציוריהון כמה דהויין בלא מלבושא אחרא לאצטיירא ובגין כך אינון בקיומא תדיר ציורא דאדם לתתא מצטיירין בציוריהו במלבושא ולא כגוונא אחרא ובגין כך קיימין בקיומא זמן ועידן ובכל ליליא וליליא מתפשט רוחא מהאי מלבושא וסלקא והוא אשא דאכלא אכיל ליה ובתר אתהדר כמלקדמין ומצטיירין בלבושייהו ובגין כך לית לון קיומא כאינון דיוקנין דלעיל ועל דא כתיב (איכה ג כג) חדשים לבקרים בני נשא דאינון חדשים בכל יומא ויומא מאי טעמא רבה אמונתך רבה איהו ולא זעירא רבה אמונתך ודאי רבה דיכלא לנטלא כל בני

שעה"כ

¹⁶⁹ ברכת הנותן לשכוי בינה כו'. כבר הודעתך¹⁷⁰ כי ליל הוא קודם חצות הלילה, ולילה הוא אחר חצות הלילה¹⁷¹. ועל כן אנו מברכים ברכה זו אחר חצות לילה ואילך¹⁷².

- מאיר הכוונה -

עלמא ולאכללא לון בגוה עלאה ותתאה אתר רב וסגי איהו דכליל כלא ולא אתמליא יתיר ורזא דא (קהלת א ז) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו' אזלי לגבי ימא וימא נטיל לון ואכיל לון בגויה ולא אתמליא ובתר אפיק לון כמלקדמין ואזלי ובג"ד רבה אמונתך ביומא דא כתיב כי טוב כי טוב תרי זמני בגין דיומא דא אחיד לתרין סטרין ואפריש מחלוקת אמר להאי סטרא כי טוב ולהאי סטרא כי טוב ואסכים ביניהו ובגין כך אית ביה תרין זמנין ויאמר ויאמר הכא רזא דשמא דארבע אתוון גליפא מחקא סליק לתריסר אתוון בארבע דיוקנין בארבע סטרין רשים על כורסיא קדישא:

תרגום: אדם למטה יש לו דמות וציור, ואינו בקיום כדוגמת אלה שלמעלה. ציור ודמות שלמעלה מצטיירים בציוריהם כמו שהיו בלי לבוש אחר להצטייר, ולכן הם בקיום תמיד. הציור של אדם למטה, מצטיירים בציוריהם בלבוש ולא בצורה אחרת, ולכן עומדים בקיום של זמן ועידן, ובכל לילה ולילה מתפשט רוח מהמלבוש הזה ועולה, ואותה אש אוכלת, אוכלת אותו. ואחר כך חוזרים כמו מקדם ומצטיירים בלבושיהם, ולכן אין להם עמידה כמו הדמויות הללו שלמעלה, ועל זה כתוב "חדשים לבקרים", בני אדם שהם חדשים בכל יום ויום. למה, "רבה אמונתך", רבה היא ולא קטנה, "רבה אמונתך", ודאי גדולה, שיכולה לקחת כל בני העולם ולהכלילם בתוכה עליונה ותחתונה, מקום גדול ורב הוא שכולל הכל ולא מתמלא יותר. וסוד זה, "כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'", הולכים לים, והים לוקח אותם ואוכל אותם בתוכו, ולא מתמלא. אחר כך הוא מוציא אותם כמו מקדם והולכים, ובגלל זה "רבה אמונתך". ביום זה כתוב "כי טוב" כי טוב" פעמיים, בגלל שיום הזה אחוז לשני צדדים ומפריד מחלוקת. אמר לצד זה "כי טוב" ולצד זה "כי טוב", ומסכים ביניהם. ולכן יש בו פעמיים "ויאמר" ויאמר". כאן הסוד של שם של ארבע אותיות חקיקה מחוקקת עולה לשתיים עשרה אותיות בארבע דמויות בארבעה צדדים רשום על הכסא הקדוש.

¹⁶⁹ פע"ח יג ע"ג.

¹⁷⁰ ידעת (פע"ח).

¹⁷¹ עי' זהר (ח"ב לח ע"ב): ותא חזי כתיב ליל שמורים הוא ליהו"ה להוציאם וגו' הוא הלילה הזה ליהו"ה שמורים לכל בני ישראל וגו' האי פסוקא קשיא כיון דאמר ליל מהו שמורים ולא שמור שמור מבעי ליה וכתוב הוא הלילה הזה ליל קאמר בקדמיתא ובתר לילה. אלא הכי תנינן כתיב (דברים כב כג) כי יהיה נערה בתולה נער כתוב מאי טעמא משום דכל זמן דלא קבילת דכר אתקרי נער מדקבילת דכר אתקרי נערה אופ הכא ליל עד לא קבילת דכר ואף על גב דכתיב ביה שמורים דכר הוה זמין לאתחברא עמה ובשעתא דאתחבר עמה דכר כתוב הוא הלילה הזה ליהו"ה שמורים שמורים דכר ונוקבא ובגיני כך כתיב הלילה הזה. ובאתר דאשתכחו דכר ונוקבא לית שבחא אלא לדכורא והכי שבחו ישראל בתושבחתיהו לדכורא ולא לנוקבא.

תרגום: ובא וראה כתוב ליל שמורים הוא לה' להוציאם וגו' הוא הלילה הזה לה' שימורים לכל בני ישראל וגו' פסוק זה קשה כיון שאמר ליל מה זה שימורים ולא שמור היה צריך (לכתב) שמור וכתוב הוא הלילה הזה בהתחלה אמר ליל ואחר כך לילה. אלא כך שנינו כתוב כי יהיה נערה בתולה למה כתוב נער משום שכל זמן שלא קבלה זכר נקראת נער משקבלה זכר נקראת נערה אף כאן ליל עד שלא קבלה זכר ואף על גב שכתוב בו שמורים זכר היה עתיד להתחבר עמה ובשעה שהתחבר עמה זכר כתוב הוא הלילה הזה לה' שימורים שימורים זכר ונקבה ומשום כך כתוב הלילה הזה. ובמקום שנמצאו זכר ונקבה אין שבח אלא לזכר וכך שבחו ישראל בתשבחותיהם לזכר ולא לנקבה.

עי' לקמן (דרושי סדר שבת דרוש א) והנה בחצות לילה אז לאה נגדלת פב"פ עם בחי' ישראל ויעקב שהוא כל שיעור ז"א כולו ואז לאה כאלו היא ממש בחי' רחל ולכן אז נמתקים הדינין וז"ס ליל ולילה הנז' בפ' בא בס"ה בפ' ליל שמורים וכו' הוא הלילה הזה כו' והענין הוא כי קודם חצות נקרא לאה ליל אבל אחר חצות לילה אז לאה נקרא לילה והענין הוא כי כיון שהיא נגדלת גם מן החזה ולמטה שהוא חצי התחתון של ז"א לכן נק' לאה חצות לילה כי לוקחת לאה הנקרא לילה גם בחי' החצי התחתון דז"א.

¹⁷² כי אז מתצטמים הדינים צסוד נער ונערה כמבואר אלכלינו צסוד לאה המתפשטת אחר חצות לילה בכל קומת זעיר (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

ושכוי הוא גבריאל¹⁷³, סוד הגבורה¹⁷⁴. ובחצי הלילה נמשכת הארת הבינה בגבורה, וזמ"ש הנותן לשכוי בינה¹⁷⁵, ואז היא מתמתקת בסוד מה שאמר הכתוב (בראשית כז כה) ויבא לו יין וישת¹⁷⁶ דארמי ביה מיא¹⁷⁸¹⁷⁷, בסוד יין המשמח¹⁷⁹, והוא סוד היום. אבל הגבורה

- מאיר הכוונה -

¹⁷³ עי' זהר ח"ג קעא ע"ב: תא הרצים עד פלגו ליליא מבתר פלגו ליליא שלהובא דעמודא דיצחק נפיק ובטש בהאי תרנגולא דאקרי גבר כגוונא דגבר אחרא עלאה עליה כיון דבטש ביה האי גבר קרי ויהיב שית קלין וכלהו בסכלתנו בשעתא דאיהו קרי כל תרנגולין דהאי עלמא קראן ונפיק מניח שלהובא אחרא ומטי לון תחות גדפייהו וקראן איהו.

תרגום: "תא הרצים" עד חצות הלילה, מאחר חצות הלילה יוצאת שלהבת, עמוד יצחק, ומכה בתרנגול הזה שנקרא גבר, כדוגמת גבר אחר עליון ממנו, כיון שמכה בו גבר זה קורא ונותן ששה קולות וכולם בהשכל. בשעה שהוא קורא, כל תרנגולי העולם הזה קוראים ויוצאת ממנו שלהבת אחרת, ומגיעה תחת כנפיהם, וקוראים.

עי' זהר שלח רעא ע"ב וקעב ע"א ופרשת ויחי ר"ח ע"ב (לש"ו על פע"ח)

¹⁷⁴ עי' זהר ח"ג כג ע"א: פתח רבי יוסי ואמר (איוב לה י) ולא אמר איה אל"ה עושי נותן זמירות בלילה תא חזי בשעתא דאתער רוח צפון ואתפליג ליליא הא אוקמוה דשלהובא חד נפיק ובטש תחות גדפוי דתרנגולא ואקיש גדפוי וקארי וההוא שלהובא בזמנא דמטי גביה ואתער לקבליה אסתכי ביה ואזדעזע וקארי ואסתכי ואשגח בגין יקרא דמאריה למעבד רעותיה וקארי לון לבני נשא ועל דא אקרי שכוי אשגחא וקארי גבר בגין דאתער בשלהובא דגבורה בסטרא דגבורה קא אתיא לאתערא בעלמא כדין אינון בני מהימנותא קיימין ויהבין גבורה וחילא לכנסת ישראל וכדין אקרי רנה דאורייתא ועל דא ירית דוד מלכותא הוא ובנוי לעלמין ולדרי דרין וכד תרנגולא קארי ובני נשא נימי בערסייהו ולא מתערי תרנגולא קארי לבתר ואמר מה דאמר והא אוקמוה לבתר בטש בגדפוי ואמר ווי לפלניא נזיף דמאריה שבקא דמאריה דלא אתער רוחיה ולא אשגח ליקרא דמאריה כד נהיר יממא כרוזא קרי עליה ואמר ולא אמר איה אל"ה עושי נותן זמירות בלילה לסייעא ליה באינון תושבחן ולמהוי כלא בסיועא חדא עושי עושני מבעי ליה מהו עושי אלא בשעתא דבר נש קם בפלגות ליליא ואשתדל ברנה דאורייתא דרנה דאורייתא לא אתקרי אלא בליליא וכד איהו אשתכח באורייתא כד נהיר יממא קודשא בריך הוא וכנסת ישראל מתקני ליה בחד חוטא דחסד לאשתזבא מכלא ולנהרא ליה בין עלאין ותתאין:

תרגום: פתח רבי יוסי ואמר (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה, בא וראה בשעה שמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, הרי בארו ששלהבת אחת יוצאת ומכה תחת כנפי התרנגול ומקיש את כנפיו, וקורא, ואותה שלהבת בזמן שמגיעה אליו ומתעוררת כנגדו מסתכל בה, ומזדעזע וקורא ומסתכל ומשגח בשביל כבוד רבונו, כדי לעשות רצונו, וקורא לבני האדם. ולכן נקרא שכוי, השגחה, ונקרא גבר שמתעורר בשלהבת הגבורה, בצד של הגבורה הוא בא לעורר את העולם, ואז אותם בני האמונה עומדים ונותנים גבורה וכח לכנסת ישראל, ואז נקראת רנת התורה. ולכן דוד ירש את המלכות הוא ובניו לעולמים, ולדורי דורות. וכשהתרנגול קורא, ובני אדם ישנים במטותיהם ואינם מתעוררים, התרנגול קורא אחר כך ואומר מה שאומר, והרי פרשוה. אחר כך מכה בכנפיו ואומר אוי לפלוני הנזוף של רבונו, שעזב את רבונו ולא עורר את רוחו, ולא משגח על כבוד רבונו. כשמאיר היום הכרוז קורא עליו ואומר, ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה, לסייע לו באותן התשבחות, ושיהיה הכל בסיוע אחד. עושי, היה צריך להיות עושני, מה זה עושי, אלא בשעה שאדם קם בחצות הלילה ועוסק ברינת התורה, שרנת התורה לא נקראת אלא בלילה, וכשהוא נמצא בתורה כשמאיר היום, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתקנים לו בחוט אחד של חסד להנצל מן הכל, ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים.

ועי' לקמן קב ע"ד: הנה התרנגול נק' גבר, כי הוא בחי' ה"ג אשר ביסוד דנוק'.

¹⁷⁵ נמשכת הארת הבינה בגבורה, וזמ"ש הנותן לשכוי בינה נמשך צפעה, וזמקומו איתא

מאירה כח הבינה מילוי ס"ג שהוא ל"ז בגבורה וזהו ר"ת "הנותן לשכוי בינה".

¹⁷⁶ עי' זהר ח"א קמב ע"ב: שני גדיי עזים ומתרוייהו טעים יצחק ואכיל ויבא לו יין וישת (בראשית כז כה) ויבא לו יין רמז רמיז מאתר רחיק קריב ליה מההוא אתר (דעשו) רבי אלעזר אמר רמז מההוא יין דכל חדו אשתכח ביה בגין לחדתא ליה ליצחק דבעי חדוה כדקא בעיין חדוה לחדתא סטרא (דליואי) דיליה ועל דא ויבא לו יין וישת:

תרגום: שני גדיי עזים, ומשניהם טעם יצחק ואכל. "ויבא לו יין וישת". "ויבא לו יין" רמז רימז ממקום רחוק קירב אותו, מאותו מקום של עשו. רבי אלעזר אמר, רמז מהיין ההוא שכל השמחה נמצאת בו כדי לשמח את יצחק, שצריך שמחה, כשרוצים שמחה לשמח את צד (הלויים) שלו, ועל כן "ויבא לו יין וישת".

ועי' זהר ח"ג קפט ע"א: תנינן שבעה רקיעין אינון ואינון (שבעה) היכלין ושית אינון וחמש אינון וכלהו נפקי מגו יין עתיקא קדישא עלאה ההוא יין משיך ליה יעקב מרחוק וסחיט ליה מענבים

שעה"כ

בעצמה היא יין המשכר¹⁸⁰, והוא סוד הלילה. וזה מה שאמרו "להבחין בין יום ובין לילה"¹⁸¹, שהוא ע"י היין המשמח הנמשך מבינה¹⁸², והיא המבחין בין יום ובין לילה.¹⁸³

- מאיר הכוונה -

דהוא גפן כדין יעקב אמשיך ליה ההוא יין דקא אתחזי ליה וחדו ושתה הה"ד ויבא לו יין וישת הכא אתכליל עילא ותתא תרגום: שנינו שבעה רקיעים הם, והם (שבעה) היכלות, וששה הם, וחמשה הם, וכולם יוצאים מתוך יין עתיק עליון. אותו יין משכו יעקב מרחוק, וסחטו מענבי אותה הגפן, אז יעקב המשיך אותו יין שנראה לו, ושמח ושתה, זהו שכתוב "ויבא לו יין וישת", כאן נכלל למעלה ולמטה

¹⁷⁷ "לכרמי ביה מיא" נמחק בפע"ח וכלל"ו.

¹⁷⁸ ע"י זהר ח"ג קפט ע"ב: פתח איהו ואמר ובגפן שלשה שריגים וגו' עד הכא חזיונא דמלה דהא מכאן ולהלאה חזיונא דיליה הוה דכתיב וכוס פרעה בידי אבל חזיונא דמלה בגיניה דיוסף הוה ולבשרא ליה דישמע יוסף וינדע תנינן שבעה רקיעין אינון ואינון (שבעה) היכלין ושית אינון וחמש אינון וכלהו נפקי מגו יין עתיקא קדישא עלאה ההוא יין משיך ליה יעקב מרחוק וסחט ליה מענבים דההוא גפן כדין יעקב אמשיך ליה ההוא יין דקא אתחזי ליה וחדו ושתה הה"ד ויבא לו יין וישת הכא אתכליל עילא ותתא וע"ד ארחיק מלה ומשיך לה במשיכו דתרי תנועי והיינו לו ליה לתתא ליה לעילא (בתרין סטרין אחיד) חנוך מטטרון אמר ויבא לו יין דארמי מיא בההוא יין ואי לאו דארמי ביה מים לא יכיל למסבל ושפיר אמר חנוך מטטרון ובג"כ אמשיך לו בתרי טעמי דהא בתרין סטרין אחיד וההוא יין אזיל מדרגא לדרגא וכלהו טעמין ביה עד דיוסף צדיקא טעים ליה דאיהו דוד נאמן הה"ד כ"יין הטוב הולך לדודי למישרים.

תרגום: פתח הוא ואמר "ובגפן שלשה שריגים וגו'", עד כאן חזיון הדבר, שהרי מכאן והלאה חזיונו היה, שכתוב "וכוס פרעה בידי", אבל חזיון הדבר היה בגלל יוסף, ולבשרו שישמע יוסף וידע. שנינו שבעה רקיעים הם, והם (שבעה) היכלות, וששה הם, וחמשה הם, וכולם יוצאים מתוך יין עתיק עליון. אותו יין משכו יעקב מרחוק, וסחטו מענבי אותה הגפן, אז יעקב המשיך אותו יין שנראה לו, ושמח ושתה, זהו שכתוב "ויבא לו יין וישת", כאן נכלל למעלה ולמטה, ולכן הרחיק הדבר, ומשכו במשיכות שתי תנועות, והיינו לו, לו למטה, לו למעלה (בשני צדדים אחז). חנוך מטטרון אמר "ויבא לו יין" ששם מים באותו יין, אם לא ישים בו מים לא יכול לסבול ונאה. אמר חנוך מטטרון, ומשום זה המשיכו בשני טעמים, שהרי בשני צדדים אחוז, ואותו יין הלך מדרגה לדרגה וכל הטעמים בו, עד שיוסף הצדיק טעם אותו, שהוא דוד נאמן, זהו שכתוב "כ"יין הטוב הולך לדודי למישרים".

ועי' הגהות מהרח"ו: דע כי יצחק סוד הגבורות שביסוד דאימא והוא יין החזק והנה יעקב באותו יין שהשקה לאביו הטיל בו מים שהם החסדים שביסוד דאבא כי משם שורש יעקב וז"ס תרין טעמי שהם דמות שני ווי"ן רמז שחיבר ב' יסודות דאוא, כי יסוד הוא בחי' ו' קטנה.

תרי טעמי

עי' בפסוק (בראשית כז כה): ויאמר הגשה לי ואכלה מציד בני למען תברכך נפשי ויגש לו ויאכל

ויבא לו יין וישת:

¹⁷⁹ ע"י זהר ח"ב קמז ע"א: מאן אתר נהרין הדר ואמר מיין מההוא יין דמנטרא מההוא יין דאיהו חדוה דכל חדוון ומאן איהו ההוא יין דיהיב חיינן וחדוה לכלא דא אלה"ם חיים יין דיהיב חיינן וחדוה לכלא תו מיין מההוא שמא דאקרי יהו"ה דא איהו יין דחדוה דרחימו דרחמי ומן דא כלהו נהירין וחדאן אתו חברייא ונשיקו ליה ברישיה (כד מטו לגבי דרבי שמעון סדרו מלין קמיה).

תרגום: מאיזה מקום מאירים חזר ואמר מיין מאותו יין המשמר מאותו יין שהוא שמחת כל השמחות ומיהו אותו היין שנותן חיים ושמחה לכל זה אלהים חיים יין שנותן חיים ושמחה לכל. עוד מיין מאותו שם שנקרא יהו"ה זהו יין של שמחה של אהבה של רחמים ומזה כולם מאירים ושמחים באו החברים ונשקוהו בראשו (כשהגיעו אל רבי שמעון סדרו הדברים לפניו).

ועיי"ש בהגהות מהרח"ו שהשם היא הז' יודין בע"ב וס"ג.

עי' גר"א תיקו"ז מז ע"א: יין המשמח הוא הו"ה בניקוד אלקים.

עי' זהר ח"ג ק ע"א: ויבא לו יין דא יין דמנטרא יין דהוא חדו דלבא רזא דעלמא דאתי.

¹⁸⁰ ע"י זהר ח"א ע ע"א: אתא רבי ייסא ונשיקא אמר ומה כל הדין טבא אית תחות ידך ולא ידענא ביה אמר אהדרנא מן אורחא ונתחבר בהדך אזלו אמר רבי חזקיה ארחא דא בהדי שכינתא נהך דהא מתקנא קמן אחיד בידא דההוא ינוקא ואזלו אמרו ליה אימא לן קרא חד מאינון דאמר לך אבוך פתח ההוא ינוקא ואמר (שיר א ב) ישקני מנשיקות פיהו דא הוא תאובתא עלאה דיפוק (דנפקא) רעותא מפומא (לנשקא) ולא נפיק מחוטמא כד אשא נפקא דהא כד אתחבר פומא לנשקא נפיק אשא ברעותא בנהירו דאנפין בחדוה דכלא באתדבקוּתא דניחא ובגין כך כי טובים דודיך מיין מההוא יין (יין) דמחדי ונהיר אנפין וחייכין עיינין ועביד רעותא ולאו מיין דמשכר (דשכיר) ועביד

שעה"כ

¹⁸⁴ ברכת הנותן ליעף כח כו'. נכון לאומרה¹⁸⁵, והיא אחת מן י"ח ברכות האלו שתקנו קודם התפילה, ואעפ"י שיש מנגמגמין בדבר זה¹⁸⁶, עכ"ז ראוי הוא לאמרו עכ"פ וכמו שנבאר סודה בע"ה. והטעם שהשתי ברכות אלו שהם: מלביש ערומים וברכת הנותן ליעף כח, נתקנו לסוד מה שנבאר עתה בע"ה. והוא, כי הנה אין אדם בארץ אשר לא יחטא¹⁸⁷, וע"י כך מפשיטין¹⁸⁸ מעליו לבוש הקדושה ומלבישין לנשמתו לבוש הקלי', בגדים צואים, כדמיון מה שאמר הכתוב (שמות לג ו) ויתנצלו בני את עדים¹⁸⁹, ונמשך עליהם זוהמת הנחש, וכדמיון אדה"ר¹⁹⁰ שנאמר בהם (בראשית ג ז) וידעו כי ערומים הם, ואח"כ כתיב (בראשית ג כא) וילבישם כתנות עור, משכא דחויא (תיקו"ז יב ע"א).

- מאיר הכוונה -

רוגזא ואחשיך אנפין ולהטאן עיינין יין דרוגזא ועל דא בגין דחמר דא טב נהיר אנפין וחדוי עיינין ועביד תיאובתא דרחימו מקריבין ליה כל יומא על גבי מדבחא.
תרגום: בא רבי ייסא ונשקו. אמר, ומה כל הטוב הזה תחת ירך ולא ידעתי בו. אמר, אחזור מהדרך ונתחבר עמך. הלכו. אמר רבי חזקיה, בדרך זו עם השכינה נלך, שהרי מתוקנת לפנינו. אחז בידי אותו תינוק והלכו. אמר לו, אמור לנו פסוק אחד מאותם שאביך אמר לך. פתח אותו התינוק ואמר, "ישקני מנשיקות פיהו", זוהי השתוקקות העליונה שיוצא (שיצא) רצון מהפה (לנשק) ולא יוצא מהחוטם, כאשר יוצאת אש, שהרי כשמתחבר הפה לנשק, יוצאת אש ברצון בפנים מאירות, בשמחת הכל, בהתדבקות של מנוחה. ולכן "כי טובים דודיך מיין", מאותו יין (יין) המשמח ומאיר פנים והעינים מחייכות, ונעשה הרצון. ולא מהיין המשכר (שמשכיר) ועושה רוגז ומחשיך פנים, והעינים לזהטות, יין של רוגז. ועל זה, משום שיין זה טוב מאיר הפנים ומשמח העינים ועושה השתוקקות של אהבה, מקריבים אותו כל יום על גבי המזבח.
ועי' שער מאמרי רשב"י כ"ד ע"ג וז"ל, וביום שני זה נתגלה גוון הגבורה, שהיה נעלם במלכו' והוא גוון סומק, וירית גוון דהבא מאימא עלאה אשר שם הזהב, והיא הנקראת גם כן אלהים אלהים חיים, דכולא גוונא חדא, שזו גבורה עלאה וזו גבורה תתאה, אלא שזה זהב בסוד היין המשמח וזה בסוד היין המשכר, ויונקת היא התחתונה מהעליונה דהא מסטרא דאימא נפיק גבורה כנודע, עכ"ל.

¹⁸¹ עי' לקמן יט ע"ג: אחר חצות הלילה מתעורר השמאל לחבק את המטרוניתא לצורך היום מה שיהיה אח"כ, בסוד (שיה"ש ב ו) שמאלו תחת ראשי.

¹⁸² "היין המשמח הנמשך מזינה" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "הזינה המאיר כסוד יין המשמח".

¹⁸³ עי' הערה בסוף הספר.

¹⁸⁴ פע"ח ה ע"ב

¹⁸⁵ היפך ממה שפסק ב"ע (פע"ח).

¹⁸⁶ עי' שו"ע אורח חיים (סימן מו סעיף ו) יש נוהגין לברך הנותן ליעף כח ואין דבריהם נראין: הגה אך המנהג פשוט בבני האשכנזים לאומרה.

¹⁸⁷ אין אדם בארץ אשר לא יחטא נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "האדם צעולס הזה (קהלת ז כ) אין לדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (פע"ח).

¹⁸⁸ "וע"י כך מפשיטין מעליו לבוש הקדושה ומלבישין לנשמתו לבוש הקלי' בגדים צואים" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "ואז אס החטא הוא גדול גורם שיתפשטו מעליו לבושי הקדושה אשר לו ונתנין עליו ומלבישין אותו לבוש קליפת הנחש".

¹⁸⁹ עי' גר"א בספד"צ ג ע"א שזה מוחין דאו"א, היינו הכתרים, והרי זה פנימיות, ולמה לא הביא הפסוק של יהושע כה"ג ובגדיו הצואים.

¹⁹⁰ "אדה"ר" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "אדם וחוה כאשר חטאו".

שעה"כ

והנה הכל הוא כפי ערך החטא, כי אם החטא הוא קל, מתחלש כח הלבוש ההוא בסוד (דברים לב יח) צור ילדך תשי כו', אבל איננו מסתלק מעליו. ואם החטא הוא חמור, מסתלק הלבוש לגמרי מעליו.

וכנגד ב' בחי' אלו נתקנו ב' ברכות אלו, וענינם הוא, כי הנה בכל לילה כאשר האדם מפקיד נשמתו ביד המלכות העליונה¹⁹¹, בסוד (תהלים לא ו) בידך אפקיד רוחי, הנה היא מחדשת אותה בסוד (איכה ג כג) חדשים לבקרים¹⁹² כו', ומי שנסתלק ממנו לבושו נותנת אליו¹⁹³ בבקר בחי' לבוש. ומי שיש לו לבוש אלא שנחלש, היא נותנת כח בלבוש ההוא. ושני בחי' אלו נעשות בעת הבקר, בסוד חדשים לבקרים¹⁹⁴ והבן זה. וחידוש זה נעשה ע"י השם אל¹⁹⁵, המתעורר בבקר, בסוד החסד, כמ"ש חסד אל כל היום¹⁹⁶ (תהלים נב ג)¹⁹⁷, ובסוד (בראשית יט כז) וישכם אברהם בבקר, ובסוד מה שביארנו על מה שתיקנו¹⁹⁸ בברכת יוצר אור המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית (ברכת יוצר) ע"ש. והנה ז"ם ענין המלבוש, כי מלבוש בגימ' או"ר פניא"ל¹⁹⁹, שה"ם שם אל²⁰⁰, וה"ם שע"ה נהורין אשר בפנים העליונים²⁰¹ כמשי"ת לקמן בע"ה²⁰².

- מאיר הכוונה -

¹⁹¹ קודם ט"סן (נוסף צפע"ח).

¹⁹² עי' לעיל הערה 167.

האורות יש להם חשק לחזור אל הכלים דוגמת הנשמה כשיוצאת מן הגוף, כי כן הוא חשק ותשוקת האורות תמיד לקבל תוספת אור וברכה למעלה ולחזור אל הכלים להשפיע עליהם ולזכך אותם ג"כ, שיוכלו גם הם לעלות בסוף עמיהם יחד ולהשאר למעלה לעולם עם הכלים ביחד וכמו שיהיה בסוף תיקון האחרון, ולכן היה קשה להם לפרוש מהעביות ולהניח אותן למטה לבדן לגמרי ע"ד פרישת הנשמה מהגוף, שהגם שהנשמה תשוקתה תמיד לעלות למעלה, עכ"ז הרי קשה לה לפרוש מהגוף כי רצונה הוא לעלות למעלה עם הגוף ביחד כמו שיהיה בתיקון האחרון, ולכן הוא כי הגם שהפרצופים הם עולים תמיד למעלה והוא תיקונם ועילויים, אך כל עלייתם הוא רק בסוד מ"ן, והוא רק ע"ד עליית נשמה שעולה בכל לילה ואח"כ חוזרת להגוף ומחדשת אותו בכח וחיות חדש (ביאורים ח"ב כו ע"ג).

¹⁹³ לו לזכך מחדש (פע"ח).

¹⁹⁴ רצה למונתך (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁵ שהוא חסד (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁶ צסוד החסד, כמ"ש חסד אל כל היום" נמחק צפע"ח.

¹⁹⁷ עי' זהר ח"ב כא ע"ב: בבקר תשבעו לחם, משום דאקרי חסד ההיא שעתא, וכתוב (תהלים נב ג) חסד אל כל היום, וכתוב (בראשית א ה) ויקרא אלה"ם לאור יום, דאיהו מצפרא. תרגום:

¹⁹⁸ "וצסוד מה שביארנו על מה שתיקנו" נמחק צפע"ח, וצמקומו איתא "זוהו מה שאלנו

לומר"ם".

¹⁹⁹ עי' ע"ח שער יג פרק יד ז"ל: והנה דע כי אלו הש"ע נהורין [דחזורתא דא"א] דאנפין עלאין נמשכין עד היכל הו' דהוד הנקרא היכל עצם השמים, ושם האי רוחא דביה הנקרא אור פניא"ל, ואותו הרוח של ההיכל נקרא כך כנזכר פ' פקודי (דף רמו ע"ב), לפי שאלו הש"ע נהורין נמשכין שם, והם גימטריא אור פניא"ל. וגם ההבנה (נ"א ההכנות) שלו הם אותיות נחלקות, אור פניא"ל, ר"ל אור הפנים העליונים הנמשכין מא"ל, שהוא ב' א"ל במילוי, וב' ס"ג עם י' אותיות בכל אחד הם גימטריא פני"ו, והם לשון רבים, ב' ס"ג, ב' א"ל כנ"ל, גם נקרא חשמ"ל כנזכר שם (רמז ע"א), שגם הוא גימטריא שע"ח. [הנמשכין מא"ל שהוא ב' א"ל במילוי וב' ס"ג עם י' אותיות בכל אחד הם גימטריא פני"ו והם לשון רבים ב' ס"ג ב' א"ל כנ"ל (נמחק בקה"י)].

עי' תיקו"ז קמח ע"ב וז"ל, אית עינין מכמה גוונים כגון ארגמ"ן רגמ"ן ר' רפא"ל ג' גבריאל"ל מ' מיכאל"ל ו' נוריא"ל ורזא דמלה מרכבו ארגמ"ן א' אור דנהיר באלין ארבע גוונים א' אורפניא"ל ואיהו מטטרין, אור פניא"ל, ובגין דא אתקרי שר הפנים ואיהו רזיא"ל ואיהו אוריא"ל.

שעה"כ

והוא בנימ' חשמ"ל (ע"ח שער א"א יד)²⁰³, לבוש הבינה המלבשת את זו"ן²⁰⁴. ולזה תכוין באומרך מלביש ערומים, אל מלבוש הנז', והכל נמשך משם א"ל. והוא כי ב' שמות א"ל במילואם עולים בני' ש"ע, ועם ח' אותיות א"ל אל"ף למ"ד²⁰⁵, הרי ש"ע"ה גימטריא מלבוש.

וכבר ידעת מ"ש בסבא דמשפטים (דף צו ע"ב) בפ' בבגדו בה, כי לבוש הנשמה נמשך משם אלוה שפירושו²⁰⁶ הוא א"ל ו"ה, כי המלבוש נמשך משם אל, לו"ה שהם²⁰⁷ זו"ן הנק' ו"ה^{208,209}.

- מאיר הכוונה -

תרגום:

וע"ש בבהגר"א שאור פניא"ל הוא פנימיות ד' המלאכים שבמרכבה. והוא החשמ"ל הפרטי דעולם הבריאה, על שם האור הפנים העליונים דא"א הנמשך עד ההיכל הזה. ועי' ליקוטים תצא דף קטו ע"ב שרוחא זו מאירה למטה וכופה את כל הקליפות, וכן נשמות הצדיקים כשרוצים לעלות למעלה הם מקבלים מאותו הרוחא לבוש א' כדי שהחיצונים לא יתאחזו בהם (דע"ה ח"א סב ע"ג).

סוד המלבוש הוא בשם אורפניא"ל, שכן הוא בגימ' מלבוש, ונקרא "אור פני א"ל" מכיוון שהוא נעשה מאור הפנים של עצמותו ית' המתחילה ממרכז א"ל ומשם נמשך ההוא רוחא דאקרי אור פניא"ל בהיכלות דבריאה בהיכל ב', והוא מאיר ג"כ בעולם היצירה ויוצאים ממנו שע"ח מלאכים כמנין שמו (הקדו"ש עט ע"א).

²⁰⁰ "והנה ז"ס ענין המלבוש, כי מלבוש בגימ' אור"ר פניא"ל, ש"ס פס אל" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "והנה מלבוש גימטריא פ"ע"ח"

²⁰¹ עי' אד"ר קלה ע"ב שהש"ע שייכים לא"א אמנם בתיקונים גם ז"א זוכים אליהם. ועי' נה"ש: וענין מלבושים אלו הוא זה, דע כי הענין הזה הוא בכל פרצוף דנרנח"י בכל פרצוף דפרטי אבי"ע ונדבר בזו"ן ומהם יובנו השאר, ע"כ. ולכן אולי כל התיקון בזו"ן ודוגמתו בא"א אבל עכ"ז למה רק מובא הכוונה בא"א. עי' לקמן בענין מנעלים ששם איתא שהחשמ"ל אינו מקיף לז"א אלא חיצוניות דכלים דאימא, והיינו הך.

²⁰² "כמשי"ת לקמן בע"ה" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "כנזכר באדרא דף קל"ג וס' ביארנו כי יס' ככל פן א' פס א"ל והוא במילואו קפ"ה וכן צפן הב' א"ל שהוא קפ"ה וב' פעמים קפ"ה גימטריא ש"ע נהורין ופ"ה אותיות דמילואיהן ופ"ה אותיות אל פשוטים הרי ש"ע"ח וזהו ג"כ סוד פס אור פניאל גימטריא מלבוש כי נמשך מן אור פניאל כנ"ל".

²⁰³ עי' פע"ח שמחלק גם זה ענין חשמ"ל שהוא גימטריא מלבוש והוא לבוש הבינה המלבשת לזו"ן, היינו שהלבוש שהוא מהארת הפנים עליונים איננו אותו בחינה של לבוש בינה, וכן הוא ביפ"ש.

אמנם עי' נה"ש: עתה בברכת מלביש ערומים והנותן ליעף כח יכוין להמשיך לפנים של המלבוש הנז' דזו"ן שע"ח ריבוא נהורין כמספר אור פני"אל שהוא מספר מלבוש וכמספר חשמ"ל, ע"כ, וכנראה שכוונתו להמשיך הארת החוורת' לא"א לאמא וצ"ע.

²⁰⁴ כמסארת"ל על אל"ה (נוסף בפע"ח). "ל"ל כמ"ס בזהר פרשת לך לך ע"א (סמוך לסופו) ועי' עוד בפ' תרומה קעב ע"ב (לס"ו).

²⁰⁵ עי' סידור שהח' חיוורת' היא ב' פעמים ע"ב, וצ"ע מקורו שזה לא בפע"ח ולא בעולת תמיד. אמנם עי' ע"ח שער ד פרק ה: הרי ר"פ ס"ג גימ' שע"ח נהורין, ש"ע נהורין הנמשכין אל הפנים עם ח' אותיות של ב' הוי"ת דחוורת' דבריאה דחוורת' מצד פני הראש הנמשכין אל הפנים.

²⁰⁶ "נמשך משם אלוה שפירושו" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "הוא אל"ה וכו' וביארנו בזהר פרשת לך לך [לך ע"א – לך] כי אל"ה".

²⁰⁷ "לו"ה ש"ס" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "אל".

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

²⁰⁸ ז"ל בשלימות: ואי תימא אינון נשמתין דיעבדון טב לעלמא לאו הכי דכתיב אם רעה בעיני אדניה דיחמיץ ההוא גברא בה לבתר יומין אי אתקיים בה דא אתעשקת ואחרא לא אתעשקת ועל אלן כתיב (קהלת ד א) ואראה את כל העשוקים וגו' והיינו אם רעה בעיני אדניה אשר לא יעדה לא באלף כתיב אי תימא דהא בההוא סטרא אחרא אזמין לה קודשא בריך הוא מיומא דהות לא והשתא בגלגולי טיקלא לו יעדה בוא"ו מה דלא הות מקדמת דנא והפדה מאי והפדה פריק לה קודשא בריך הוא השתא דסלקא ריחא עד לא תחמיץ וסליק לה לרומי מרומים במתיבתא דיליה ואי תימא כיון דאתעשקת מההוא סטרא אחרא יהיב לה כמה דאמרו לחסידי שאר עמין ולאינון ממזרי²⁰⁸ תלמידי חכמים אתא קרא ואוכח לעם נכרי לא ימשול למכרה ודאי בבגדו בה דעשיק לה בעשיקו דגלגולא דטיקלא אלא לישראל ודאי ולא לאחרא וכד נפקת מן טיקלא לא תצא כצאת העבדים אלא מתעטרא בעטרהא בארמא על רישה ואי תימא דהאי סטרא אעילת לה בההוא ינוקא לאו הכי אלא נטלת לה וחדאת בהדה ופרחת מן ידה ועאלת בההוא אתר ואיהי פקידת לההוא ינוקא וחדאת ביה וחייכת ביה ותאיבת לההוא בשר עד דלבתר נטיל קודשא בריך הוא נשמתיה והיא לגופא ולבתר כלא איהו ברשותא דקודשא בריך הוא:

תרגום: ואם תאמר [ש]אותן נשמות יעשו טוב לעולם לא כך שכתוב אם רעה בעיני אדוניה שיחמיץ אותו האיש בה לאחר ימים אם יתקיים בה זו נעשקת ואחרת לא נעשקת ועל אלה כתוב ואראה את כל העשוקים וגו' והיינו אם רעה בעיני אדוניה. אשר לא יעדה לא כתוב באל"ף אם תאמר שהרי באותו הצד האחר הזמין לה הקדוש ברוך הוא מיום שהיתה לא ועכשיו בגלגולי המאזנים לו יעדה בוא"ו מה שלא היה מקודם לכן. והפדה מה זה והפדה הקדוש ברוך הוא גאל אותה עכשיו שמעלה ריח טרם שתחמיץ ומעלה אותה לרומי מרומים בישיבה שלו ואם תאמר כיון שנעשקה מאותו הצד הרע נותן אותה כמו שאמרו לחסידי אומות העולם ולאותם ממזרים תלמידי חכמים בא הכתוב ומוכיח "לעם נכרי לא ימשל למכרה" ודאי "בבגדו בה" שעושק אותה בעשק של גלגול המאזנים אלא לישראל ודאי ולא לאחרא וכשיוצאת מן המאזנים לא תצא כצאת העבדים אלא מתעטרת בעטרתה בהרמה על ראשה. ואם תאמר שהצד הזה הכניס אותו לאותו תינוק לא כך אלא נטלת אותה ושמחה עמה ופורחת מידה ונכנסת לאותו מקום והיא פוקדת את אותו תינוק ושמחה בו וצוחקת בו ותאבה את אותו הבשר עד שאחר כך נוטל הקדוש ברוך הוא את נשמתו והיא לגוף ואחר כך הכל ברשותו של הקדוש ברוך הוא.

ביארנו בזוהר פרשת לך לך כי אל"ה ר"ל אל"ה ו"ה פי' הדבר כי הלבוש שהוא מן א"ל הוא נמשך אל הזו"ן הנקראים ו"ה שבהויה ופי' זה נתבאר אצלנו בענין שמות הג' כלים שיש בספירת החסד של ז"א ושם ביארנו כי שם הכלי האמצעי שבו הוא נקרא שם אלוה הוא בחי' אל כפול כנ"ל שהוא במילוי גימטריא שע"ח עם ו' אותיות המילוי וכן עולה עש"ה עם הכולל וב' אותיות ו"ה שבשם אלוה הוא ענין מה שארז"ל ו"ה עם זכרי רמ"ח הם רמ"ח מ"ע והבן כל זה היטב (פע"ח). גליונות הלש"ו – חסר ומשובש כאן וכצ"ל מספר עולת תמיד שם אלוה ומשם נעשה לבוש אל הנשמה כמ"ש מנשמת אל"ה ואבדו והוא החותם הנזכר בסבא דמשפטים (צו ע"ב ועי' פרשת לך לך צד ע"א) ונודע מ"ש בפ' ויחי דף רכד כי הלבוש נעשה ע"י מצוות עשה של האדם והם רמ"ח כנודע ושני אותיות ראשונות של אל"ה הוא בחינת אל"ל כפול הנ"ל שהוא במלואו שע"ו עם ו' אותיות המלוי.

ז"ל הזהר לך לך צד ע"א: פתח איך ואמר (איוב יט כו) ומבשרי אחזה אל"ה מאי ומבשרי ומעצמי מבעי ליה אלא מבשרי ממש ומאי היא דכתיב (ירמיה יא טו) ובשר קדש יעברו מעליך וכתיב (בראשית יז יג) והיתה בריתי בבשרכם דתניא בכל זמנא דאתרשים בר נש בהאי רשימא קדישא דהאי את מניה חמי לקב"ה מניה ממש ונשמתא קדישא אתאחדת ביה ואי לא זכי דלא נטיר האי את מה כתיב (איוב ד ט) מנשמת אל"ה יאבדו דהא רשימו דקב"ה לא אתנטיר ואי זכי ונטיר ליה שכינתא לא אתפריש מניה אימתי מתקיימא ביה כד אתנסיב והאי את עייל באתריה (מצוין דתניא מאי טעמא וא"ו ה"א אזלין כחדא אלא חד דכר וחד נוקבא) אשתתפו כחדא ואקרי חד שמא כדן חסד עלאה שרייא עלייהו באן אתר שרייא בסטרא דדכורא ומאן חס"ד חס"ד אל"ל דאתי ונפק מחכמה עלאה ואתעטר בדכורא ובגין כך אתבסמת נוקבא (נ"א דתנן רזא דו"ו ה"א אזלין כחדא כגוונא דדכר ונוקבא אשתתפו כחדא ואינון חד כדן חסד עלאה שרייא עלייהו ואתעטר בדכורא ואתבסמת נוקבא).

תו תנינן אל"ה הכי הוא אל"ל נהירו דחכמתא ו' דכר ה' נוקבא אשתתפו כחדא אל"ה אקרי ונשמתא קדישא מהאי אתר אתאחדת וכלא תליא בהאי את ועל דא כתיב (איוב יט כו) ומבשרי אחזה אל"ה דא שלימותא דכלא מבשרי ממש מהאי את ממש ועל דא זכאין אינון ישראל קדישין דאחידן ביה בקב"ה זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי עלייהו כתיב (דברים ד ד) ואתם הדבקים ביהו"ה וגו' ובגין כך חיים כלכם היום.

תרגום: פתח אחר ואמר, "ומבשרי אחזה אלוה". מה זה "ומבשרי", היה צריך להיות ומעצמי. אלא מבשרי ממש, ומה היא, שכתוב "ובשר קודש יעברו מעליך", וכתוב "והיתה בריתי בבשרכם". ששינוי, בכל זמן שנרשם אדם ברושם הקדוש של האות הזו, ממנה רואה את הקדוש ברוך הוא, ממנו ממש, והנשמה הקדושה נאחזת בו. ואם לא זוכה, שאינו שומר את האות הזו, מה כתוב

שעה"כ

והרי נת' ברכת מלביש ערומים שנתקנה כנגד מי שנתפשט מעליו לגמרי מלבוש הקדושה, והנה הוא מתחדש עתה בבקר לגמרי. וכנגד הבחי' השניה שנחלש מלבושו אך לא נפשט לגמרי, תקנו ברכת הנותן ליעף כח, והדבר מבואר.

²¹⁰ודע שאין טוב לאדם ללבוש ב' מלבושיו ביחד ²¹¹ והעושה כן קשה לשכחה. וסוד הדבר הוא כי הנה מלבוש האדם הוא מן הקדושה ²¹², ועיי' העבירות שהאדם עושה, גורם להתלבש בקלי', ושיתאחזו הקלי' במלבושיו ²¹³. והנה המלבושים יש בהם בחי' אור המקיף מחוץ להם, כנודע כי יש אור פנימי בפנים ונכלל ²¹⁴ בתוך הגוף, והמלבוש סובב את הגוף, ועל המלבוש הם האורות המקיפים ועומדים מחוץ המלבושים. והנה לכל לבוש {ב ע"ג} ולבוש יש בחי' אור מקיף ²¹⁵, ואין לך דבר שדוחה את הקלי' כמו אור המקיף ²¹⁶, לפי שאין

- מאיר הכוונה -

"מנשמת אלוה יאבדו", שהרי הרושם של הקדוש ברוך הוא לא נשמר. ואם זוכה ושומר אותו, אין השכינה נפרדת ממנו. מתי מתקיים בו, כאשר הוא נושא [אשה], והאות הזו נכנסת למקומה. (ששנינו, למה וא"ו ה"א הולכות יחד, אלא אחת זכר ואחת נקבה). משתתפים יחד, ונקרא שם אחד, אז שורה עליהם החסד העליון. באיזה מקום שורה, בצד הזכר. ומי החסד, חס"ד א"ל שבא ויוצא מהחכמה העליונה ומתעטר בזכר. ולכן נתבשמת הנקבה. (נ"א ששנינו, הסוד של ו"ו ה"א הולכים יחד כדוגמת זכר ונקבה משתתפים יחד והם אחד. אז שורה עליהם החסד העליון, ומתעטר בזכר ונתבשמת הנקבה).

עוד שנינו, אלוה כך הוא, א"ל, אור החכמה, ו' זכר, ה' נקבה, כשמשותפים יחד נקרא אלוה. והנשמה הקדושה נאחזת מהמקום הזה, והכל תלוי באות הזו. ועל כן כתוב "ומבשרי אחזה אלוה", זו היא שלמות הכל. מבשרי ממש, מהאות הזו ממש. ועל כן אשריהם ישראל קדושים שאחוזים בקדוש ברוך הוא, אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב "ואתם הדבקים בה' וגו'", ולכן "חיים כלכם היום".

עיי' עוד בפע"ח קלו ע"ב שער הקדישים פרק ד (גליונות הלש"ו על הפע"ח)

עיי' עוד בפרשת תרומה קעב ע"ב (גליונות הלש"ו על הפע"ח).

ז"ל: פתח רבי שמעון ואמר (איוב לה י) ולא אמר איה אלר"ה עשי נותן זמירות בלילה האי קרא אוקמוה ואתמר אבל עושי עושי מבעי ליה מאן עושי אלא שמא דאלר"ה שמא כליל איהו דאתחזי הוא ובי דיניה דא שמא שלים איהו דכליל דכר ונוקבא א"ל ו"ה ובגיני כך עושי

תרגום: פתח רבי שמעון ואמר (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עושי נתן זמירות בלילה הפסוק הזה פרשוהו ונתבאר אבל עושי עושי היה צריך להיות מה זה עושי אלא שם האלוה הוא שם כלול שנראה הוא ובית דינו זהו שם שלם שכולל זכר ונקבה א"ל ו"ה ולכן עשי.

²⁰⁹ שפ"הו"ה (נוסף צפע"ח).

²¹⁰ פע"ח ה ע"א.

²¹¹ כמו שיש מי שפושט בימי החורף והקור רק ילבוש כל אחד ואחד לפני עצמו (נוסף צפע"ח).

²¹² עיי' מבר"ש נה ע"ג: אלו המקיפים הם מקיפים כל האדם סביבותיו ע"ד מלבושיו ממש אבל עיקרם הם לעמלה על הראש אלא שגם הם יורדים ומקיפים סביב האדם בבחי' המלבושין של האדם כמעט שהמלבושין הם כלים שלהם אבל הענין הוא שיש להם כלים רוחניים מאד ואותם כלים מתלבשים בלבוש האדם ובאותם הכלים מלובשים האורות סביב האדם נמצא כי לבושי האדם הם כלים אל הכלים והבן זה.

²¹³ עיי' הגהות רמ"פ עול"ת יג ע"א: דהיינו בחשמ"ל שלו מתלבש בקלי' הנק' נוגה.

ועיי' שער החשמ"ל פרק א': כלל העולה כי הנשמות נקראו פנימיות, והכלים שהוא הגוף נקראו חיצוניות השני, והעור הוא חיצון השני, וזה העור הוא בחי' המלכים שלא נתבררו, ונקרא קליפת נוגה, ונקרא חשמ"ל כנזכר במ"א, והוא הערלה המכסה על היסוד. והענין כי חשמ"ל גימטריא מלבוש, וכללות של העור כולו נקרא מלבוש.

²¹⁴ נמחק צפע"ח.

²¹⁵ אחד נוסף צפע"ח.

שעה"כ

יכולת בקלי' לינק ולהתאחו באור המקיף, לכן הוא עומד בחוץ ואין לו פחד מן הקלי'²¹⁷. ונמצא כי המחבר שני מלבושיו ולובשם ביחד אינו נותן מקום לאור המקיף ליכנס תוך שני המלבושים יחד ולהקיף בין כל לבוש ולבוש, ועי"כ אין הקלי' נדחות משם²¹⁸. ונודע שאין השכחה מצויה אלא מחמת הקלי', כי הזכירה היא מצד הקדושה²¹⁹, בסוד (ברכות לב ע"ב) ואין שכחה לפני כסא כבודך²²⁰.

²²¹ וכאשר האדם לובש מלבושיו בכל פעם שלובשם צריך לזהר לקחת ב' צדי הלבוש²²² ביד ימינו בצד ימינו, ואח"כ ישאיר צד הימני ביד ימינו²²³ ואח"כ יתן צד שמאל של המלבוש ביד שמאלו דרך האחור, ואח"כ ילבש צד הימני של המלבוש ביד ימינו²²⁴, ואח"כ ילבש צד שמאלי של המלבוש ביד שמאלו. ותמיד יכוין לכלול הכל בימין, ואח"כ הימין נותנו אל השמאל. ועיין במה שיתבאר עתה בענין לבישת המנעלים.

- מאיר הכוונה -

²¹⁶ עי' שער מב פרק יג: והנה הקליפות והחיצונים הם העומדין בין אר"פ אל המקיפין, פניהם אל האר"פ של המל' ואחוריהם אל אור המקיף, כי אין בהם כח להסתכל ולינק מן המקיף כי הוא גדול מהפנימי כנודע.
²¹⁷ שיינקו ממנו (נוסף צפע"ח).

²¹⁸ מן המלבושים (פע"ח).

²¹⁹ עי' ע"ח שבירה ב: אר"א בחי' פב"פ הוא הו"ה דיוד"ן באבא ואה"ה דיוד"ן באמא, ושניהן גימ' רג"ל, והוא גימ' זכור, כי הזכירה בה מצד פנים. ובחי' אב"א הם אחוריים של ב' שמות הנ"ל, שהם אחוריים דהו"ה כזה, יר"ד, יר"ד ה"י, יר"ד ה"י וי"ו, יר"ד ה"י וי"ו ה"י באבא, ואחורי אמא כזה, אל"ף, אל"ף ה"י, אל"ף ה"י יר"ד, אל"ף ה"י יר"ד ה"י, אשר שניהן גי' תשכ"ח, כי השכחה מצד אחוריים, ואמנם קר"ע שט"ן גי' תשכח עם הכולל כמנין האחוריים לרמז על נפילת אחורי אבא ואמא.

ועי' שער הזווגים ו: והנה כשנצרך ב' שמות האלו יהיו גימטריא תשכ"ח, כי הנה אלו הם אחוריים העליונים כנ"ל, ומהם נעשה פנים למטה מהם. ונמצא שיש בהם בחי' בינה הנקרא ס' ובחי' תבונה הנקרא מ' סתומה, והקלי' שכנגד בינה ותבונה נקרא מ"ס, וזהו הטעם ששר של שכחה נקרא מ"ס, כי אלו השמות שהם גימטריא תשכ"ח הם בבניה ותבונה הנקרא מ"ס²¹⁹, ומשם יש שכחה לפי שהם אחוריים והקליפות הנקרא מ"ס אוחזין בהם. וז"ס שארז"ל (חגיגה ט ע"ב) אינו דומה שונה פרקו ק' פעמים לשונה פרקו ק"א פעמים, לפי שעד ק' פעמים יש לו שליטה כמנין מ"ס ולא יותר. ואמנם הפנים של אר"א הם עולין גימטריא רג"ל כנזכר, והם גימטריא זכור, ומשם בא הזכירה שהם אותיות זכ"ר י"ה, שהם אר"א הנקרא י"ה, לפי ששם אין קליפה נאחזת²¹⁹.

עי' שעה"מ ואתחנן: ומאלו השני אחוריים נמשכת השכחה לפי שאין אחיזת החיצונים אלא באחוריים שאין השכחה מצויה אלא עי' אחיזת החיצונים ועל שני בחינות אלו כתוב בתורה זכור אל תשכח.

²²⁰ עי' לעיל סוף ברכת אשר יצר ש"לפני כסא כבודך" מרמז על עולם האצילות.

²²¹ פע"ח ה ע"א.

²²² כפי לבוש (פע"ח).

²²³ ואח"כ ישאיר כל הימני ביד ימינו נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ילבשונו וישארכ כל כנף ימינו של המלבוש כלל ימינו". ילבשונו – ר"ל שילבשו על כתיפו הימנית (גליונות הלש"ן על הפע"ח).

²²⁴ "כל הימני של המלבוש ביד ימינו" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "תחלה ידו הימנית צבית יד ימינו של המלבוש".

שעה"כ

²²⁵ ענין לבישת המנעלים כבר ידעת המחלוקת ²²⁶ שיש בסדר נעילתם, ומה שתקנו הפוסקים לצאת ידי המחלוקת, הוא שילבש תחילה של ימין ולא יקשרנו, ואח"כ ינעל השמאל ויקשרנו, ואח"כ יקשור של ימין. ואם אין קשרים במנעל ינעל תחלה של ימין ואח"כ של שמאל ²²⁷. והנה מה שצריך לכונן בזה הוא, כי הנה אימא עילאה ²²⁸ היא המנעלת את זו"ן בניה, בסוד (דברים לב יא) כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף, ומשים אותם תוך כנפיו. והנה מן המלבוש החיצון דאימא עילאה ²²⁹ הנק' חשמ"ל, כי כן חשמ"ל בגימ' מלבוש כנ"ל, וזה המלבוש הוא מלביש ומקיף את זו"ן.

ואל תטעה ותחשוב כי זהו האור המקיף דז"א, כי אע"פ שאור המקיף שלו הוא מן הבינה, עכ"ז הוא בחינת אור אחר. אך זה שאנו עוסקים בו, הוא בחי' החיצונית והלבוש דאימא ²³⁰ המלביש את ז"א בבחינת לבוש בלבד ולא בבחי' אור מקיף ²³¹.

וטעם הלבוש הזה הוא לסיבת מה שנודע לך, כי אין כח בחיצונים להתאחו אלא בזו"ן בלבד, אבל לא באימא שהיא למעלה מזו"ן. ולכן כדי שלא יוכלו החיצונים להתאחו בהם, הנה אימא מנינה עליהם ומפסקת בינם לבין החיצונים ע"י זה החשמל המכסה עליהם, אשר אורו מועט מאד מן אור זו"ן ²³², אמנם לסיבת היותו נמשך מן אימא עילאה, אע"פ שאורו ממועט אינם יכולים להתאחו בו החיצונים כנז'.

- מאיר הכוונה -

²²⁵ פע"ח ה ע"ב.

²²⁶ שבת סא ע"א.

²²⁷ תוס' שם.

²²⁸ "אימא עילאה" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "לעולם בינה".

²²⁹ דאימא עילאה נמחק בפע"ח ובמקומו איתא בינה.

²³⁰ החיצונית והלבוש דאימא" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "לבוש עור חיצונית של הבינה". עי' ע"ח שער לרוסי אבי"ע פרק ד' (לש"ו).

²³¹ ז"ל הע"ח המובא בלש"ו בליקוטי נוסחאות: ונבאר ענין החשמל וקליפת נוגה הנזכר פ' ויקהל (רג ע"ב). הנה כמו שג' גופות דבינה נכנסו תוך ז"א כנודע, כן גוף חיצון מכולם שהוא העור נשאר בחוץ סביב עור דז"א. והענין, כי תוך כלי הבשר דז"א נכנס כלי הבשר דנה"י דאמא ובתוכו נפש פנימי דז"א, ואח"כ תוך כלי ב' שהוא גידין דז"א נכנס כלי ב' דגידין דאמא ובתוכם הרוח פנימי דז"א, ואח"כ יש כלי ג' ²³¹ דעצמות ז"א ובתוכם כלי ג' דעצמות דאמא, ובתוכם נשמה פנימית דז"א. נשאר עתה עור דבינה שהיה מהראוי שיכנס ג' כן תוך כלי העור דז"א ע"ד השאר, אכן לא כן היה, אלא נשאר מבחוץ ע"ג העור דז"א עצמו, ונשארו בבחי' עור ע"ג, עור ומבחוץ לכולם הם הצלמים שהם אורות מקיפים דיושר דז"א שהם הלבושים שלו כנ"ל. והקליפה כבר נתבאר לעיל שהם בין הלבושים והאור המקיף דיושר ובין עור דז"א, וע"כ הושם עור בינה מחוץ לעור ז"א כדי שלא יוכלו הקליפות אשר שם לינק מז"א כי עור הבינה מפסיק, והוא בחי' החשמל והלבוש כנזכר אצלנו שנעשה לזו"ן ²³¹ מבינה בסוד (דברים לב יא) כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף, ואין זה מכלל הלבושים ממש רק הם בחי' עור ממש. ובזה העור נאחזת הקליפה הדקה שבכולם הנקרא קליפת נגה, יען בפנימיותו יש נגה ואור רפ"ח ניצוצין של המלכים שנשארו לברר, וזו הקליפה היא רוצה לדבק בז"א או בנוקבא וזה החשמ"ל משמרן. וכאשר העונות גורמין, אז החשמל מסתלק ונשאר עור ז"א לבדו, ויש בו ניצוץ קדושה בפנימותו והוא ו' שבתוך עור, והעור עצמו נשאר רע שהוא קליפת נוגה, והיא יונקת משם. וכשמשיע ז"א בנוקבא, יונק' קליפה ההיא ונאחזת בעור יסוד של הנוקבא, ואז מושכת אליה טפת יסוד דכורא ומוציאתו לחוץ בסוד פולטת ש"ז, והבן זה מאד. וז"ש פרשה תרומה (קמ"ד ויקהל רג ע"ב) ובהאי נגה מפתי סט"א לחוה, כי נדבק בה בסוד ערלה שהוא רע שבעור הה' ²³¹ שהוא נוקבא הנקרא ה', ויונקת מטפה קדושה.

²³² ז"ל ע"ח שער המוחין פרק יא: אמנם דרך כלל היא כך, כי ג' כלים עצמן דז"א נקרא חיצונית, ומהם נעשו העולמות והמלאכים, ומהאורות דז"א שהם נר"ן נעשו הנשמות ונקרא פנימיות, ומהג' כלים דאמא ומהג' מיני מוחין שבתוכם נעשו הלבושים דנר"ן של הנשמה הפנימית. והענין, כי ודאי שהנשמות דז"א גדולים מכלים דאמא, אך כלים דאמא הם יותר גדולים מכלים דז"א.

שעה"כ

וגם לסיבה אחרת, כי עביות זה החשמל מפסיק ואינם יכולים להאחו בהם, כי הנה מושב הקליפות הוא בין האור הפנימי לאור המקיף, לפי²³³ שכבר ביארתי לך (ע"ח שער דרושי אבי"ע פרק ג) איך אריך מלביש לעתיק²³⁴, ואו"א מלבישין לא"א²³⁵, וזו"ן מלבישין לאו"א, ונמצא כי בבחי' אור הפנימי, הנה אור פנימי דעתיק הוא יותר פנימי מכולם, ואור פנימי דנוקבא דז"א הוא יותר היצון מכולם. האמנם בבחי' האורות המקיפין הוא להפך, כי אור המקיף נוק' דז"א הוא יותר סמוך וקרוב אל האור הפנימי של נוקבא עצמה, ועליו מקיף אור דז"א כו', עד שנמצא כי המקיף דעתיק הוא היצון מכולם, ומקיף על כולם, וכולם הם בתוכו מוקפים ממנו. ומעם הדבר הוא לפי שכיון שאור מקיף של עתיק הוא גדול מכולם, ולכן אין כח בשום אור אחר לסובלו בתוכו ולהלבישו, ולכן נשאר חוץ מכולם. וכן עד"ז בשאר אורות המקיפין, כי הגדול מחבירו עומד חוץ ממנו ומקיפו²³⁶.

ונחזור עתה לעניינינו. כי הנה הקלי' הם עומדים באמצע בין אור המקיף לאור הפנימי, פניהם אל נוכח אור הפנימי²³⁷, ואחוריהם אל האור המקיף, לפי שאין בהם כח להסתכל ולהתאחו²³⁸ באור המקיף. ונמצא כי מקום הקלי' הוא ממש באמצע בין אור פנימי דנוקבא דז"א לבין אור מקיף שלה עצמה. ולכן אע"פ שאמרנו שהקלי' נאחזים בנוק' דז"א וגם בז"א עצמו, הנה אינם יונקים מז"א עצמו אלא באמצעות נוקבא, לפי שהיא קרובה אל החיצונים יותר מז"א.

ובזה נבין טעם אל האמור לעיל, כי אם האור מקיף דעתיק היה מקומו כאן אצל אור פנימי דנוק' דז"א, היו הקלי' קרובים אל האור הגדול ההוא, ולכן הונח שם האור המקיף היותר קטן הערך שבכולם שהוא אור מקיף נוק' דז"א כדי שהחיצונים והקלי' יהיו נתונים באמצע בין אור פנימי הקטן שבכולם ובין אור מקיף הקטן שבכולם, ושאר האור המקיף והפנימים היותר גדולים התרחקו מן הקלי', כל אחד כפי ערך גדלותו כך ערך התרחקותו מהם. עד שתמצא נוק' דז"א מלבשת ומכסה על כל האורות כולם, הן בבחינת האור פנימי הן בבחי' אור מקיף.

ונחזור עתה אל הדרוש הנז"ל, כי הנה אנו יראים מן החיצונים פן יתאחו ויקחו מאור פנימי דנוק' דז"א להיותה סמוכה אצלם כנז', ולכן בהכרח אימא עילאה הסתירה²³⁹ בסתר כנפיה היא החשמ"ל הנז'. ועניינו הוא במה שנודע כי הנה"י דאימא מתפשטים תוך המוחים דז"א ברישיה²⁴⁰. ואמנם הלבוש היותר היצוני מכל (ב ע"ד) לבושי נה"י הנז', אינו נכנס תוך רישא דז"א, ונשאר²⁴¹ מבחוץ דזו"ן, ומלביש וסובב אותם, וז"ם החשמ"ל דאימא

- מאיר הכוונה -

²³³ כמ"ס (פע"ח).

²³⁴ עי' כללים ח"ב סח ע"ג שעל אף שאו"א הם קצרי קומה היינו שרק מתפשטים עד טבור דא"א, אמנם לצורך זו"ן הם מתפשטים עד סוף א"א.

²³⁵ עי' פע"ח תפילין פרק ד' עו סוף ע"ב (גלינות הלש"ו על פע"ח).

²³⁶ נמצא לפי זה כי א"פ וא"מ לנוקבא דז"א היא המלכצט ומכסה על כולם זין בבחי' הפנימיות וזין בבחי' המקיף סנוסף צפע"ח).

²³⁷ ליינק משס (נוסף צפע"ח).

²³⁸ וליינק (פע"ח).

²³⁹ הלציקה (פע"ח).

²⁴⁰ "הנה"י דאימא מתפשטים תוך המוחים דז"א ברישיה" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "הנה"י

דאימא הכלים שלהם הם המלציקין את המוחין דז"א ונכנסין תוך רישא דז"א."

²⁴¹ כנגדו (נוסף צפע"ח).

שעה"כ

עילאה²⁴³²⁴², אשר ע"י אין הקלי' יונקת מן האור פנימי דז"א מפני רוב עביות החשמל הזה המפסיק ביניהם.

באופן כי רוב הזכות והדקות או רוב העביות והגסות²⁴⁴ מונע את הקלי' להתאחו, כי אינם יכולים לקחת אלא מן האור הבינוני. כי הנה מן האור המקיף של הנקבה אינם יכולים לקבל מרוב זכותו, ומן החשמל של הבינה ג"כ מרוב עביותו. האמנם כאשר ח"ו האם מסתלקת מעל הבנים²⁴⁵ ומתגלים ז"ו²⁴⁶, אז החיצונים יכולים לינק מן האור הפנימי שלהם שהוא אור בינוני²⁴⁷.

והנה החשמל הזה הוא מלביש וסובב אותם מבחוץ מכל סביבותיהם ואפי' מתחת רגליהם, והבחי' המקפת אותם מצדדיהם נק' מלבושים, והבחי' הסובבת מלמטה מתחת רגליהם נק' מנעלים. ולכן כאשר תלבש מלבושך תכוין אל הבחי' הראשונה, וכשתנעול מנעליך תכוין אל הבחי' הב'²⁴⁸.

- מאיר הכוונה -

²⁴² "לדימא עילאה" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "העליון של הבינה".

²⁴³ ועי' דע"ה ח"א סא ע"ג: החשמל העליון שאמרנו, הנה הוא העור דהנה"י דהבינה דאצילות אשר היא מלביש ומקיף על העור דהז"א ומלכות נוקבא, שהוא החשמל והקליפת נוגה דהז"א והנוק' עצמן.

²⁴⁴ נמחק בפע"ח.

²⁴⁵ נשאלו ערומים ח"ו (פע"ח).

²⁴⁶ עי' שער מאמרי רשב"י ט ע"ג: עאלת את ס' אמרה קמיה רבון עלמין נחא קמך למברא בי עלמא דאית בי סמיכ' לנפלין דכתיב סומך ה' לכל הנופלים כו'. הנה בינה יש לה שתי בחינות אם בחי' ס' סתומה והיא כד יתבא רביעה על בנין ואז מתפשט עד הוד ואם בחינת ס' בהעלותה בחכמה ונגזזת החכמה בתוכה ואז לא יתבא על בנין ובזמן הגלות מסתלקת האם מעל הבנים בעו"ה והבנים נופלים ובעלותה למעלה בחכמה בסוד ס' משם משפעת אור לבנים וסומכת אותם בגלות ואלו לא היה לבינה בחינה זו להתעלות להיות היכל לחכמה לא היה תקומה ח"ו לבני' העליו' בנופלים בגלות ולא היה להם סמך והכוונה היא כי אילו הי'

ועי' פע"ח ק"ש פרק יח: ועוד, בינה אתפשטותא דילה עד הוד דיליה, וצריך לידע שיש לבינה בחינת ס', שהיא מסתלקת מעל בנין, ואז יש להם זיווג למעלה בין או"א. ויש לה בחי' ס' סתומה, כאשר יתבאר, ורביעה על בנין, וראשה נגד דרועין דאבא, ואז אין זיוג. ואם היא מסתלקת ע"י עון, ע"ז נאמר לא תקח האם על הבנים, וזהו גילוי ערותה, כשהיא רביעה נכנס יסוד ערותה תוך ז"א, והיא מכוסה. וכשמסתלקת, פתחה פתוח ומגולה ערותה, ואז דינין מתערין, ואז אין הזיוג להנחיל עטרין. וכשהיא מתפשטת כשם שהמלכות הוא י' דילה, כן הת"ת ד' שבבינה כוללים עד הוד דיליה, דהיא ס' היינו ד' דילה, ואז נעשין מוחין, והוא סותם את פתחה, וע"כ עד הוד אתפשטת, דהיינו מדת ד' דילה, ומכה אור הבינה הה' דילה בה'

²⁴⁷ והכל באלמעות הנוק' כנ"ל כי היא היותר קרובה להם (פע"ח).

²⁴⁸ עי' לקמן (&): נודע אצלנו בסוד החשמל בענין נעילת המנעלים בברכת שעשה לי כל צרכי כי הקלי' נתונות בין אור פנימי לאוה"מ. וז"ל הסידור בברכת שעשה לי כל צרכי: יכוין בברכה זו להמשיך התפשטות החשמל הנ"ל שנמשך לזו"ן בחי' מלבוש בברכת מלביש ערומים הנ"ל עתה יכוין להמשיכו שיתפשט גם עד מתחת רגלי זו"ן לבחי' מנעלים שכל נע"ל בגימ' אהיה דהה"ן כדי להפסיק בזה בין אור פנימי דיושר דזו"ן לחיצוני [חיצונים היינו קלי'?] וגם כדי שלא יתפשט עצמו אור דפרצוף האצילות למטה לבי, ע אלא דרך המשכה הנז' שתחת רגלי זו"ן יתפשט הארת אור די, ס דכל פרצופי האצילות להחתם בב"ע.

וצ"ע גדול שהרי בסידור מכוונים אה"ה דהה"ן בעשה לי כל צרכי, ולא מכוונים אה"ה במלביש ערומים, וצ"ע גדול מאד שלא מוזכר האזהרה במלביש ערומים שזה לא מקיף אלא זה חשמל דאימא.

ונ"ל שבמלביש ערומים כלול הכתנות אור, ולכן מברכים ביוה"כ, וזה הכוונה בל"מ דצלם, אבל מנעלים הם רק כתנות עור, (עי' נהר שלום כב ע"ד - ועשה מלבוש לנפשו מחשמל דיסוד דנוק' דעשיה הנקרא ג"ע התחתון וזה המלבוש נקרא כתנות אור ועל המלבוש הנזכר עשה לו עוד מלבוש אחר מקליפת נוגה ונקרא כתנות עור משכא דחויא, וצ"ע אם יש מלביש ערומים על כתנות עור ואור, ויש כתנות אור ביוה"כ).

שעה"כ

ונבאר עתה ענין המחלוקת הנז"ל, כי הנה ימין ושמאל הם בחי' הזכר והנקבה²⁴⁹, ובהיות אימא מלבשת בניה זו"ן על ידי החשמ"ל הנז', יש ספק בדבר אם²⁵⁰ בתחי' מתפשטת בז"א ואחר כך מתפשטת בנוק', וא"כ נמצא כי מנעל ימין שהוא הזכר ינעול תחילה. או אם נאמר כיון שעיקר תועלת²⁵¹ הנעילה הזאת היא לצורך הנקבה שהיא קרובה אל הקלי' כנז"ל, ועיקר היראה אינו אלא כדי שלא ינקו ממנה ולא מן הז"א עצמו, א"כ ראוי לנעול תחילה מנעל השמאל²⁵². ולכן תקנו תקנה זו שינעול תחילה הימין ולא יקשרנו כו' כנז"ל, ובוזה יתקיימו שני הדברים הנז'. ונמצא שהכונה שתכוין בעת נעילת המנעלים היא שאימא היא הנועלת את בניה זו"ן כנז', ותכוין ג"כ אל סיבת צורך תיקון הזה למה היה כנ"ל.

גם תכוין כי אלו המנעלים שנעשים מחשמל דאימא כנ"ל הוא מבחי' נו"ה דאימא. וכבר ידעת כי ג' שמות של אהיה יש באימא, א' דיודין בג"ר, וא' דאלפין בג' אמצעותו, דההין בג' אחרונות, והרי איך נעל עם הכולל גי' אהיה דמילוי ההין ותכוין לזה.

עוד אעירך בענין הנעל הזה, כי הנה²⁵³ הוא בחינת המסך ההוא שנת' אצלינו שמפסיק בין עולם האצילות ובין עולם הבריאה²⁵⁴. וכבר ידעת כי כל פרצופי עולם האצילות הם מלובשים זה בתוך זה כנ"ל, כי עתיק מלובש תוך א"א כו', והנה דרך זה המסך מאירין הפרצופין דאצילות למטה בבריאה, כי יוצא האור דרך רגלי עתיק ועובר דרך רגלי אריך כו', עד שמאירים רגלי זו"ג, ועוברת הארתם דרך המסך הנז', ועי"ז נחתמים כל אורות האצילות ונחקקים למטה בבריאה, כל הי"ס דבריאה כדמיון הי"ס דאצילות, ואותם הי"ס דבריאה נקרא חותם של הי"ס דאצילות כמבואר אצלינו בשער שמות ספי²⁵⁵ וע"ש. וכמו שיוצא ועובר אור הרגלים ממש דרך המסך ההוא, גם כל אורות שיעור קומת הפרצוף שלו עובר ויוצא דרך הרגלים, ועובר ויוצא דרך המסך אל הבריאה.

- מאיר הכוונה -

²⁴⁹ עי' זו"ח (&): דף סג ע"ב ובדפוס ווינציאה לה ע"ב ר' נחמיה פתח ספר הבהיר מז ע"א במאמר נעשה אדם. סימן לח שבע צורות קדושות יש לו להקב"ה וכולן כנגדן באדם שנא' בצלם אלקים ברא אותו וזכר ונקבה ברא אותם. ואלו הן שוק ימין ושמאל. יד ימין ושמאל. גוף וברית הרי שש. והא אמרה שבע. שבע הוי באשתו והיו לבשר אחד מלה"ד למלך שעלה בלבו ליטע בגנו ט' אילנין זכרים והיו כלם דקלים אמר כשיהיו כלם מין אחד א"א להתקיים מה עשה נטע אתרוג ביניהם

²⁵⁰ כי ודאי הוא (פע"ח).

²⁵¹ כוונת (פע"ח).

²⁵² עי' גמ' שבת סא ע"א: אמר רבי יוחנן כתפילין כך מנעלין מה תפילין בשמאל אף מנעלין בשמאל מיתבי נועל נועל של ימין ואחר כך נועל של שמאל.

²⁵³ זה הנעל (נוסף צפע"ח).

²⁵⁴ עי' שער מב פרק יג: ונודע כי אור העובר דרך מסך אינו עצמות האור הראשון רק תולדתו, וע"כ נקרא משם ואילך בשם בריאה חדשה ואיננו מכלל עולם אצילות וזהו ההפרש שביניהן

²⁵⁵ עי' שער מד פרק א: ואח"כ מאלו הי"ס דאצילות האירו והוציאו ניצוצין והם סוד החותם, והם נקרא י"ס דבריאה [זה היה קודם החטא אבל אחר החטא ירדו המלכיות שלהם עצמן כמ"ש לקמן ע"ב (לש"ו)]. וגם בעולם הבריאה יש בו י"ס הנחלקות לא"א ואו"א וזו"ג דבריאה ע"ד הנ"ל באצילות, רק שאלו הם חותם דאצילות אשר נתפשט ממנו. אח"כ מכח אלו י"ס דבריאה האירו והוציאו ניצוצין והם הנקרא י"ס דיצירה, והם בחינת חותם ב' הנחתם מבריאה המתפשט ממנו. וגם הי"ס אלו נחלקין לא"א ואו"א וזו"ג דיצירה ע"ד הנ"ל. ואח"כ מכח אלו הי"ס דיצירה נחתמו י"ס דעשיה, והם חותם לאותן של יצירה, וגם בזה יש א"א ואו"א וזו"ג דעשיה ע"ד הנ"ל. והנה כל ספירה אלו הנ"ל כולם הם אלהות אחדות גמור מתחלת י"ס דאצילות עד סוף י"ס דעשיה.

שעה"כ

וכן עד"ז מבריאה ליצירה, ומיצירה לעשיה כנודע. ונלע"ד²⁵⁶ כי לסיבת החשמל הזה דאימא אמרו בתיקונים (כד ע"א) דאימא עילאה מקננא בכורסיא והבן זה. ²⁵⁷בברכת המעביר שינה כו' תכוין הפך ממה שית' בכונת ברכת המפיל כו' (דרוש' הלילה דרוש ו), וכל הפרטים ההם הם עתה בהפך, וע"ש ומשם תבין כאן.

ועתה נבאר ענין המאה ברכות²⁵⁸ שתיקן דוד המלך ע"ה לברך בכל יום²⁵⁹, והוא להתברך ז"א מן הברכה העליונה שהיא (אמו) אימא עילאה²⁶⁰, ק' ברכאן בכל יום²⁶²²⁶¹. ובדרוש ששה בני לאה מי הם²⁶³, ביארנו ענין מאה ברכות אלו²⁶⁴, ע"ש. ופה נבארם דרך כללות.

- מאיר הכוונה -

²⁵⁶ נמחק בפע"ח.

²⁵⁷ פע"ח יג ע"ג.

²⁵⁸ עי' זהר ח"א עו ע"ב: כד בעיא (נפשא) לנחתא להאי עלמא אומי לה קודשא בריך הוא למיטר פקודי אורייתא ולמעבד רעותיה ומסר לה מאה מפתחאן דברכאן דכל יומא לאשלמא לדרגין עלאין כחושבן ל"ך ל"ך דהא כלהו אתמסר לה בגין לאתקנא בהו ולגנתא לה ולנטרא לה מארצך דא גנתא דעדן (ומולדתך דא גופא דאתקרי אילנא דחיי דאיהו תריסר שבטין עלאין ומבית אביך דא שכנתא אביך דא קודשא בריך הוא שנאמר (משלי כח כד) גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע וגו' ואין אביו אלא קודשא בריך הוא ואין אמו אלא כנסת ישראל אל הארץ אשר אראך דא איהו האי עלמא) (נ"א ומולדתך דא אילנא דחיי ומבית אביך תריסר תחומין שבטין עלאין אל הארץ אשר אראך דא איהו האי עלמא)

תרגום: כשרוצה (הנפש) לרדת לעולם הזה, משביע אותה הקדוש ברוך הוא לשמור את מצוות התורה ולעשות רצונו, ומוסר לה מאה מפתחות של ברכות של כל יום להשלים את הדרגות העליונות כחשבון ל"ך ל"ך. שהרי כולם נמסרו לה כדי לתקן בהם את הגן ולעבדה ולשמרה. "מארצך", זה גן העדן. ("ומולדתך" זה הגוף, שנקרא עץ החיים, שהוא י"ב שבטים עליונים. "ומבית אביך", זו השכינה. "אביך" זה הקדוש ברוך הוא, שנאמר "גוזל אביו ואמו ואמר אין פשע וגו'". ואין אביו אלא הקדוש ברוך הוא, ואין אמו אלא כנסת ישראל. "אל הארץ אשר אראך", זה הוא העולם הזה). ("ס"א "ומולדתך" זה עץ החיים, "ומבית אביך" י"ב תחומים, שבטים עליונים, "אל הארץ אשר אראך" זהו העולם הזה).

²⁵⁹ במדר רבה קרח כא תנחומא שם יב (לש"ו על פע"ח).

²⁶⁰ עי' תיקו"ז: ומתברכין בשבע ברכאן מסטרא דאימא עלאה דאיהי ברכה.

דע"ה ח"ב נה ע"ב אמצע@

הקדו"ש כז ע"ד עליון

²⁶¹ והוא להתכרך ז"א מן הזכרה העליונה שהיא (אמו) אימא עילאה²⁶¹, ק' צרכאן צכל יוס" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "תחלה כריך להמשיך ק' צרכות אלו מאמא עילאה לזעיר²⁶¹ כי מן הזכירה העליונה שהיא אימא עילאה²⁶¹ מתפשטים צו הק' צרכות והם צחי' נה"י דאמא הנכנסים צזעיר צצחי' מוחין והם צחי' צרכות ממס' וגם זה מלשון צרכיים כי צרכי אמא שהם נה"י הם מתפשטין צו".

²⁶² עי' עולת תמיד טו ע"ב.

²⁶³ עי' פע"ח סוכות ד שמביא, עי' שעה"פ ויצא: ענין בני לאה, שהיו ששה זכרים ואחת נקבה. כבר נתבאר לעיל בפסוק ויאהב יעקב את רחל. ועוד נבארם בע"ה, הנה הודעתך, כי לאה עומדת באחורי ז"א, ויוצאת מן הארת היסוד דאימא, המלוּבש תוך ז"א, ומסתיים עד מקום החזה. ולכן גם לאה היוצאת מכח היסוד הנזכר, נגמר קומתה עד מקום החזה. ונמצא שיש לה שיעור קומה בשש ספירות ושליש, שהם, כח"ב דעת גדולה גבורה ושליש עליון דת"ת דז"א. וכל ספירה היא כלולה מ"ס כנודע, הרי הם בגימטריא ס"ג.

ובזה תבין, למה ההוי"ה דס"ג היא באימא, לפי שקומת ז"א הוא מאה אמות, בסוד אדה"ר שנתמעט עד מאה אמות, כמש"ה ותשת עלי כפכה. והוא, כי הלא יש בו י"ס, כל א' כלולה מעשר הרי מאה. אבל אימא עילאה, הנה"י שבה בלבד, הם המתלבשות תוך ז"א כנודע, ואלו הנה"י גם

שעה"כ

וענינם הוא במה שהודעתך איך נה"י דאימא עילאה מתפשטים תוך ז"א. והנה אימא עילאה נק' הוי"ה דס"ג כנודע (&), והנה יסוד²⁶⁵ שלה מכסה על החסידים המתפשטים עד החזה דז"א כנודע²⁶⁶ (ע"פ לידת המוחזין פרק ג), ובחי' מקום המכוסה הוא ס"ג²⁶⁷. ואח"כ מן החזה ולמטה מתגלים²⁶⁸ החסידים שבה כנודע²⁶⁹ (שס), ושם במקום הגילוי הוא מילוי הוי"ת ס"ג שהוא ל"ז²⁷⁰. ואם תחבר ס"ג ול"ז יהיו מאה, והם מספר מאה אורות וברכות הנתנים אל זעיר אנפין מאימא.

עוד ירצה עם האמור, כי כללות ק' ברכות שרשם הוא ס"ג, ומילוי שלו בלתי אותיותיו הפשוטות שהוא בגי' ל"ז. והנה ס"ג ול"ז הם ק' ברכאן, וכשמתחברין בשם אדני²⁷¹, אז היא ג"כ בסוד ק' ברכות בזה האופן הוא, כי תצייר²⁷² א' של אדני בצירור יו, וגם תצייר אות נ' של אדני בצירור ינ כזה²⁷³, הר יו די ני²⁷⁴, וצירור הזה עולה בגי' ק'.

- מאיר הכוונה -

הם מתפשטות בבחי' מאה כמוהו. וז"ס הוי"ה דס"ג שבאימא, עם מלוי שלה בפני עצמו שהם ל"ז, יהיה הכל מאה.

יסוד הענין הוא, כי אימא נחלקת לב' בחי', האחת היא במקום הכסוי, שהוא מרישא דזעיר עד החזה, שבו נשלם היסוד שלה, המלביש את האורות בתוכו כנודע, ומקום זה הוא שיעור ששה ספירות ושליש, והוא בחי' ס"ג דאימא כנזכר. השנית היא מן החזה ולמטה כי שם אורות אימא מתגלים, ושם הוא בחי' המלוי דס"ג שהוא ל"ז. לפי שלמעלה הוא בחי' אימא עצמה, אבל למטה מן החזה, אין אימא עצמה מתפשטת, אלא המלוי שבתוכה, שהם החסידים שהיו נעלמים תוך היסוד שבה, הממלאים חלל היסוד שבה, ואותו המלוי יצא לחוץ, בבחי' ההבל היוצא מפי היסוד שלה לחוץ. ולכן תראה, כי מלבד שהוא בחי' מלוי, להורות כי אינו העצמות, אלא מה שהוא בתוכו. גם נתוסף, כי המלוי הזה הוא בגימטריא הבל, להורות על זה:

עוד הוראה שלישית, כי גם מספר ל"ז יורה על התפשטות המלוי הזה, בשני שלישי הת"ת ובנה"י, כל אחד כלול מעשר, הם ל"ז, ע"ד מה שנתבאר בס"ג. וכנגדם ילדה ששה בנים, שהם כנגד הששים. ובאחרונה ילדה בת, כנגד הג', שליש דת"ת, כי שם מלובשת עטרת היסוד דאימא, שהיא נקבה:

²⁶⁴ "צירורנו ענין מאה ברכות אל"ו נמחק בפע"ח.

²⁶⁵ ביאורים ח"א מג ע"א אות ט'

²⁶⁶ והנה יסוד שלה מכסה על החסידים המתפשטים עד החזה דז"א כנודע ובחי' מקום המכוסה הוא ס"ג" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "והיא מתפשטת שם בז"א עד שליש העליון דת"ת שהוא בחזה דז"א שם ו' ספירות ושלש שהם כחז"ד ח"ג ושלש הת"ת הוא שם ס"ג וכל זה הוא מקום הסתום".

²⁶⁷ עי' תיקו"ז כח ע"ב שמא סתים דאיהו יו"ד ה"י וא"ו ה"י.

²⁶⁸ וולא"ס ומתגלים (פע"ח).

²⁶⁹ מן היסוד לאמא מן החזה דזעיר ולמטה והם ז' שלשי הת"ת ונה"י דזעיר (פע"ח).

²⁷⁰ עי' שער יט פרק ב מ"ת: והנה, מה שנכנס תחלה באלו הכלים להחיותן אינם הג' שמות בעצמן, רק המילוי שלהן נכנסין תחלה, שהם מדרגות השפלות מן השמות עצמן, כמ"ש בדרוש רפ"ח ניצוצין. והנה, מספר המלויין לבדם של אלו השמות אחר שנסיר מהם שמות הפשוטין הם אלו: מילוי ע"ב, כשתסיר הפשוט שהוא גימ' כ"ו, נשאר מ"ו. ומילוי ס"ג על דרך הנ"ל הוא ל"ז.

²⁷¹

ביאורים ח"א אמג ע"א אות ט' וע"ג אות כג

עי' תיקו"ז (קנד ע"א): ברי אית פקודין דתליין ברגלין דאתמר בהון ורגליהם רגל ישרה על ארבעת רבעיהם בלכתם ילכו דא אדני" דעליה אתמר צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו ואינן מאת אדנים למאת הכר דנחתין למאה ברכאן ודא ק' מן צדקה דאיהי צלותא צ' תשעים אמנים ד' ארבע קדושות ק' מאה ברכות ה' חמשה חומשי תורה והאי צדקה איהי אימא עלאה צדק אימא

דרושי כוונת הברכות

²⁷⁵ הקדמה אחת רבת התועלת לידיעת ההפרש בין כוונת ברכת המצות ובין כוונת ברכת הנהנין, חוץ מי"ח ברכות העמידה²⁷⁶. הנה ברכת המצות והנהנין יש להם כוונה א' בפני עצמה, חוץ מי"ח ברכות העמידה.

וזו היא כוונת ברכת הנהנין והמצות²⁷⁷: במלת ברוך תכוין אל ההוא שביל דקיק²⁷⁸ המחבר חכמה עם בינה, וע"י אנו מורידין שפע אל ז"א כדי שיוכל לעלות למעלה²⁸⁰. וביאור ענין זה הוא כי שני מיני שפע הם²⁸¹: הא', הוא לקבל בתחלה בחי' שפע,

- מאיר הכוונה -

תתאה דאתמר בה צדק לפניו יהלך צדק יקראהו לרגלו דא דינא ודא רחמי צדק אימא תתאה צדקה אימא עלאה

²⁷² "עוד ירלה עם האמור, כי כללות ק' ברכות שרשם הוא ס"ג, ומילוי שלו בלתי אותיות הפשוטות שהוא בגי' ל"ו. והנה ס"ג ול"ז הם ק' ברכאן, וכשמתחברין בשם אלני, אז היא ג"כ בסוד ק' ברכות בזה האופן הוא, כי תלייר" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "ואח"כ כריך להמשיכם גם כן אל המלכות הנקראת אלני ותכוין ללייר שם זה באופן זה כי אות".

²⁷³ כי הי' יושבת קוץ על ראש הנ' נוסף בפע"ח.

²⁷⁴ נדצ"ל יו ד ינ י.

²⁷⁵ פע"ח י ע"ג.

²⁷⁶ והוא כי בכלם המשכת השפע מלמעלה למטה חוץ מח"י ברכות העמידה שהם להעלותם מ"ן מלמטה למעלה וכל זה נזכר בזוהר פר' עקב דף ר"ע ומכאן תבין המאמר ההוא ואף על פי שבמקצת המלות אבאר לך איזה כוונת בסיום הברכות זכור ואל תשכח כוונת ראשית הברכות כמ"ש לך כאן (נוסף בפע"ח).

²⁷⁷ וז"ל הרש"ש (רחבונות הנהר כ ע"ג): והענין הוא כי בעלות ברכת האדם בכוונה יורד מן הכתר עליון שהוא השורש עליון דכתר הטיפה הנעלמה לחכמה שהוא עתיק. כלומר משורש עליון שבכתר עליון שהוא בחי' פנימיות כתר שעל גבי חב"ד שבכתר (פתח עיניים ב ע"א), אמנם הרב אמר שזה מלכות דעקודים, ועי' גר"א ביהל אור ח"ב טז ע"ד ז"ל: רעותא עילאה לעילא לעילא – הוא מלכות עקודים אחר התנוצצות ז"ת דילה ונעשה רדל"א, ע"כ.
²⁷⁸ שהוא יסוד לחכמה (נוסף בפע"ח).

²⁷⁹ עי' זהר ח"א יג ע"ב: פרשתא קדמאה (שמות יג ב) קדש לי כל בכור דא י דאיהי קדש בוכרא דכל קודשין עלאין פטר כל רחם בההוא שביל דקיק דנחת מן יו"ד דאיהו אפתח רחמא למעבד פירין ואיבין כדקא יאות ואיהו קדש עלאה תרגום: פרשה ראשונה "קדש לי כל בכור", זו י' שהיא קדוש, הבכור של כל הקדושים העליונים. "פטר כל רחם", בשביל הדק ההוא שיוורד מיו"ד, שהוא פותח את רחמה לעשות פירות כראוי, והוא קדוש עליון.

²⁸⁰ וענין עליה זו הוא כלל גדול בכל מיני העבודות והתפלות להשפיע ב' מיני שפע (נוסף בפע"ח).

²⁸¹ עי' ע"ח שער כג פרק ו: והנה בכל פעם שרוצין להמשיך להם מוחין, צריך שתחלה יזווגו או"א, ומשם ימשכו המוחין לזו"ן. אמנם בזווג ההוא צריך שיעלו זו"ן מ"ן²⁸¹, וענין העלאתן מ"ן הוא המוח שלהם, שהם בחי' נשמה הפנימים שלהם.

והנה קודם שיעלו בסוד מ"ן צריכין לקבל הארה מלמעלה²⁸¹, וא"א לקבלם אם לא ע"י זווג או"א²⁸¹, ופי' הדבר כמ"ש, שב' זווגים יש באו"א²⁸¹: א', זווגם הוא בסוד חיצוניתהו, והוא תמיד להחיות העולמות חיות מוכרח לצורך עצמן, ואם זה הזווג יתבטל אפילו רגע א' יתבטלו כל העולמות ח"ו. והב', הוא בסוד הפנימיות והוא לתת מוחין לז"א ונוק', כדי שהם יולידו נשמות בעולם שהוא פנימיות העולמות כנודע, וזה אינו תדיר. והנה זווג א' התדיר א"צ שיעלו זו"ן בסוד מ"ן, אמנם ההוא רוחא דשביק אבא באמא בביאה ראשונה²⁸¹, אשר ההוא רוחא שורש זו"ן וכל

שעה"כ

לשיהיו ראויים ומוכנים לעלות. ואחר שכבר עלו, אז הם מקבלים שפע האמיתי הנכון והנאות להם. ולכן בתחילה צריך להוריד שפע עליון ע"י²⁸² ברוך הנז' אל אתה שהוא החסד²⁸⁴²⁸³, ואח"כ אל הויה שהוא הת"ת, ואח"כ אל אלהינו שהוא הגבורה, וע"י זה השפע יכולים²⁸⁵ לעלות אל הבינה, ואז בעלותם אל הבינה נק' הוא מלך, כי אין מלך בלתי חיילות אשר הוא מולך עליהם²⁸⁶, וגם היא נק' העולם²⁸⁷. ואז לוקחים²⁸⁸ השפע האמיתי הראוי להם, וזהו אשר קדשנו כו', פי' אשר הוא בבינה²⁸⁹, וקדשנו בת"ת, במצותיו הם נו"ה, וצונו יסוד. ואח"כ תשלום הברכה כמו פרי העץ או בורא פרי הגפן וכיוצא²⁹⁰, הכל הוא במלכות. וענין הנז' להשפיע שני מיני שפע הוא צורך בכל התפילות והעבודות וזכור ואל תשכח.

עוד ירצה יותר באורך כי כונת ברכת הנהנין וברכת המצות, כולם הם מלמעלה למטה, כדי להמשיך השפע. חוץ מן י"ח ברכות אלו דעמידה, שהם כדי להעלות ממטה למעלה, כנז' זה באר היטב בפ' עקב בר"מ וע"ש²⁹¹.

- מאיר הכוונה -

שאר הנשמות הנמשכין מזווג אר"א, וההוא רוחא מספיק אז למ"נ. אך הזווג הב', הוא לצורך מוחין, שהוא לצורך זווג זר"נ להוליד נשמות שהם פנימיות העולמות, אז זר"נ ממש עולין במ"נ. הארה מלמעלה - ואפילו זה עליית המ"ן היא רק כפי ההארה מלמעלה (דע"ה ח"א יב ע"ד), והארה למעלה היא רק על ידי זיווג דר"ן שלמעלה (ביאורים ח"ב לז ע"ב).²⁸² מן (פע"ח).

²⁸³ עי' זהר ח"ב קד ע"א: ידענא חברייא ידענא דהא אתה שמא דא אתון אמרין לאתר אחרא עלאה דכתיב (תהלים קי ד) אתה כהן לעולם בימינא עלאה שפיר איהו דהא כיון דרבי²⁸³ שמעון אודן ליה עלאין ותתאין וזכה לכלא כל מה דאיהו אמר הכי איהו ושפיר אבל כד תהוון מטאן לגביה אמרו ליה ואדכרו ליה יומא דתלגא כד זרענא פולין לחמשין ותרין גוונין דהא אתה כהן²⁸³ הכא אתקשר כוס דברכה²⁸³ בימינא בלא פרודא כלל ובגין כך אתה כהן לעולם הכא אתקשר כוס בימינא כדקא יאות תרגום: ידעתי חברים ידעתי שאתה הרי השם הזה אתם אומרים למקום עליון אחר שכתוב (תהלים קי) אתה כהן לעולם בימין העליון יפה הוא שהרי כיון שרבי שמעון מודים לו עליונים ותחתונים וזכה לכל כל מה שהוא אומר כך זה ויפה. אבל כשתהיו מגיעים אליו אמרו לו והזכירו לו את יום השלג כשזרענו פולים לחמשים ושנים צבעים שהרי אתה כהן כהן נקשר כוס של ברכה בימין בלי פירוד כלל ולכן אתה כהן לעולם כאן נקשר כוס בימין כראוי.

כל השעה"כ בנוי על הזהר עי' הערה בסוף הספר.

²⁸⁴ צקוד (ו)אתה כהן לעולם (תהלים קי 7) (פע"ח).

²⁸⁵ שלשתם (נוסף צפע"ח).

²⁸⁶ עי' פרקי דר' אליעזר יא וז"ל: העם ממליכין את המלך, ואין המלך ממליך את עצמו אם אין העם ממליכין אותו.

²⁸⁷ ועתה שְׁעָלו חַיִּילוֹתֶיהָ חֲלִיהָ אִזּוּ הִיא נִקְרָאת מֶלֶךְ הָעוֹלָם (פע"ח).

²⁸⁸ "ואז לוקחים" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ועתה שְׁכַזְר עָלוּ שָׁם הַסּ מִקְבְּלִים".

289

²⁹⁰ כמו פרי העץ או בורא פרי הגפן וכיוצא - נמחק צפע"ח.

²⁹¹ ז"ל הזהר ח"ג ער ע"ב: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך וגו' פקודא דא לברכא ליה לקב"ה על כל מה דאכיל ושתי ואתהני בהאי עלמא ואי לא בריך גזלן לגבי קב"ה דכתיב גוזל אביו ואמו והא אוקמוה חברייא בגין דברכאן דברכיך ב"נ לקב"ה אתי לאמשכא חיינן ממקורא דחיי לשמיה דקב"ה קדישא ולארקא עליה מההוא משחא עלאה ואתי לאתמשכא מתמן לכל עלמא וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך ואינון ברכאן אריק ב"נ באינון מלין מההוא מקורא עלאה ואתברכאן כל אינון דרגין ומקורין ואתמליין לארקא על כל עלמין ואתברכאן כלהו כחדא וע"ד אצטריך ב"נ לשואה רעותיה ברזא דברכאן בגין דיתברכון אבהן ובנין כלא כחדא ומאן דמברך לקב"ה אתברך ונטיל חולקיה מאינון ברכאן בקדמיתא דכל עלמא לתתא כיון דשמא דקב"ה מתברך מתמן נחית ושרא על רישיה חולקא

שעה"כ

ונבאר עתה כוונת ברכת המצות והנהנין.²⁹²

²⁹³דע כי כל ברוך הוא ביסוד, וצריך לבוין כי זה הברוך הוא ביסוד העליון של חכמה הנק' שביל, ותכוין להמשיך בו השפע ולחברו אח"כ עם היסוד של בינה הנק' נתיב.²⁹⁶²⁹⁵²⁹⁴ והנה השביל נק' ברוך, והנתיב נק' ברכה,²⁹⁸²⁹⁷ ושניהם שוין בחשבון אחת.^{299 300}

- מאיר הכוונה -

קדמא והא אוקימנא דכתיב בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך (אזכיר כד"א יזכור כל מנחותך) כיון דהיא ברכה אתייה ושרייה על רישיה מתמן אתפשט בכל עלמא בשעתא דאינון ברכאן נחתין מתעטרין גו חקל תפוחין קדישין ופגעי בהו כמה דרגין דממנן בעלמא ונחתי בהו ואמרי ומכריזי דא איהו דורונא דשדר פלוני לקב"ה מאן אתר נחתי לבתר דנחתי מאתר רישא חדא צדיק תמן סלקין מתערי לנחתא אחרנין מלעילא ואתמלייה מלעילא ומתתא הה"ד ברכות לראש צדיק כיון דהאי דרגא אתמלייה אריק להאי כלה ומתמן נגדין ואתמשכן לתתא:

תרגום: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו' מצוה זו לברך את הקדוש ברוך הוא על כל מה שאוכל ושותה ונהנה בעולם הזה ואם לא ברוך נקרא גזלן לקדוש ברוך הוא שכתוב גוזל אביו ואמו והרי פרשה החברים משום שהברכות שמברך אדם את הקדוש ברוך הוא באות להמשיך חיים ממקור החיים לשמו של הקדוש ברוך הוא הקדוש ולהריק עליו מאותו השמן העליון ובא להמשיך משם לכל העולם. וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך

ואותן הברכות מוריק אדם באותם הדיבורים מאותו המקור העליון ומתברכים כל אותן הדרגות והמקורות ומתמלאים להריק על כל העולמות וכולם מתברכים כאחד. ועל זה צריך אדם לשים רצונו בסוד הברכות כדי שיתברכו אבות ובנים הכל כאחד ומי שמברך את הקדוש ברוך הוא מתברך ולקוח חלקו מאותן הברכות בתחלה של כל העולם שלמטה כיון ששמו של הקדוש ברוך הוא מתברך משם יורד ושורה על ראשו החלק הראשון והרי בארנו שכתוב בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך (אזכיר כמו שנאמר יזכר כל מנחותך) כיון שאותה ברכה באה ושורה על ראשו משם מתפשטת בכל העולם. בשעה שאותן הברכות יורדות מתעטרות בתוך שדה התפוחים הקדושים ופוגשות בהן כמה דרגות של ממונים בעולם ויורדות עמן ואומרות ומכריזות זהו הדורון ששלח פלוני לקדוש ברוך הוא מאיזה מקום יורדות לאחר שיורדות ממקום ראש אחד של הצדיק שם עולות מתעוררות להוריד אחרות מלמעלה ומתמלא מלמעלה ומלמטה זהו שכתוב ברכות לראש צדיק כיון שדרגה זו מתמלאת מוריקה לכלה הזו ומשם שופעות ונמשכות למטה.²⁹² כוונה פלישית יותר בדרך פרט (נוסף בפע"ח).

²⁹³פע"ח י ע"ד.

²⁹⁴ונמלא כי צמלת ברוך תכוין אל יסוד לאבא גם תכוין אל יסוד לאמא הנקרא גם היא ברכה (פע"ח).

²⁹⁵עי' תיקו"ז הובא לעיל הערה 260.

²⁹⁶כבר ידעת כי כל בחי' זיווג או"א דברכת הנהנין והמלות הוא זיווג חיטוניות העולמות וחיותם שהוא זיווג תדיר ללא פסיק לעלמין, וע"כ ב' אלו היסודות שלהם נרמזין יחד צמלת ברוך כי שניהם לעולם בזיווג, ולכן נקרא זה השביל ללא אחיידע לא לעילא ולא לתתא כי לעולם הוא בזיווג עם הנתיב ולא אחיידע אם הוא לעילא בחכמה או לתתא בזינה מרוב חבורו עמה (פע"ח).

²⁹⁷עי' תיקו"ז: ומתברכין בשבע ברכאן מסטרא דאימא עלאה דאיהי ברכה

²⁹⁸עי' לעיל זהר הובא בהערה 277.

²⁹⁹ברכה²⁹⁹ ועם הכולל הוא כמנין ברוך נוסף בפע"ח.

³⁰⁰וכבר ידעת כי כל בחי' זיווג או"א דברכת הנהנין והמלות הוא זיווג חיטוניות העולמות וחיותם שהוא זיווג תדיר ללא פסיק לעלמין וע"כ ב' אלו היסודות שלהם נרמזין יחד צמלת ברוך כי שניהם

שעה"כ

גם ברוך וברכה עם הכללות הם רכ"ח, ואם תוסיף עליהם ד' אותיות של ברוך יהיה בגי' רל"ב, והם בגי' ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וארבעתן נמשכין³⁰¹ אל השביל העליון³⁰² הנק' ברוך.

וגם תכוין במלת ברכה הנרמז בברוך הנז', ותכוין כי גם היא בגי' רל"ב. באופן זה כי ביסוד הבינה שם הוא אהיה במילוי ההין, ושאר שמות דאלפין ויודין נמשכין שם³⁰³. והנה זה האהיה בגי' רל"ב בבחינת ציורו, בזה האופן, כי ד' ההין שבשם זה אם תציירם בציור ד"ו וביצור ד"י וביצור ג' ווין, כל א' מד' ההין, יהיו בגי' קס"ח, ואות יו"ד בגימ' ד'. ואם תצייר הד' בב' ווין שהם י"ב, תהיה היוד בגימטריא ל"ב, ותחבר הל"ב עם קס"ח הם ר'.

- מאיר הכוונה -

לעולם ציווג ולכן נקרא זה השביל ללא אחיידע לא לעילא ולא לתתא כי לעולם הוא ציווג עם הנתיב ולא אחיידע אם הוא לעילא בחכמה או לתתא בזינה מרוב חבורו עמה (נוסף צפע"ח).

³⁰¹ עי' לעיל הערה 277. אמנם מהפע"ח בהערה & משמע שזה עסמ"ב דאבא.

³⁰² אל השביל העליון נמחק צפע"ח, ובמקומו איאתא בשביל העליון לחכמה.

³⁰³ וגם תכוין במלת ברכה הנרמז בברוך הנז', ותכוין כי גם היא בגי' רל"ב. באופן זה כי ביסוד הבינה שם הוא אהיה במילוי ההין, ושאר שמות דאלפין ויודין נמשכין שם" נמחק צפע"ח, ובמקומו איאתא "ותכוין שיש גם רל"ב אחרים ויומשכו גם ביסוד של בינה הנקראת ברכה כנ"ל שהיא ג"כ רל"ב כמנין ברכה עם ד' אותיות והכולל כי נודע כי אהיה במילוי ההין הוא ביסוד הבינה ותכוין שיומשכו שם שאר האהיה דאלפין ויודין כמ"ש".

שעה"כ

א ע"ב:

1) ע"י שעה"פ שמות: ועתה נבאר עניינם בקצור, הנה נתבאר לעיל, בפסוק לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו, כי צפה ברוח הקדש, שהיו ניצוצות קרי של נשמות קדושות, שהוליד אדה"ר בק"ל שנים הראשונים, הנקראים נגעי בני אדם, ר"ל, אדה"ר. וע"י ענוג שהיה מתענג בהוצאתם, בסוד (קהלת ב ח) ותענוגות בני אדם שידה ושידות, הם לילית ונעמ"ה וכו'. ונתהפכו ונעשו נגעים, תמורת ענוגים. ולכן גיירם, ומהל אותם. והנה הענין הוא, במה שנתבאר אצלינו, בענין קין והבל בפרשת בראשית שרוב הנשמות באות, מבחי' חו"ג המתפשטות בגופא דז"א, ולא מן הדעת עצמו. אמנם הטפות הנזרקות ע"י שכבת זרע לבטלה, הם מתאוות הזכר לבדו, שנתעורר דעתו אל הזווג, והוציא הטפות ההם מלמעלה, מן הדעת עצמו העליון, ולא מצא את נוקביה מוכנת לכך בעולם האצילות, כי ירדה למטה ע"י הפגם, ואז יצאו לחוץ, ולקחום הנקבות של הקליפות, ונצטיירו בגופם והולידום, והם שדין ורוחין ולילין, ונקראים נגעי בני אדם, כמבואר אצלינו באורך, בענין הק"ש של זמן השכיבה, וע"ש היטב. נמצא, כי כל אותם השדין ורוחין, שנבראו באותם ק"ל שנה שפירש אדם מחוה כנודע, כלם נשמות עליונות קדושות מבחי' הדעת, ונתערבו בקליפות, וצריכות גלגולים רבים לצרפם וללבנם, עד תום הלאות מהם, ע"י גלגולים רבים. ולכן תמצא, כי לא נולדה אומת ישראל, עד יעקב ואילך, כי כל רוב הנשמות היו מעורבות בקליפות, והיו הולכות ומתבררות, ומתגלגלות מדור לדור, ולא התחילו תיקונם, עד יעקב בחיר שבאבות, שתקן את אדה"ר, וגם אז התחיל תקון בניו, הם הנשמות הנזכר, והיו מתבררים והולכים בגלות מצרים, עד שיצאו ישראל ממצרים.

2) ע"י זהר ח"ב קסה ע"א: ועלוז לפניו מלפניו לא כתיב אלא לפניו דהא לית מאן דינדע ביה כלום אבל לפניו מאן דעייל לקמיה דהאי רקיע אצטריך למיעל בחדוה ולא בעציבו כלל בגין דהאי רקיעא גרים דתמן לא שריא עציבו ורוגזא כלל דהא תמן כלל איהו בחדוה

ועל דא כהן גדול דקיימא לקמיה לא הוה עאל לבי קודשא בר בחדוה ולאחזאה חדוה דהא אתרא גרים ועל דא כתיב (שם ק ב) עבדו את יהו"ה בשמחה באו לפניו ברננה דהא אצטריך דלא לאחזאה בה עציבו

ואי תימא אי הכי האי מאן דאיהו בעצרא ובדוחקא דלא יכיל למחדי לביה ומגו דוחקיה אית ליה למתבע רחמין קמי מלכא עלאה אי הכי לא יצלי צלותא כלל ולא ייעול בעציבו כלל דהא לא יכיל למחדי לביה ולא עלא קמיה בחדוה מאי תקונא אית ליה להאי בר נש

אלא ודאי הא תנינן כל תרעין ננעלו ואסגירו ותרעין דדמעין לא אסגירו ולית דמעה אלא מגו צערא ועציבו וכל אינון דממנן על אינון תרעין כלהו מתברין גזיזין ומנעולין ועיילין אינון דמעין וההיא צלותא עאלת קמי מלכא קדישא

כדין ההוא אתר אית ליה דוחקא מההוא עציבו ודוחקא דההוא בר נש כמה דאת אמר (ישעיה סג ט) בכל צרתם לא צר תיאובתיה דההוא עלמא עלאה לגבי האי אתר כדכורא דתיאובתיה תדיר לגבה דנוקבא כד מלכא עאל לגבי מטרוניתא אשכח לה בעציבו כדין כל מה דאיהי בעאת בידהא אתמסר וההוא בר נש וההיא צלותא לא אהדר בריקניא וקודשא בריך הוא חיים עליה זכאה הולקיה דההוא בר נש דאושיד דמעין קמי קודשא בריך הוא בצלותיה

תרגום: ועלוז לפניו לא כתוב מלפניו אלא לפניו שהרי אין מי שידע בו כלום אבל לפניו מי שנכנס אצל הרקיע הזה צריך להיכנס בשמחה ולא בעצב כלל משום שהרקיע

שעה"כ

הזה גורם ששם לא שורה עצב ורגז כלל שהרי שם הכל בשמחה. ועל זה בהן גדול שעומד לפניו לא היה נכנס לבית הקדש רק בשמחה ולהראות שמחה שהרי המקום גורם ועל זה כתוב עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה שהרי צריך שלא להראות בו עצב.

ואם תאמר אם כך מי שהוא בצער ודחק שלא יכול לשמח את לבו ומתוך דחקו יש לו לבקש רחמים לפני המלך העליון אם כך לא יתפלל תפלה כלל ולא יכנס בעצב כלל שהרי לא יכול לשמח את לבו ולהיכנס לפניו בשמחה מה התקון שיש לאדם הזה.

אלא ודאי הרי שנינו כל השערים ננעלו ונסגרו ושערי דמעות לא נסגרו ואין דמעה אלא מתוך צער ועצב וכל אותם הממנים על אותם השערים כולם משברים חתיכות קשות ומנעולים ומכניסים אותן דמעות ואותה תפלה נכנסת לפני המלך הקדוש.

ואז לאותו מקום יש דחק מאותו עצב ודחק של אותו אדם כמו שנאמר בכל צרתם לא (לו) צר תשוקת אותו העולם העליון למקום הזה כוכר שתשוקתו תמיד אל הנקבה כשנכנס המלך למלכה ומוצא אותה בעצב אז כל מה שהיא רוצה נמסר בידיה ואותו אדם ואותה תפלה לא חוזרת ריקם והקדוש ברוך הוא חס עליו אשרי חלקו של אותו אדם ששופך דמעות לפני הקדוש ברוך הוא בתפלתו.

משמע שיש ב' סוגי תפילות, א' של צער וא' של שמחה.

עי' זהר ח"א דף קסט ע"א: קב"ה תאיב לצלותהון דצדיקייא (בחדוותא – אור יקר) בשעתא דאצטריך לון בגין דידיעי לרצויי למריהון מה כתיב ביה ביעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק יהו"ה האומר אלי שוב וגו' אעטר ואקשר קשורא בקשירו חד כדקא חזי אלהי אבי אברהם לימינא ואלהי אבי יצחק לשמאלא האומר אלי הכא תלי מלה לאתעטרא לאתריה בינייהו שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך.

תרגום: הקדוש ברוך הוא תאב לתפלות הצדיקים בשעה שצריך להם, משום שיודעים לרצות את רבונם. מה כתוב ביעקב, "אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק ה' האומר אלי שוב" וגו'. התעטר ונקשר קשר בקשר אחד כראוי. "אלהי אבי אברהם" לימין, "ואלהי אבי יצחק" לשמאל, "האומר אלי" כאן תלה הדבר להתעטר למקומו ביניהם, "שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך".

כאן משמע שזה בעיקר זיווג, וזה רק שייך ברצון, וצ"ע.

ועי' לקוטי הש"ס (חגיגה): בתי בראי ובתי גוואי. דע כי הנצח והוד נקראים בחי' בראי אבל פנימיותם עצמם נקראים גוואי כי שם הבכיה על העדר עליית הפנימיות אך למעלה הוא עוז וחדוה במקומו. ועי' ב"ע (קכג ע"ב): וז"ס הגלות שנק' לילה שבגלות ההוא גננא לא עאל בגינת' ואז כל חדו לא אשתכח כמ"ש רז"ל מיום שנחרב בהמ"ק אין שמחה לפני הקב"ה וכו' ואמרו כאן בבתי גוואי כאן בבתי בראי ר"ל בע"ק כתיב עוז וחדוה במקומו ששם אין פגם כלל ואין שם שינוי שאינו תלוי בעבודת התחתונים וז"א נקרא בתי בראי שעומד לבר מפרסה ולמטה דע"ק וכמ"ש בס"ד ריש פ"ב.

א ע"ג:

עי' זהר ח"ב קצ ע"ב: אמר רבי אבא כל אלין חברייא דלא רחימין אלין לאלין אסתלקו מעלמא עד לא מטא זמנייהו כל חברייא ביומוי דרבי שמעון רחימו דנפשא ורוחא הוה בינייהו ובגין כך בדרא דרבי שמעון באתגלייא הוה דהוה אמר רבי שמעון כל חברייא דלא רחימין אלין לאלין גרמין דלא ליהך בארח מישר ועוד דעבדין פנימו בה דהא אורייתא רחימו ואחיה וקשוט אית בה אברהם רחים ליצחק יצחק לאברהם מתחבקי דא

שעה"כ

בדא יעקב תרווייהו אחידן ביה ברחימו ובאחזה יהבין רוחייהו דא בדא חבריא כההוא
דונמא אצטריכו ולא למעבד פנימו

כיון דחמא סימן באנפיהו ואמר לון הכי אמרו ליה ודאי רוח נבואה שרא על
בוצינא קדישא והכי אצטריך לן למנדע בכה רבי שמעון ואמר חד מלה מאינון מלי
דלחישו לי מנו ריש מתיבתא דגנתא דעדן דלא אמרו באתגליא מלה דא סתרא איהי
ואימא לכו בני רחימאי בני רחימין דנפשי מה אעביד אמרו לי בלחישא ואנא אימא
באתגלייא ולומנא דנחמי אנפין באנפין כל אנפין יסתמכון בדא

תרנום: שאמר רבי אבא כל החברים הללו שאין אוהבים זה את זה מסתלקים
מהעולם טרם שהגיע זמנם כל החברים בימיו של רבי שמעון אהבת נפש ורוח היתה
ביניהם ולכן בדורו של רבי שמעון היו בגלוי שהיה רבי שמעון אומר כל החברים שאין
אוהבים אלה לאלה גורמים שלא ללכת בדרך ישרה ועוד שעושים בה פגם שהרי בתורה
אהבה ואחזה יש בה אברהם אהב את יצחק ויצחק את אברהם היו מתחבקים זה
בזה ביעקב שניהם אחוים באהבה ובאחזה נותנים רוחם זה בזה גם החברים באותה
דונמא הם צריכים ולא לעשות פגם.

כיון שראה סימן בפניהם ואמר להם כך אמרו לו ודאי רוח נבואה שורה על
המנורה הקדושה וכך אנו צריכים לדעת בכה רבי שמעון ואמר דבר אחד מאותם דברים
שלחשו לי מתוך ראש הישיבה של גן עדן שלא אמרו בגלוי דבר זה סתר הוא ואמר לכם
בני אהובי בני אהובי נפשי מה אעשה אמרו לי בלחש ואני אמר בגלוי ולומן שנראה פנים
בפנים כל הפנים יסתמכו בזה.

ועי' שעה"ג (הקדמה לט): ונחזור לענין, כי א"ל מורי ז"ל, כי אני מוכרח להשתדל
שאלו החברים שלי, יתקנו מעשיהם, לפי שאני יש לי רוחא בהם, ונמשך לי ריוח אם הם
יהיו צדיקים, אבל הם אין להם רוחא בי, ואין להם תועלת במעשי, באופן שבכל המצות
שהם עושים, יש לי חלק בהם ע"י ההוא רוחא שלי שבהם. וברור הענין כך הוא, דע, אין לך
צדיק וצדיק שאין לו ב' נשמות, כנזכר בזוהר בריש פרשת נח בתוספתא על נח נח, משה
משה, שמואל שמואל. וזה פירושו, כי הנה יש בחי' נשמה פנימית, וזו באה עם האדם. ויש
נשמה מקפת, וזו עומדת על ראש האדם בעולם העליון למעלה, וזו בחי' צנור שיש לאדם
לעלות למעלה, ע"י אותה הנשמה. וכאשר ה"ו אותה הנשמה הפנימית של האדם היא
חוטאת, היא יורדת למטה בקליפות מעט מעט, עד שתרד כלה, והכל כפי גדר הענין של
העונות. וכאשר ירדה כלה למטה בקליפות, אז הנשמה המקפת יורדת בתוך פנימיות
האדם, ונמצא כי שתיים ירדו ממעלתם. וגם נמצא, שאין עתה אל האדם רק נשמה אחת,
כי האחרת ירדה אל הקליפות. וז"ס פסוק ונכרתה הנפש ההיא, כי היא נכרתת ונכנסת
בקליפות. אבל הצדיק, יש לו ב' נשמות קיימות, אחת בבחי' מקיף, ואחת בבחי' פנימית.
וז"ש פרשת נח ענין נח נח וכו', שכל צדיק יש לו ב' נשמות. והנה דרך אותה הנשמה
המקפת שיש לי, משם נמשך כל אור ושפע הנמשך לאלו החברים, מצד ההוא רוחא די
הוא בגוייהו, והכל עובר דרך שם, ואז מאותו האור שלהם, הנמשך להם דרך שם, נמשך
אלי גם כן מאותו האור שלהם וחלק שלהם, אל נשמתי הפנימית. ולכן אני צריך ומוכרח
להשתדל שיתוקנו על ידי, וילמדו על ידי. אבל בנשמה הפנימית שלי אין להם שתוף בה,
ולכן אינם יונקים מן המצות שלי.

א ע"ד:

ז"ל: ת"ח רזא דמלה אע"ג דצלוחא תלייא במלולא ודבורא דפומא כלא תלייא
בעקרא דעובדא בקדמיתא ולבתר בדבורא ובמלולא דפומא מאן עובדא אלא ההוא

שעה"כ

עובדא דעביד בר נש בקדמיתא כגוונא דצלותא הוא ולא יצלי בר נש צלותא עד דיתחזי עובדא בקדמיתא כגוונא דצלותא עובדא דקדמיתא (ס"א בקדמיתא עובדא) בשעתא דבר נש קאים בעי לדכאה גרמיה בקדמיתא ולבתר יקבל עליה האי עול לפרשא על רישיה פרישו דמצוה לבתר יתקשר קשורא דיחודא דאינון תפלין (מהו תפלין) תפלה של ראש ושל יד ולא תקנא לון בקשורא חדא בשמאלא ועל לבא כמה דאוקימנא שמאלו תחת לראשי וגו' וכתוב שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך והא אוקימנא ודא הוא עובדא בקדמיתא לבתר בשעתא דב"נ עאל לבי כנישתא ידכי גרמיה בקדמיתא בקרבנין במלולא דפומא לבתר יקבל עליה האי עול מלכות לפרשא על רישיה (פרישו דמצוה) בשבחי דדוד מלכא כגוונא דעובדא דפריש על רישיה פרישו דמצוה ולבתר צלותא דמיושב לקבל תפלה של יד לבתר צלותא דמעומד דהיא לקבל תפלה דרישא ודא כגוונא דדא עובדא כגוונא דדבורא ודאי בעובדא ומלולא תלייא צלותא ואי פנים עובדא מלולא לא אשכח אתר דשריא ביה ולא איהו צלותא ואתפנים ההוא בר נש לעילא ותתא (ולא עוד אלא) דבעינן לאחזאה עובדא ולמללא מלולא עליה ודא הוא צלותא שלים ווי ליה לבר נש דפנים צלותיה פולחנא דמאריה עליה כתיב כי תבאו לראות פני וגו' גם כי תרבו תפלה אינני שומע דהא בעובדא ובמלולא תליא מלתא:

תרגום: בא וראה סוד הדבר, אף על גב שתפלה תלויה במלל ודיבור הפה, הכל תלוי בעיקר המעשה בתחלה, אחר כך בדבור ובמלל הפה. איזה מעשה, אלא אותו מעשה שעושה האדם בתחלה, כדוגמת תפלה הוא, ולא יתפלל אדם תפלה עד שיראה מעשה בתחלה, כדוגמת התפלה מעשה ראשון/בתחילה (בראשונה מעשה) בשעה שאדם קם, צריך לטהר עצמו בתחלה ואחר כך יקבל עליו עול זה, יפרש על ראשו פריסת מצוה, אחר כך יקשר קשר היחוד שהם תפלין, (מהו תפלין) תפלה של ראש ושל יד, ולתקנם בקשר אחד בשמאל ועל הלב כפי שבארנו, "שמאלו תחת לראשי וגו'" וכתוב "שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך", והרי בארנו, וזהו המעשה שבתחלה. אחר כך בשעה שאדם נכנס לבית הכנסת, יטהר עצמו בתחלה בקרבנות בדבור הפה, אחר כך יקבל עליו עול מלכות, זה לפרש על ראשו (פרישת מצוה) בשבחי דוד המלך, כדוגמת מעשה שפורס על ראשו פרישת מצוה, אחר כך תפלת מיושב כנגד תפלין של יד, ואחר תפלת מעומד שהיא כנגד תפלין של ראש, וזה כדוגמת זה מעשה, כדוגמת דיבור, ודאי במעשה ודיבור תלויה התפלה. ואם פוגם את המעשה, הדבור לא מוצא מקום ששורה בו, וזו לא תפלה, ונפגם האיש ההוא למעלה ולמטה. (ולא עוד אלא) שצריך להראות מעשה ולמלל דיבור עליו, וזוהי תפלה שלמה, אוי לאיש שפוגם בתפלתו עבודת רבונו, עליו כתוב "כי תבאו לראות פני וגו' גם כי תרבו תפלה אינני שומע" שהרי במעשה ודיבור הדבר תלוי.

לדכאה גרמיה היא יפנה.

ועי' תיקו"ז עג ע"א: שימני כחותם דא נשמתא דאיהי חקוקה בכורסיא בזמנא דאיהי אתערא לתתא בצלותא כורסיא אתער לעילא כחותם דא רוח דאיהו ציורא (דיש) (נ"א דש') חקיקא במלאכיא בזמנא דאיהי אתערא לתתא מלאכיא אתערון עמיה לעילא על זרועך דא נפש דאיהי חקיקא בארבע סטרין דעלמא בזמנא דאתערא איהי בצלותא לתתא ארבע סטרין דעלמא מתערין עמה.

תרגום: "שימני כחותם", זו הנשמה שהיא חקוקה בכסא, בזמן שהיא מתעוררת למטה בתפלה, הכסא מתעורר למעלה. "כחותם", זו רוח, שהיא ציור (של יש) (של ש) החקוק במלאכים, בזמן שהיא מתעוררת למטה בתפלה, המלאכים מתעוררים עמה למעלה. "על זרועך", זו הנפש, שהיא חקוקה בארבעת הצדדים של העולם, בזמן שהיא מתעוררת בתפלה למטה, ארבעת הצדדים של העולם מתעוררים עמה.

שעה"כ

ב ע"ב:

ע"י פע"ח יג ע"ג: אוזר ישראל בגבורה היינו הנוקבא שיצאה במקום המתניים שלו מקום אחורי האיזור דהיינו הת"ת שלו מאחוריו וזהו אוזר ישראל דהיינו הזעיר בגבורה היינו שנוטל הגבורות מסטרא דלבא בינה עוטר ישראל בתפארה הכתר שלו ידוע שהוא מתפארת דאמא וזהו בתפאר ה' דהיינו תפארת ה' וזהו שלא אמר בתפארת אלא תפארה

ג ע"א:

ע"י זהר ח"ב רע ע"ב: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' (&) ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך וגו' (&) פקודא דא לברכא ליה לקב"ה על כל מה דאכיל ושתי ואתהני בהאי עלמא ואי לא בריך אקרי גזלן לגבי קב"ה דכתיב (&) גזול אביו ואמו והא אוקמוה חברייא בגין דברכאן דברוך ב"ג לקב"ה אתי לאמשכא חיינ ממקורא דחיי לשמיה דקב"ה קדישא ולארכא עליה מההוא משחא עלאה ואתי לאתמשכא מתמן לכל עלמא וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך ואינון ברכאן אריק ב"ג באינון מלין מההוא מקורא עלאה ואתברכאן כל אינון דרגין ומקורין ואתמליין לארכא על כל עלמין ואתברכאן כלהו כחדא וע"ה אצטריך ב"ג לשואה רעותיה ברזא דברכאן בגין דיתברכון אבהו ובגין כלא כחדא ומאן דמברך לקב"ה אתברך ונטיל חולקיה מאינון ברכאן בקדמיתא דכל עלמא לתתא כיון דשמא דקב"ה מתברך מתמן נחית ושרא על רישיה חולקא קדמאה והא אוקימנא דכתיב (&) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך (אזכיר כד"א) (&) יזכור כל מנחותיך) כיון דההיא ברכה אתייתא ושרייא על רישיה מתמן אתפשט בכל עלמא בשעתא דאינון ברכאן נחתין מתעטרין גו חקל תפוחין קדישין ופגעי בהו כמה דרגין דממנן בעלמא ונחתי בהו ואמרי ומכריזי דא איהו דורונא דשרר פלוני לקב"ה מאן אתר נחתי לבתר דנחתי מאתר רישא דהא דצדיק תמן סלקין מתערי לנחתא אחרנין מלעילא ואתמלייא מלעילא ומתתא הה"ד (&) ברכות לראש צדיק כיון דהאי דרגא אתמלייא אריק להאי כלה ומתמן נגדין ואתמשכן לתתא:

כד סלקין אינון ברכאן מתתא לית פתחא ופתחא לעילא ולית ממנא לעילא דלא פתח כל אינון פתחין ומכריזי ואמרי בכל אינון רקיעין דא איהו דורונא דמלכא דשרר פלוני דא הוא דורונא בקיומא כדקא יאות ומאן איהו ברכה דאתיבו עליה אמן דכל ברכה דאתיבו עליה אמן דא איהו בקיומא כדקא יאות וכיון דהאי ברכתא סלקא כל דרגין דלעילא כלהו זמינין לגבי ההוא נהורא דלא נהיר בגין לאנהרא לגבה וכל שכן אי היא ברכתא דסגיאין מברכין לה ומעטרין לה בעטרין קדישין ברזא דאמן אמן הוא רזא דקשרי דכל יהודא וקדושה ברזא דמאריה ומעטר לההיא ברכתא בעטרין עלאין כדקא יאות וקב"ה אתרעי בהו באינון דמברכין ליה ותיאובתיה בברכתא דלתתא דההיא ברכתא סלקא ואנהיר בוצינא דלא נהיר ואתקיף לה בתוקפא תקיפא לסלקא לעילא ועל רזא דא כתיב (&) כי מכבדי אכבד אלין אינון דמברכין ליה לקב"ה ובוזי יקלו אלין אינון דלא מברכין ליה לקב"ה ומנעין ברכתא מפומיהו:

רזא דרוזין לאינון דידעי חכמתא דמאריהון למנדע רזא דברכאן בפקודי אורייתא ובכל הנאין וכסופין דהאי עלמא לארכא ברכאן מעילא לתתא כד (ס"א בר) ברכאן דצלותא דאינון תקונא דמאריהון מתתא לעילא ומעילא לתתא ברכאן דלאו אינון בצלותא סלקין מתתא לעילא עד דמטו גו נהורא דלא נהיר ומתערי (לעילא) בתוקפא לההוא נהורא דלא נהיר בההיא ברכה וסלקא אתערו לעילא עד דמטו לכרסייא עלאה

שעה"כ

מקורא דכל חיין כדין נפקו מההוא מקורא עלאה ברכאן אחרנין ואערעו אלין באלין ונשקי אלין לאלין ואתאן ושריין לריש צדיק לארקא לתתא וכד נחתין אתברכין אבהן ובנין וכל שרגין דלהון:

ורוא דאלין ברכאן לאתערא מעילא לתתא ברוא דא ברוך דא רוא דמקורא עלאה מכלא לארקא ולאמשכא ולאנהרא כל בוצינין ואיהו ברוך (נ"א בריך) תדיר דלא פסקין מימיו ומתמן שירותא דאקרי עלמא דאתי ואיהו קצה השמים דההיא קצה קצה עלאה איהו בגין דאית קצה כנוונא דא לתתא ואיהו עלמא תתאה ואקרי אוף הכי ברוך לקבל תתאי לארקא לתתא ולאתערא מתתא לעילא בברכאן דצלולתא וברוך (קדמאה) דא אקרי הכא ברוא דחכמתא עלאה דאמלי לההוא אתר בהדי שביל דקיק דאעיל ביה:

אתה לבתר שארי לאתגלייא דהא האי ברוך סתים איהו ובג"כ אקרי בארע סתים ברוך מקורא עלאה דלא אתגלייא אתה שירותא לאתגלייא לבר ובג"כ אקרי אתה ומאן איהו דא רוא דימינא ואקרי כהן לגבי ההוא אתר ורוא דא (&) אתה כהן לעולם מאן כהן לההוא עולם אתה ודא איהו ימינא עלאה דהא אשתכח לאתגלייא:

יהו"ה דא רוא דאמזעיתא רוא דמהימנותא בכל סטרין

אלהינו דא סטרא דשמאלא דכליל בימינא וימינא ביה ואתכלילו דא בדא למהוי חד ועד הכא אתקשרו ברכאן דכיון דאלין אתברכאן כלהון דלתתא אתברכאן לבתר דאינון אתברכאן ונטלי ברכאן לגרמייהו אתהדרו כלילין כחד לההוא מקורא דאינון לא יכלין לאתהדרא לגבי ההוא אתר עד דאתברכין כיון דאתברכין בקדמיתא אתהדרו ועאלין לגבי ההוא אתר לנטלא ברכאן יתירין אחרנין לארקא לתתא ועד דאינון אתברכין לא עאלין ולא תאבין לגביה ורוא דא (&) ולא יראו פני ריקם וכד תבין לגבי ההוא אתר ועלין תמן כדין אקרי ההוא אתר מלך ומלך לא אתקרי בר כד אינון מתקרבין לגביה מתברכין ומלכא אימתי אקרי מלך כד רברבנוי אתיין לגביה עתירין מסתפקן בכל מה דאצטריכו בלא חסרונא כדין איהו מלך מלך לתתא כד אלין מעטרין ליה בספוקא בעטרין קדישין והכי אקרי מלך ומאן איהו העולם אשר קדשנו וצונו ובגין דאיהו עלמא דלא אתגלייא לבר ואיהו סתים קרי ליה הכי בארע סתים ועל דא לא אקרי אלא בארע סתים:

ולעולם ימינא אתה כמה דאתמר ועל דא כהן כפיף לגבי ההוא אתר ברישא ובסופא ועלמא תתאה כד אתקשר לימינא ואתדבק ביה קרי מתתא לעילא ברוך ולא אקרי ברוך בר ברוא דמקורא דאתדבק ביה ועייל ביה ואמלי ליה אתה רוא דההוא כהן לאתדבקא בהדיה וע"ד בצלותא ב"נ כורע בברוך דאיהו עלמא כפוך לגבי עילא ודא איהו שנוי בין ברוך דצלולתא ובין ברוך דשאר ברכאן וכלא ברוא עלאה איהו לארקא ברכאן לכל עלמין ברוך דצלולתא ב"נ כורע ביה בברכווי ונחין רישא באתה בגין דאתה אקרי ראש וע"ד כהן נטיל בראש ואיהו ראש תדיר ובג"כ כריעה בברוך ונחינו דרישא באתה וכהן בכל אתר דאקרי אתה נחין בצלותא מלך בתר דנחין תו לא זקיף מ"ט קב"ה אמר לה לסיהרא זילי אוזעירי גרמיך תו לא זקפא ובג"ד ברכתא דב"נ בריך לקב"ה אתער לארקא ברכאן מלעילא לעלמין כלהו כמה דאתמר זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי כתיב (&) כי אתה אבינו כי אברהם וגו' תנינן לזמנא דאתי אמרין ליה ליצחק וכו' בגין דשמאלא אתכליל בימינא אבל ימינא מנלן דאקרי אב דכתיב (&) וישמחו לו לאב ולכהן ואע"ג דלעילא אקרי רב ואפילו לנהורא דלא נהיר בשעתא דאתדבק בימינא אקרי אתה כד"א (&) אתה יי אבינו גואלנו וגו':

תרגום: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו' מצוה זו לברך את הקדוש ברוך הוא על כל מה שאוכל ושותה ונהנה בעולם הזה ואם לא ברך נקרא גולן לקדוש ברוך הוא שכתוב גול אביו ואמו והרי פרשה

שעה"כ

החברים משום שהברכות שמברך אדם את הקדוש ברוך הוא באות להמשיך חיים ממקור החיים לשמו של הקדוש ברוך הוא ולהריק עליו מאותו השמן העליון ובא להמשיך משם לכל העולם. וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך ואותן הברכות מוריק אדם באותם הדיבורים מאותו המקור העליון ומתברכים כל אותן הדרגות והמקורות ומתמלאים להריק על כל העולמות וכולם מתברכים כאחד. ועל זה צריך אדם לשים רצונו בסוד הברכות כדי שיתברכו אבות ובנים הכל כאחד ומי שמברך את הקדוש ברוך הוא מתברך ולוקח חלקו מאותן הברכות בתחלה של כל העולם שלמטה כיון ששמו של הקדוש ברוך הוא מתברך משם יורד ושורה על ראשו החלק הראשון והרי בארנו שכתוב בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך (אזכיר כמו שנאמר יזכר כל מנחותך) כיון שאותה ברכה באה ושורה על ראשו משם מתפשטת בכל העולם. בשעה שאותן הברכות יורדות מתעטרות בתוך שדה התפוחים הקדושים ופוגשות בהן כמה דרגות של ממונים בעולם ויורדות עמן ואומרות ומכריזות זהו הדורון ששלח פלוני לקדוש ברוך הוא מאיזה מקום יורדות לאחר שיוורדות ממקום ראש אחד של הצדיק שם עולות מתעוררות להוריד אחרות מלמעלה ומתמלא מלמעלה ומלמטה זהו שכתוב ברכות לראש צדיק כיון שדרגה זו מתמלאת מוריקה לכלה הזו ומשם שופעות ונמשכות למטה.

כשעולות אותן הברכות מלמטה אין פתח ופתח למעלה ואין ממונה למעלה שלא פותח את כל אותם הפתחים ומכריזים ואומרים בכל אותם הרקיעים זהו דורון של המלך ששלח פלוני זהו דורון בקיום כראוי ומי הוא הברכה שהשיבו עליה אמן שכל ברכה שהשיבו עליה אמן זוהי בקיום כראוי. וכיון שהברכה הזו עולה כל הדרגות שלמעלה כולם מזומנות לאותו האור שלא מאיר כדי להאיר לה וכל שכן אם היא ברכה שרבים מברכים אותה ומעטרים אותה בעטרות קדושות בסוד של אמן אמן הוא סוד הקשרים של כל יחוד וקדושה בסוד של רבנו ומעטר אותה הברכה בעטרות עליונות כראוי. והקדוש ברוך הוא רוצה בהם באותם שמברכים אותו ותשוקתו בברכה שלמטה שאותה ברכה עולה ומאיר הנר שלא מאיר ומחזק אותה בתוקף חזק לעלות למעלה ועל הסוד הזה כתוב כי מכבדי אכבד אלה אותם שמברכים את הקדוש ברוך הוא ובוזי יקלו אלה אותם שלא מברכים את הקדוש ברוך הוא ומונעים ברכה מפייהם.

סוד הסודות לאותם שיודעים חכמת רבונם לדעת את סוד הברכות במצוות התורה ובכל ההנאות והכסופים של העולם הזה להוריק ברכות מלמעלה למטה. כאשר (פרט/חוי"ן) ברכות התפלה שהן תקון של רבונם מלמטה למעלה ומלמעלה למטה הברכות שאינן בתפלה עולות מלמטה למעלה עד שמגיעות לתוך האור שלא מאיר ומתעוררים (למעלה) בתוקף לאותו האור שלא מאיר באותה הברכה ועולה התעוררות למעלה עד שמגיעים לכסא העליון מקור כל החיים ואז יוצאות מאותו המקור העליון ברכות אחרות ופוגשות אלה באלה ונושקות אלה לאלה ובאות ושורות על ראש הצדיק להריק למטה וכשיוורדות מתברכים האבות והבנים וכל נרותיהם.

וסוד הברכות הללו לעורר מלמעלה למטה בסוד זה ברוך זה הסוד של המקור העליון מהכל להריק ולהמשיך ולהאיר את כל המאורות והוא תמיד ברוך (מברך) שלא פוסקים מימיו ומשם הראשית שנקראת העולם הבא והוא קצה השמים שאותו קצה הוא קצה עליון משום שיש קצה כדוגמא זה למטה והוא העולם התחתון וגם הוא נקרא ברוך כנגד התחתונים להריק למטה ולהתעורר מלמטה למעלה בברכות התפלה והברוך (הראשון) הזה נקרא כאן בסוד החכמה העליונה שממלא אותו המקום בשביל אחד דיקן שנכנס בו.

אתה אחר כך מתחיל להתגלות שהרי הברוך הזה הוא נסתר ולכן נקרא בדרך

שעה"כ

נסתר ברוך המקור העליון שלא התגלה "אתה" הראשית להתגלות בחוץ ולכן נקרא אתה ומיהו זה סוד הימין ונקרא כהן אצל אותו מקום וזה סוד אתה כהן לעולם מי הכהן לאותו עולם אתה וזהו הימין העליון שהרי נמצא להתגלות.

יהו"ה זה סוד האמצע סוד האמונה בכל הצדדים

אלהינו זה צד השמאל שכלול בימין והימין בו ונכללים זה בזה להיות אחד ועד כאן נקשרו הברכות שכיון שאלה מתברכים כולם שלמטה מתברכים. לאחר שהם מתברכים ולוקחים ברכות לעצמם חוזרים כלולים כאחד לאותו המקור שהם לא יכולים לחזור לאותו המקום עד שמתברכים כיון שהתברכו בתחלה חוזרים ונכנסים לאותו מקום לקחת ברכות יתרות אחרות להריק למטה ועד שהם מתברכים לא נכנסים ולא תאבים אליו וזה סוד ולא יראו פני ריקם. וכששבים לאותו מקום ונכנסים לשם אז אותו מקום נקרא מלך ומלך לא נקרא רק כשהם מתקרבים אליו ומתברכים ומלך מתי נקרא מלך כשגדוליו באים אליו עשירים מספקים בכל מה שהצטרכו בלא הסרון ואז הוא מלך מלך למטה כשאלו מעטרים אותו בספוק בעטרות קדושות וכאן נקרא מלך ומיהו העולם אשר קדשנו וצונו ומשום שהוא עולם שלא התגלה בחוץ והוא נסתר קורא לו כך בדרך נסתר ועל זה לא נקרא אלא בדרך נסתר.

ולעולם אתה זה ימין כמו שנתבאר ועל זה כהן כפוף לאותו מקום בראש ובסוף והעולם התחתון כשנקשר לימין ונדבק בו קורא מלמטה למעלה ברוך ולא נקרא ברוך רק בסוד המקור שדבק בו ונכנס בו וממלא אותו אתה הסוד של אותו הכהן להדבק איתו ועל זה בתפלה האדם כורע בברוך שהוא העולם שכפוף אל מעלה וזהו השנוי בין ברוך של התפלה ובין ברוך של שאר ברכות והכל הוא בסוד עליון להריק ברכות לכל העולמות. בברוך של התפלה אדם כורע בברכו ונוחן ראשו באתה משום שאתה נקרא ראש ועל זה כהן לוקח בראש והוא תמיד ראש ולכן כריעה בברוך ונחיתת הראש באתה והכהן בכל מקום שנקרא אתה גוחן בתפלה המלך אחר שגוחן שוב לא זוקף למה הקדוש ברוך הוא אמר ללבנה לכי והקטיני את עצמך ושוב לא זקפה ולכן הברכה של אדם מברך לקדוש ברוך הוא מתעוררת להוריק ברכות מלמעלה לעולמות כולם כמו שנאמר אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. כתוב כי אתה אבינו כי אברהם וגו' שנינו לעתיד לבא אומרים ליצחק וכו' משום שהשמאל נכלל בימין אבל הימין מנין לנו שנקרא אב שכתוב וישמהו לו לאב ולכהן ואף על גב שלמעלה נקרא אב ואפילו לאור שלא מאיר בשעה שנדבק בימין נקרא אתה כמו שנאמר אתה ה' אבינו גואלנו וגו'.